

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
ENE A S.A.
za rok obrotowy kończący się
31 grudnia 2018 r.**

Poznań, 20 marca 2019 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Indeks do jednostkowego sprawozdania finansowego

Jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej	5
Jednostkowe sprawozdanie z zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów	6
Jednostkowe sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	7
Jednostkowe sprawozdanie z przepływów pieniężnych	8
Noty do jednostkowego sprawozdania finansowego	9
1. Informacje ogólne	9
1.1. Informacje ogólne dotyczące ENEA S.A.	9
1.2. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej	10
1.3. Informacja finansowa przygotowana zgodnie z wymogami Prawa Energetycznego	11
2. Ważne oszacowania i założenia	11
3. Metody wdrożenia nowych standardów	12
4. Skład Grupy Kapitałowej – wykaz jednostek zależnych oraz udział ENEA S.A. w jednostkach stowarzyszonych i współkontrolowanych	15
5. Rzeczowe aktywa trwałe	17
6. Użytkowanie wieczyste gruntów	19
7. Wartości niematerialne	19
8. Nieruchomości inwestycyjne	20
9. Inwestycje w jednostki zależne, stowarzyszone i współkontrolowane	20
10. Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	24
11. Aktywa finansowe – obligacje wewnątrzgrupowe	25
12. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	26
13. Aktywa z tytułu umów z klientami	27
14. Analiza struktury wiekowej aktywów z tytułu umów z klientami, należności z tytułu dostaw i usług oraz należności z tytułu leasingu	27
15. Zapasy	28
16. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	28
17. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej	28
18. Kapitał własny	29
19. Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	30
20. Inne zobowiązania finansowe	32
21. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	32
22. Instrumenty finansowe	33
22.1. Zasady zarządzania ryzykiem finansowym	33
22.2. Ryzyko kredytowe	33
22.3. Ryzyko utraty płynności finansowej	38
22.4. Ryzyko towarowe	40
22.5. Ryzyko walutowe	40
22.6. Ryzyko stóp procentowych	41
22.7. Zarządzanie źródłami finansowania	43
22.8. Wartość godziwa	43
22.9. Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	45
23. Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	46
24. Odroczony podatek dochodowy	47
25. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	48
26. Rezerwa na zobowiązania i inne obciążenia	52
27. Przychody ze sprzedaży netto	53
28. Koszty według rodzaju	53
29. Koszty świadczeń pracowniczych	54
30. Pozostałe przychody i koszty operacyjne	54
31. Przychody finansowe	54
32. Koszty finansowe	55
33. Podatek dochodowy	55
34. Dywidenda	55
35. Noty objaśniające dotyczące sprawozdania z przepływów pieniężnych	56

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

36. Transakcje z podmiotami powiązanymi	57
37. Umowy koncesyjne na świadczenie usług publicznych	59
38. Przyszłe zobowiązania z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntu oraz umów najmu, dzierżawy i leasingu operacyjnego	59
39. Zobowiązania warunkowe oraz postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej.	60
39.1. Wpływ Ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw	60
39.2. Udzielone przez Spółkę poręczenia kredytów i pożyczek oraz gwarancje	62
39.3. Postępowania toczące się przed sądami powszechnymi	66
39.4. Ryzyko związane ze stanem uregulowania sytuacji prawnej nieruchomości wykorzystywanych przez ENEA S.A.	66
39.5. Sprawy dotyczące niezbilansowania za 2012 r.	67
39.6. Spór dotyczący cen na świadectwa pochodzenia energii OZE oraz wypowiedziane umowy na zakup praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii z odnawialnych źródeł	67
39.7. Sprawa z powództwa Gminy Białystok	69
39.8. Pozostałe sprawy sądowe	69
40. Zatrudnienie w ENEA S.A.	70
41. Podatkowa grupa kapitałowa	70
42. Udział w programie budowy elektrowni atomowej	70
43. Zaangażowanie w realizację Projektu Ostrołęka C	71
44. Zaangażowanie w spółkę Polska Grupa Górnicza S.A.	73
45. Ujawnienia wynikające z art. 44 ustawy Prawo Energetyczne w zakresie poszczególnych rodzajów działalności	75
46. Zdarzenia po dniu bilansowym	82
47. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości	83
47.1. Podstawa sporządzenia	83
47.2. Połączenia/nabycia jednostek gospodarczych	83
47.3. Metody wyceny inwestycji w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnie kontrolowanych	83
47.4. Transakcje w walucie obcej i wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych	84
47.5. Rzeczowe aktywa trwałe	84
47.6. Prawa wieczystego użytkowania	85
47.7. Wartości niematerialne	86
47.8. Koszty prac badawczych i rozwojowych	86
47.9. Nieruchomości inwestycyjne	87
47.10. Leasing	87
47.11. Utrata wartości aktywów	87
47.12. Aktywa finansowe	88
47.13. Rachunkowość zabezpieczeń i instrumenty pochodne	92
47.14. Zapasy (w tym świadectwa pochodzenia)	96
47.15. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	98
47.16. Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe należności	98
47.17. Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy	98
47.18. Aktywa z tytułu umowy z klientami	98
47.19. Kapitał podstawowy	98
47.20. Zobowiązania finansowe w tym kredyty, pożyczki i papiery dłużne	99
47.21. Zobowiązania z tytułu umowy z klientami	100
47.22. Podatek dochodowy (w tym odroczony podatek dochodowy)	100
47.23. Świadczenia pracownicze	101
47.24. Rezerwy	103
47.25. Ujmowanie przychodów	104
47.26. Wypłata dywidend	105
47.27. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	105
47.28. Stanowisko odnośnie nowych standardów i interpretacji Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej	106

Jednostkowe sprawozdanie finansowe ENEA S.A. sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2018 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską i zostało zaakceptowane przez Zarząd Spółki do publikacji oraz przedłożenia właściwym organom Spółki do zatwierdzenia zgodnie z przepisami Ustawy o rachunkowości i Kodeksu Spółek Handlowych.

Członkowie Zarządu

Prezes Zarządu   **Mirostaw Kowalik**   .....

Członek Zarządu   **Piotr Adamczak**   .....

Członek Zarządu   **Piotr Olejniczak**   .....

Członek Zarządu   **Zbigniew Piętka**   .....

ENEA Centrum Sp. z o.o.
Podmiot odpowiedzialny za prowadzenie ksiąg
rachunkowych i sporządzenie sprawozdania finansowego
ENEA Centrum Sp. z o.o. ul. Górecka 1, 60-201 Poznań
KRS 0000477231, NIP 777-000-28-43, REGON 630770227

.....

Poznań, 20 marca 2019 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Nota	Stan na dzień	
		31.12.2018	31.12.2017
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	5	25 791	25 905
Użytkowanie wieczyste gruntów	6	1 504	1 215
Wartości niematerialne	7	4 501	4 666
Nieruchomości inwestycyjne	8	14 305	14 855
Inwestycje w jednostki zależne, stowarzyszone i współkontrolowane	9	12 794 956	11 945 473
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	24	98 432	66 693
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej	17	46 357	-
Dłużne aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	10	6 578 980	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	12	1 103	146 241
Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy		12 905	-
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży		-	39 307
Obligacje wewnątrzgrupowe		-	6 771 221
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy		-	23 836
Instrumenty pochodne		-	29 553
		19 578 834	19 068 965
Aktywa obrotowe			
Zapasy	15	333 578	217 158
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	12	970 657	1 126 982
Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy		16 948	-
Aktywa z tytułu umów z klientami	13	227 480	-
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		77 098	126 336
Dłużne aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	10	593 221	-
Obligacje wewnątrzgrupowe		-	167 054
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	16	1 145 978	1 746 426
		3 364 960	3 383 956
		22 943 794	22 452 921
Razem aktywa			
KAPITAŁ WŁASNY			
Kapitał zakładowy		588 018	588 018
Kapitał z nadwyżki ceny emisyjnej nad wartością nominalną		4 627 673	4 627 673
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych		(17 036)	-
Kapitał rezerwowy z wyceny instrumentów zabezpieczających		(15 986)	25 967
Kapitał rezerwowy		4 963 564	3 150 240
Zyski zatrzymane		3 149 613	4 240 079
	18	13 295 846	12 631 977
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	19	7 899 495	7 643 223
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	23	763	248
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	25	53 586	51 941
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej		22 176	-
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	26	-	31
		7 976 020	7 695 443
Zobowiązania krótkoterminowe			
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	19	341 475	222 958
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	21	646 660	797 569
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	23	661	258
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	25	23 143	19 885
Zobowiązania z tytułu ekwiwalentu prawa do nieodpłatnego nabycia akcji		281	281
Inne zobowiązania finansowe	20	146 785	723 735
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	26	512 923	360 815
		1 671 928	2 125 501
		9 647 948	9 820 944
Razem zobowiązania		22 943 794	22 452 921
Razem kapitał własny i zobowiązania		22 943 794	22 452 921

Jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Jednostkowe sprawozdanie z zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów

	Nota	Za okres	
		12 miesięcy zakończonych 31.12.2018	12 miesięcy zakończonych 31.12.2017
Przychody ze sprzedaży		4 953 852	5 894 629
Podatek akcyzowy		(252 163)	(255 049)
Przychody ze sprzedaży netto	27	4 701 689	5 639 580
Pozostałe przychody operacyjne	30	35 016	34 819
Amortyzacja	28	(2 234)	(2 635)
Koszty świadczeń pracowniczych	29	(63 285)	(53 544)
Zużycie materiałów i surowców oraz wartość sprzedanych towarów	28	(2 981)	(2 154)
Zakup energii i gazu na potrzeby sprzedaży	28	(4 461 790)	(3 582 160)
Usługi przesyłowe i dystrybucyjne	28	(1 973)	(1 592 446)
Inne usługi obce	28	(196 764)	(179 415)
Podatki i opłaty	28	(3 165)	(3 272)
Zysk/(strata) na sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych		109	3 971
Koszty dotyczące umów rodzających obciążenia	39.1	(78 981)	-
Pozostałe koszty operacyjne	30	(70 218)	(140 864)
(Strata)/zysk operacyjny		(144 577)	121 880
Koszty finansowe	32	(265 322)	(195 237)
Przychody finansowe	31	467 421	1 097 427
Przychody z tytułu dywidend		645 293	810 534
Zysk przed opodatkowaniem		702 815	1 834 604
Podatek dochodowy	33	24 321	(21 280)
Zysk netto okresu sprawozdawczego		727 136	1 813 324
Inne całkowite dochody			
Podlegające przeklasyfikowaniu do zysków lub strat			
- wycena instrumentów zabezpieczających		(51 793)	(9 703)
- podatek dochodowy		9 840	1 844
Niepodlegające przeklasyfikowaniu do zysków lub strat			
- wycena instrumentów finansowych		(17 036)	-
- przeszacowanie programu określonych świadczeń	25	(2 457)	(4 452)
- podatek dochodowy		467	846
Inne całkowite dochody netto		(60 979)	(11 465)
Całkowity dochód ogółem		666 157	1 801 859
Zysk przypadający na akcjonariuszy spółki		727 136	1 813 324
Średnioważona liczba akcji zwykłych		441 442 578	441 442 578
Zysk netto na akcję (w zł na jedną akcję)		1,65	4,11
Zysk rozdzielony na akcję (w zł na jedną akcję)		1,65	4,11

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Jednostkowe sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

	Kapitał zakładowy (wartość nominalna)	Kapitał z przeszacowa- nia oraz z rozliczenia połączenia	Kapitał zakładowy razem	Kapitał z nadwyżki ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych	Kapitał rezerwowy z wyceny instrumentów zabezpieczających	Kapitał rezerwowy	Zyski zatrzymane	Razem kapitał własny
Stan na 01.01.2018	441 443	146 575	588 018	4 627 673	-	25 967	3 150 240	4 240 079	12 631 977
Korekta wynikająca z wdrożenia MSSF 9								(2 288)	(2 288)
Stan na 01.01.2018 po korekcie	441 443	146 575	588 018	4 627 673	-	25 967	3 150 240	4 237 791	12 629 689
Zysk netto								727 136	727 136
Inne całkowite dochody					(17 036)	(41 953)		(1 990)	(60 979)
Całkowite dochody netto rozpoznane w okresie					(17 036)	(41 953)		725 146	666 157
Podział zysku netto - przeniesienie							1 813 324	(1 813 324)	-
Stan na 31.12.2018	441 443	146 575	588 018	4 627 673	(17 036)	(15 986)	4 963 564	3 149 613	13 295 846

Nota	Kapitał zakładowy (wartość nominalna)	Kapitał z przeszacowa- nia oraz z rozliczenia połączenia	Kapitał zakładowy razem	Kapitał z nadwyżki ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	Kapitał rezerwowy z wyceny instrumentów zabezpieczających	Kapitał rezerwowy	Zyski zatrzymane	Razem kapitał własny
Stan na 01.01.2017	441 443	146 575	588 018	4 627 673	33 826	2 640 358	3 050 604	10 940 479
Zysk netto							1 813 324	1 813 324
Inne całkowite dochody					(7 859)		(3 606)	(11 465)
Całkowite dochody netto rozpoznane w okresie					(7 859)		1 809 718	1 801 859
Podział zysku netto						509 882	(509 882)	-
Wyplata dywidendy	34						(110 361)	(110 361)
Stan na 31.12.2017	441 443	146 575	588 018	4 627 673	25 967	3 150 240	4 240 079	12 631 977

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Jednostkowe sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Nota	Za okres	
		12 miesięcy zakończonych 31.12.2018	12 miesięcy zakończonych 31.12.2017
Przeptywy pieniężne z działalności operacyjnej			
Zysk netto okresu sprawozdawczego		727 136	1 813 324
Korekty:			
Podatek dochodowy w zyskach i stratach	33	(24 321)	21 280
Amortyzacja	28	2 234	2 635
Zysk na sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych		(109)	(3 971)
Strata/(zysk) na sprzedaży aktywów finansowych		18 313	(13 568)
Przychody z tytułu odsetek		(213 324)	(163 315)
Przychody z tytułu dywidend		(645 293)	(810 534)
Koszty z tytułu odsetek		217 545	179 288
Inne przychody finansowe*		(200 862)	(879 270)
Inne korekty		(363)	382
		(846 180)	(1 667 073)
Podatek dochodowy zapłacony		(36 970)	(336 722)
Przeptywy z tytułu rozliczeń w ramach Podatkowej Grupy Kapitałowej		42 714	263 370
Zmiany stanu kapitału obrotowego			
Zapasy		(116 420)	(132 174)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe		(79 821)	113
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania		(730 665)	579 112
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych		2 446	(1 736)
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia		152 077	73 534
		(772 383)	518 849
Przeptywy pieniężne netto z działalności operacyjnej		(885 683)	591 748
Przeptywy pieniężne z działalności inwestycyjnej			
Nabycie rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych		(287)	(265)
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych		149	259
Nabycie aktywów finansowych		(468 280)	(1 844 440)
Wpływ ze zbycia aktywów finansowych		189 022	475 234
Nabycie jednostek zależnych		(93 178)	(1 267 026)
Nabycie jednostek stowarzyszonych i współkontrolowanych		(325 415)	(346 730)
Dywidendy otrzymane		645 293	810 534
Wpływy związane z przyszłym nabyciem aktywów finansowych		29	932
Odsetki otrzymane		195 152	162 366
Przeptywy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		142 485	(2 009 136)
Przeptywy pieniężne z działalności finansowej			
Otrzymane kredyty i pożyczki		-	746 000
Emisja obligacji		550 000	1 199 000
Splata kredytów i pożyczek		(96 971)	(67 826)
Wykup obligacji		(95 000)	(40 000)
Wydatki związane z płatnością zobowiązań leasingu finansowego		(453)	(266)
Wydatki związane z przyszłymi emisjami obligacji		(37)	(1 023)
Dywidendy wypłacone	34	-	(110 361)
Odsetki zapłacone		(214 789)	(176 532)
Przeptywy pieniężne netto z działalności finansowej		142 750	1 548 992
(Zmniejszenie) / zwiększenie netto stanu środków pieniężnych		(600 448)	131 604
Stan środków pieniężnych na początek okresu sprawozdawczego	16	1 746 426	1 614 822
Stan środków pieniężnych na koniec okresu sprawozdawczego	16	1 145 978	1 746 426

* W pozycji prezentowane jest odwrócenie odpisu aktualizującego wartość udziałów / odpis aktualizujący wartość udziałów

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Noty do jednostkowego sprawozdania finansowego

1. Informacje ogólne

1.1. Informacje ogólne dotyczące ENEA S.A.

Nazwa (firma):	ENEA Spółka Akcyjna
Forma prawna:	spółka akcyjna
Kraj siedziby:	Rzeczpospolita Polska
Siedziba:	Poznań
Adres:	ul. Górecka 1, 60-201 Poznań
Krajowy Rejestr Sądowy – Sąd Rejonowy w Poznaniu	KRS 0000012483
Numer telefonu:	(+48 61) 884 55 44
Numer faksu:	(+48 61) 884 59 59
e-mail:	ENEA@ENEA.pl
Strona internetowa:	www.ENEA.pl
Numer klasyfikacji statystycznej (REGON):	630139960
Numer klasyfikacji podatkowej (NIP):	777-00-20-640

ENEA S.A. działając pod nazwą Energetyka Poznańska S.A. została wpisana 21 maja 2001 r. do Krajowego Rejestru Sądowego w Sądzie Rejonowym w Poznaniu pod numerem KRS 0000012483.

Na 31 grudnia 2018 r. struktura akcjonariuszy ENEA S.A. przedstawiała się następująco: Skarb Państwa Rzeczypospolitej Polskiej posiadał 51,5% akcji, pozostali akcjonariusze 48,5%. Na 31 grudnia 2018 r. podmiotem kontrolującym Spółkę był Skarb Państwa będący stroną kontrolującą najwyższego szczebla.

Na 31 grudnia 2018 r. statutowy kapitał zakładowy ENEA S.A. zarejestrowany w KRS był równy 441 443 tys. zł (588 018 tys. zł po przekształceniu na MSSF UE z uwzględnieniem hiperinflacji i innych korekt) i dzielił się na 441 442 578 akcji.

Głównym przedmiotem działalności ENEA S.A. („ENEA”, „Spółka”) jest obrót energią elektryczną.

ENEA S.A. jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej ENEA, w skład której na 31 grudnia 2018 r. wchodziło 15 spółek zależnych, 8 spółek pośrednio zależnych, 2 spółki stowarzyszone oraz 3 spółki współkontrolowane.

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej w dającej się przewidzieć przyszłości. Nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności przez ENEA S.A.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

1.2. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej

Zarząd

	31.12.2018	31.12.2017
Prezes Zarządu	Mirostaw Kowalik	Mirostaw Kowalik
Członek Zarządu ds. Finansowych	Piotr Olejniczak	Piotr Olejniczak
Członek Zarządu ds. Handlowych	Piotr Adamczak	Piotr Adamczak
Członek Zarządu ds. Korporacyjnych	Zbigniew Piętka	Zbigniew Piętka

W roku 2018 nie wystąpiły zmiany w składzie Zarządu ENEA S.A.

Rada Nadzorcza

	31.12.2018	31.12.2017
Przewodniczący Rady Nadzorczej	Stanisław Hebda	Stanisław Hebda
Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	Paweł Jabłoński	Piotr Kossak
Sekretarz Rady Nadzorczej	Piotr Mirkowski	Rafał Szymański
Członek Rady Nadzorczej	Stawomir Brzeziński	Rafał Bargiel
Członek Rady Nadzorczej	Wojciech Klimowicz	Piotr Mirkowski
Członek Rady Nadzorczej	Paweł Korobłowski	Stawomir Brzeziński
Członek Rady Nadzorczej	Ireneusz Kulka	Wojciech Klimowicz
Członek Rady Nadzorczej	Tadeusz Mikłosz	Tadeusz Mikłosz
Członek Rady Nadzorczej	Roman Stryjski	Roman Stryjski
Członek Rady Nadzorczej	-	Paweł Skopiński

13 marca 2018 r. do Spółki wpłynęła datowana na ten sam dzień rezygnacja Pana Pawła Skopińskiego z pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej ENEA S.A.

22 marca 2018 r. do Spółki wpłynęło oświadczenie Ministra Energii z tego samego dnia o skorzystaniu przez Ministra Energii z uprawnienia do powołania na podstawie § 24 ust. 1 Statutu Spółki członka Rady Nadzorczej ENEA S.A. Zgodnie z ww. uprawnieniem 22 marca 2018 r. do składu Rady Nadzorczej Spółki powołany został Pan Ireneusz Kulka.

16 kwietnia 2018 r. Zarząd ENEA S.A. powziął informację o datowanym na 13 kwietnia 2018 r. oświadczeniu Ministra Energii w sprawie odwołania Członka Rady Nadzorczej Spółki zgodnie z uprawnieniem przysługującym na podstawie § 24 ust. 1 Statutu Spółki. Zgodnie z ww. uprawnieniem 15 kwietnia 2018 r. ze składu Rady Nadzorczej Spółki odwołany został Pan Ireneusz Kulka.

Ponadto, 16 kwietnia 2018 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie ENEA S.A. odwołało ze składu Rady Nadzorczej ENEA S.A. Pana Rafała Bargiela oraz Pana Piotra Kossaka, a także powołało w skład Rady Nadzorczej Spółki Pana Ireneusza Kulkę oraz Pana Pawła Jabłońskiego, przy czym uchwała dotycząca powołania Pana Pawła Jabłońskiego, weszła w życie z chwilą podjęcia z mocą obowiązującą od dnia pozyskania przez kandydata pozytywnej opinii Rady do spraw spółek z udziałem Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych, tj. od 20 kwietnia 2018 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

31 lipca 2018 r. do Spółki wpłynęła datowana na ten sam dzień rezygnacja Pana Rafała Szymańskiego z pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej ENEA S.A.

24 września 2018 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie ENEA S.A., podjęło uchwałę, na mocy której w skład Rady Nadzorczej Spółki powołany został Pan Paweł Andrzej Korobłowski.

1.3. Informacja finansowa przygotowana zgodnie z wymogami Prawa Energetycznego

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe zawiera informację finansową, o której mowa w art. 44 ust. 2 ustawy z 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2018 r. poz. 755 z późn. zm.), które zostało przedstawione w nocie 45 („informacja finansowa regulacyjna”).

2. Ważne oszacowania i założenia

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF UE wymaga od Zarządu przyjęcia pewnych założeń i dokonania szacunków, które wpływają na przyjęte zasady rachunkowości oraz na wielkości wykazane w sprawozdaniu finansowym oraz w notach do tego sprawozdania finansowego. Założenia i szacunki oparte są na najlepszej wiedzy Zarządu na temat bieżących i przyszłych zdarzeń i działań. Rzeczywiste wyniki mogą się jednak różnić od przewidywanych.

Podstawowe obszary, w których szacunki Zarządu mają istotny wpływ na sprawozdanie finansowe to:

- **świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia** – przyjęto wycenę rezerw na świadczenia pracownicze sporządzoną poprzez określenie salda zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego z tytułu przewidywanych przyszłych wypłat świadczeń, obliczoną w sposób aktuarialny; stopy dyskontowe oraz tempo długookresowego wzrostu wynagrodzeń mają wpływ na dokonany szacunek (nota 25),
- **odpisy aktualizujące należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe** – odpis z tytułu utraty wartości należności określony jest na podstawie oczekiwanych strat kredytowych. Oczekiwane straty kredytowe uwzględniają zarówno zaistniałe już zdarzenia niewykonania zobowiązania przez kontrahentów, jak również potencjalne, oszacowane straty kredytowe (nota 12). Potencjalne straty kredytowe szacowane są z uwzględnieniem rodzaju, wieku, etapu egzekwowania należności, przy czym etapy postępowania to: należność bieżąca, należność przeterminowana przed przekazaniem do sądu, należność w postępowaniu sądowym lub komorniczym, należność w upadłości lub ugodzie sądowej. Należności odpisywane są w koszty na podstawie obowiązujących wewnętrznych regulacji z uwzględnieniem zapisów ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych,
- **niefakturowane przychody ze sprzedaży na koniec roku obrotowego** – oszacowanie wielkości sprzedaży energii nierozliczonej odbywa się na podstawie szacowanego zużycia energii elektrycznej w okresie od dnia ostatniego odczytu rozliczeniowego do końca okresu obrotowego (nota 12 i nota 13),
- **wycena udziałów w jednostkach zależnych** – testy na utratę wartości udziałów przeprowadzane są w oparciu o szereg założeń, których część jest poza kontrolą ENEA S.A. Główne założenia dotyczą przyjętych ścieżek cen energii elektrycznej, certyfikatów pochodzenia energii, rynku mocy oraz stopy dyskontowej. Znaczące zmiany tych założeń mają wpływ na wyniki testów na utratę wartości i w konsekwencji na sytuację finansową oraz wyniki finansowe Spółki (nota 9),
- **nabycia spółek stowarzyszonych i współkontrolowanych** – Spółka, na podstawie umów dotyczących danej inwestycji, dokonuje osądu co do istnienia współkontroli lub znaczącego wpływu,

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

- **rezerwy** – ujęcie rezerw wymaga dokonania najbardziej właściwego szacunku nakładów niezbędnych do wypetnienia obowiązku obecnego na koniec okresu sprawozdawczego.,

- **rezerwa z tytułu wypowiedzianych umów na prawa majątkowe** – szacunek odbywa się na podstawie potencjalnych roszczeń wynikających z wypowiedzianych umów, w odniesieniu do przedstawionych przez kontrahentów na dzień bilansowy zgłoszeń transakcyjnych sprzedaży praw majątkowych (nota 26 i 39.6).

3. Metody wdrożenia nowych standardów

MSSF 9 – Spółka wdrożyła MSSF 9 retrospektywnie z ujęciem korekt na 01.01.2018 r. ENEA S.A. stosuje MSSF 9 zgodnie z jego przepisami przejściowymi – nie przekształca danych porównawczych za okresy poprzednie tj. 01.01.2017 r. i 31.12.2017 r. dla odzwierciedlenia wymagań MSSF 9 pod względem wyceny.

MSSF 15 – Spółka wdrożyła MSSF 15 retrospektywnie z łącznym efektem pierwszego zastosowania i ujmuje łączny efekt pierwszego zastosowania standardu jako korektę salda początkowego zysków zatrzymanych w okresie sprawozdawczym, w którym przypada dzień pierwszego zastosowania.

	31.12.2017	MSSF 9	MSSF 15	01.01.2018
AKTYWA				
Aktywa trwałe				
Rzeczowe aktywa trwałe	25 905	-	-	25 905
Użytkowanie wieczyste gruntów	1 215	-	-	1 215
Wartości niematerialne	4 666	-	-	4 666
Nieruchomości inwestycyjne	14 855	-	-	14 855
Inwestycje w jednostki zależne, stowarzyszone i współkontrolowane	11 945 473	-	-	11 945 473
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	66 693	537	-	67 230
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej	-	92 696	-	92 696
Dłużne aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	-	6 902 669	-	6 902 669
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	146 241	(131 448)	(14 747)	46
Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy	-	-	14 747	14 747
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	39 307	(39 307)	-	-
Obligacje wewnątrzgrupowe	6 771 221	(6 771 221)	-	-
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	23 836	(23 836)	-	-
Instrumenty pochodne	29 553	(29 553)	-	-
	19 068 965	537	-	19 069 502
Aktywa obrotowe				
Zapasy	217 158	-	-	217 158
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	1 126 982	(39 242)	(239 499)	848 241
Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy	-	-	17 785	17 785
Aktywa z tytułu umów z klientami	-	-	221 714	221 714
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	126 336	-	-	126 336
Dłużne aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	-	203 471	-	203 471
Obligacje wewnątrzgrupowe	167 054	(167 054)	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 746 426	-	-	1 746 426
	3 383 956	(2 825)	-	3 381 131
RAZEM AKTYWA	22 452 921	(2 288)	-	22 450 633

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

	31.12.2017	MSSF 9	MSSF 15	01.01.2018
KAPITAŁ WŁASNY				
Kapitał zakładowy	588 018	-	-	588 018
Kapitał z nadwyżki ceny emisyjnej nad wartością nominalną	4 627 673	-	-	4 627 673
Kapitał rezerwowy z wyceny instrumentów zabezpieczających	25 967	-	-	25 967
Kapitał rezerwowy	3 150 240	-	-	3 150 240
Zyski zatrzymane	4 240 079	(2 288)	-	4 237 791
Razem kapitał własny	12 631 977	(2 288)	-	12 629 689
ZOBOWIĄZANIA				
Zobowiązania długoterminowe				
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	7 643 223	-	-	7 643 223
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	248	-	-	248
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	51 941	-	-	51 941
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	31	-	-	31
	7 695 443	-	-	7 695 443
Zobowiązania krótkoterminowe				
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	222 958	-	-	222 958
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	797 569	-	-	797 569
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	258	-	-	258
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	19 885	-	-	19 885
Zobowiązania z tytułu ekwiwalentu prawa do nieodpłatnego nabycia akcji	281	-	-	281
Inne zobowiązania finansowe	723 735	-	-	723 735
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	360 815	-	-	360 815
	2 125 501	-	-	2 125 501
Razem zobowiązania	9 820 944	-	-	9 820 944
Razem kapitał własny i zobowiązania	22 452 921	(2 288)	-	22 450 633

Spółka przeprowadziła analizę aktywów finansowych i zobowiązań finansowych pod kątem zapisów nowego standardu MSSF 9. Zmiany dotyczą odpisów aktualizujących należności z tytułu dostaw i usług, które uwzględniają oczekiwane straty kredytowe.

Istotną zmianą, w związku z wejściem w życie 1 stycznia 2018 r. MSSF 15, jest prezentowanie w sprawozdaniu z zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów przychodów ze sprzedaży, ze względu na pełnienie przez Spółkę roli pośrednika. Na skutek saldowania przychody ze sprzedaży netto za okres od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. są niższe o 1 597 700 tys. zł, gdyby standard nie obowiązywał byłyby na poziomie 6 299 389 tys. zł.

Poniżej zaprezentowano wpływ MSSF 15 na pozycje sprawozdania finansowego ENEA S.A. za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2018 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

	Wartości zaraportowane 31.12.2018	MSSF 15	Wartości bez MSSF 15 31.12.2018
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	25 791	-	25 791
Użytkowanie wieczyste gruntów	1 504	-	1 504
Wartości niematerialne	4 501	-	4 501
Nieruchomości inwestycyjne	14 305	-	14 305
Inwestycje w jednostki zależne, stowarzyszone i współkontrolowane	12 794 956	-	12 794 956
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	98 432	-	98 432
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej	46 357	-	46 357
Dłużne aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	6 578 980	-	6 578 980
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	1 103	12 905	14 008
Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy	12 905	(12 905)	-
	19 578 834	-	19 578 834
Aktywa obrotowe			
Zapasy	333 578	-	333 578
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	970 657	244 428	1 215 085
Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy	16 948	(16 948)	-
Aktywa z tytułu umów z klientami	227 480	(227 480)	-
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	77 098	-	77 098
Dłużne aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	593 221	-	593 221
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 145 978	-	1 145 978
	3 364 960	-	3 364 960
RAZEM AKTYWA	22 943 794	-	22 943 794
	Wartości zaraportowane 12 miesięcy zakończonych 31.12.2018	MSSF 15	Wartości bez MSSF 15 12 miesięcy zakończonych 31.12.2018
Przychody ze sprzedaży	4 953 852	1 597 700	6 551 552
Podatek akcyzowy	(252 163)	-	(252 163)
Przychody ze sprzedaży netto	4 701 689	1 597 700	6 299 389
Pozostałe przychody operacyjne	35 016	-	35 016
Amortyzacja	(2 234)	-	(2 234)
Koszty świadczeń pracowniczych	(63 285)	-	(63 285)
Zużycie materiałów i surowców oraz wartość sprzedanych towarów	(2 981)	-	(2 981)
Zakup energii i gazu na potrzeby sprzedaży	(4 461 790)	(2 244)	(4 464 034)
Usługi przesyłowe i dystrybucyjne	(1 973)	(1 595 456)	(1 597 429)
Inne usługi obce	(196 764)	-	(196 764)
Podatki i opłaty	(3 165)	-	(3 165)
Zysk/(strata) na sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	109	-	109
Koszty dotyczące umów rodzących obciążenia	(78 981)	-	(78 981)
Pozostałe koszty operacyjne	(70 218)	-	(70 218)
(Strata)/zysk operacyjny	(144 577)	-	(144 577)
Koszty finansowe	(265 322)	-	(265 322)
Przychody finansowe	467 421	-	467 421
Przychody z tytułu dywidend	645 293	-	645 293
Zysk przed opodatkowaniem	702 815	-	702 815
Podatek dochodowy	24 321	-	24 321
Zysk netto okresu sprawozdawczego	727 136	-	727 136

Noty przedstawione na stronach 9-107 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

4. Skład Grupy Kapitałowej – wykaz jednostek zależnych oraz udział ENEA S.A. w jednostkach stowarzyszonych i współkontrolowanych

	Nazwa i adres spółki		Udział ENEA S.A. w całkowitej liczbie głosów w % 31.12.2018	Udział ENEA S.A. w całkowitej liczbie głosów w % 31.12.2017
1.	ENEA Operator Sp. z o.o. Poznań, ul. Strzeszyńska 58	spółka zależna	100	100
2.	ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. Świerże Górne, al. Józefa Zielińskiego 1	spółka zależna	100	100
3.	ENEA Elektrownia Połaniec S.A. Połaniec, ul. Zawada 26	spółka zależna	100	100
4.	ENEA Oświetlenie Sp. z o.o. Szczecin, ul. Ku Stońcu 34	spółka zależna	100 ¹²	100
5.	ENEA Trading Sp. z o.o. Świerże Górne, gmina Kozienice, Kozienice 1	spółka zależna	100	100
6.	ENEA Logistyka Sp. z o.o. Poznań, ul. Strzeszyńska 58	spółka zależna	100	100
7.	ENEA Ciepło Serwis Sp. z o.o. Białystok, ul. Starosielce 2/1	spółka zależna	100 ¹³	100 ¹
8.	ENEA Serwis Sp. z o.o. Lipno, Gronówko 30	spółka zależna	100	100
9.	ENEA Centrum Sp. z o.o. Poznań, ul. Górecka 1	spółka zależna	100	100
10.	ENEA Pomiary Sp. z o.o. Poznań, ul. Strzeszyńska 58	spółka zależna	100	100
11.	ENERGO-TOUR Sp. z o.o. w likwidacji Poznań, ul. Strzeszyńska 58	spółka zależna	100 ⁵	100 ⁵
12.	ENEA Innowacje Sp. z o.o. ⁹ Warszawa, ul. Wiśniowa 40	spółka zależna	100 ⁹	100
13.	ENEA Ciepło Sp. z o.o. Białystok, ul. Warszawska 27	spółka zależna	95,77 ¹⁴	91,14 ¹
14.	Lubelski Węgiel BOGDANKA S. A. Bogdanka, Puchaczów	spółka zależna	65,99	65,99
15.	Annacond Enterprises Sp. z o.o. w likwidacji ⁷ Warszawa, ul. Jana Pawła II 12	spółka zależna	61	61
16.	Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. ⁶ Ostrołęka, ul. Elektryczna 3	spółka współkontrolowana	50 ¹¹	23,79
17.	ElectroMobility Poland S.A. Warszawa, ul. Mysia 2	spółka stowarzyszona	25 ⁸	25
18.	Polimex – Mostostal S.A. ¹⁷ Warszawa, al. Jana Pawła II 12	spółka stowarzyszona	16,48	16,48
19.	Polska Grupa Górnicza S.A. Katowice, ul. Powstańców 30	spółka współkontrolowana	7,66 ¹⁰	5,81
20.	ENEA Bioenergia Sp. z o.o. Połaniec, ul. Zawada 26	spółka pośrednio zależna	100 ⁴	100 ⁴
21.	ENEA Badania i Rozwój Sp. z o.o. Świerże Górne, al. Józefa Zielińskiego 1	spółka pośrednio zależna	100 ^{1,15}	100 ¹
22.	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. Oborniki, ul. Wybudowanie 56	spółka pośrednio zależna	99,93 ¹	99,93 ¹
23.	Miejska Energetyka Ciepła Piła Sp. z o.o. Piła, ul. Kaczorska 20	spółka pośrednio zależna	71,11 ¹	71,11 ¹
24.	EkoTRANS Bogdanka Sp. z o.o. Bogdanka, Puchaczów	spółka pośrednio zależna	65,99 ²	65,99 ²
25.	RG Bogdanka Sp. z o.o. Bogdanka, Puchaczów	spółka pośrednio zależna	65,99 ²	65,99 ²
26.	MR Bogdanka Sp. z o.o. Bogdanka, Puchaczów	spółka pośrednio zależna	65,99 ²	65,99 ²
27.	Łęczyńska Energetyka Sp. z o.o. Bogdanka, Puchaczów	spółka pośrednio zależna	58,53 ²	58,53 ²

Noty przedstawione na stronach 9-107 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

28.	Centralny System Wymiany Informacji Sp. z o.o. w likwidacji¹⁶ Poznań, ul. Strzeszyńska 58	spółka współkontrolowana	20 ³	20 ³
------------	--	-----------------------------	-----------------	-----------------

¹ – spółka pośrednio zależna poprzez udziały w spółce ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.

² – spółka pośrednio zależna poprzez udziały w spółce Lubelski Węgiel BOGDANKA S.A.

³ – spółka współkontrolowana poprzez udziały w spółce ENEA Operator Sp. z o.o.

⁴ – spółka pośrednio zależna poprzez udziały w spółce ENEA Elektrownia Potaniec S.A.

⁵ – 30 marca 2015 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki podjęło uchwałę w sprawie rozwiązania spółki po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego, uchwała weszła w życie 1 kwietnia 2015 r. 5 listopada 2015 r. został złożony wniosek do KRS o wykreślenie spółki. Na dzień sporządzenia niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego trwają czynności proceduralne związane z wykreśleniem podmiotu z Krajowego Rejestru Sądowego.

⁶ – 23 listopada 2017 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki Elektrownia Ostrołęka S.A. podjęło uchwałę w sprawie przekształcenia Spółki w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. 27 lutego 2018 r. nastąpiło zarejestrowanie przez KRS przekształcenia Elektrowni Ostrołęka S.A. na spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością.

⁷ – 28 lutego 2018 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Annacond Enterprises Sp. z o.o. podjęło uchwałę postanawiającą o postawieniu spółki w stan likwidacji.

⁸ – 3 stycznia 2018 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki ElectroMobility Poland S.A. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki o kwotę 20 000 tys. zł w drodze podwyższenia wartości nominalnej akcji z 1 tys. zł na 3 tys. zł. 23 kwietnia 2018 r. podwyższenie kapitału zakładowego zostało zarejestrowane w KRS.

4 października 2018 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki ElectroMobility Poland S.A. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki o kwotę 40 000 tys. zł w drodze podwyższenia wartości nominalnej akcji z 3 tys. zł na 7 tys. zł. 7 stycznia 2019 r. podwyższenie kapitału zakładowego zostało zarejestrowane w KRS.

⁹ – 31 stycznia 2018 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki ENEA Innovation Sp. z o.o. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego o kwotę 3 500 tys. zł, to jest z kwoty 305 tys. zł do kwoty 3 805 tys. zł poprzez utworzenie nowych 35 000 udziałów o wartości nominalnej 100,00 zł każdy. 23 kwietnia 2018 r. podwyższenie kapitału zakładowego zostało zarejestrowane w KRS.

17 kwietnia 2018 r. w KRS zmieniono nazwę spółki ENEA Innovation Sp. z o.o. na ENEA Innowacje Sp. z o.o.

¹⁰ – 31 stycznia 2018 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki Polska Grupa Górnicza S.A. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego o kwotę 300 000 tys. zł, to jest z kwoty 3 616 718 tys. zł do kwoty 3 916 718 tys. zł poprzez emisję 3 000 000 nowych akcji o wartości nominalnej 100,00 zł każda. ENEA S.A. objęła 900 000 akcji o łącznej wartości nominalnej 90 000 tys. zł, zwiększając udział ENEA S.A. w kapitale zakładowym spółki do 7,66%. 6 kwietnia 2018 r. podwyższenie kapitału zakładowego zostało zarejestrowane w KRS.

¹¹ – 23 marca 2018 r. ENEA S.A. zawarła z ENERGA S.A. umowę nabycia 1 201 036 udziałów spółki Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. obejmując tym samym łącznie 50% udziału w kapitale zakładowym spółki. 29 marca 2018 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego o kwotę 35 000 tys. zł, to jest z kwoty 229 100 tys. zł do kwoty 264 100 tys. zł poprzez utworzenie nowych 700 000 udziałów uprzywilejowanych co do głosu w taki sposób, że na jeden udział przypadać będą dwa głosy, o wartości nominalnej 50,00 zł każdy i łącznej wartości nominalnej 35 000 tys. zł. 29 marca 2018 r. ENEA S.A. podpisała oświadczenie o objęciu 350 000 udziałów i pokryciu ich wkładem pieniężnym w wysokości 17 500 tys. zł. 30 marca 2018 r. ENEA S.A. wniosła wkład pieniężny. 30 lipca 2018 r. podwyższenie kapitału zakładowego zostało zarejestrowane w KRS.

27 lipca 2018 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego o kwotę 287 000 tys. zł, to jest z kwoty 264 100 tys. zł do kwoty 551 100 tys. zł poprzez utworzenie nowych 5 740 000 udziałów uprzywilejowanych co do głosu w taki sposób, że na jeden udział przypadać będą dwa głosy, o wartości nominalnej 50,00 zł każdy i łącznej wartości nominalnej 287 000 tys. zł. 30 lipca 2018 r. ENEA S.A. podpisała oświadczenie o objęciu 2 870 000 udziałów i pokryciu ich wkładem pieniężnym w wysokości 143 500 tys. zł. 2 sierpnia 2018 r. ENEA S.A. wniosła wkład pieniężny. 16 października 2018 r. podwyższenie kapitału zakładowego zostało zarejestrowane w KRS.

¹² – 9 lipca 2018 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki ENEA Oświetlenie Sp. z o.o. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki o kwotę 16 000 tys. zł, to jest z kwoty 166 127 tys. zł do kwoty 182 127 tys. zł poprzez utworzenie nowych 32 000 udziałów o łącznej wartości 16 000 tys. zł, o wartości nominalnej 500,00 zł każdy.

11 lipca 2018 r. ENEA S.A. objęła 32 000 udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym spółki i pokryła je wkładem pieniężnym. 5 listopada 2018 r. podwyższenie kapitału zakładowego zostało zarejestrowane w KRS.

¹³ – 26 października 2018 r. ENEA S.A. i ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. zawarły umowę sprzedaży udziałów ENEA Ciepło Serwis Sp. z o.o., w wyniku której 5 listopada 2018 r. ENEA S.A. stała się jedynym wspólnikiem spółki.

¹⁴ – 26 października 2018 r. ENEA S.A. i ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. zawarły umowę sprzedaży udziałów ENEA Ciepło Sp. z o.o., w wyniku której 5 listopada 2018 r. ENEA S.A. stała się większościowym wspólnikiem Spółki.

26 października 2018 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki ENEA Ciepło Sp. z o.o. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki o 78 873 tys. zł w wyniku utworzenia nowych 1 577 452 udziałów o wartości nominalnej 50 zł każdy. Podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane 30 listopada 2018 r.

¹⁵ – 20 grudnia 2018 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki ENEA Badania i Rozwój Sp. z o.o. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki o kwotę 5 850 tys. zł do kwoty 7 855 tys. zł poprzez utworzenie 117 000 nowych udziałów o wartości nominalnej 50 zł każdy.

ENEA S.A. objęła 1 170 udziałów w podwyższonym kapitale o łącznej wartości 59 tys. zł. Podwyższenie kapitału zostało pokryte gotówką, resztę udziałów objęła ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. Podwyższenie oczekuje na wpis do KRS.

¹⁶ – 4 grudnia 2018 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Centralny System Wymiany Informacji Sp. z o.o. podjęło uchwałę postanawiającą o postawieniu spółki w stan likwidacji.

¹⁷ – Umowa inwestycyjna umożliwiła inwestorom wpływ na politykę finansową i operacyjną Polimexu. Ponadto porozumienie zawarte pomiędzy inwestorami zakłada m.in. uzgadnianie, w drodze głosowania, wspólnego stanowiska przy podejmowaniu kluczowych decyzji będących w gestii Zgromadzenia Wspólników i Rady Nadzorczej Polimexu, w tym ustalanie składu osobowego Zarządu Polimexu. Z uwagi na wskazane powyżej uprawnienia Inwestorów, przekładające się na posiadanie znaczącego wpływu, udział w Polimexie został zaklasyfikowany jako jednostka stowarzyszona ujmowana metodą praw własności.

Noty przedstawione na stronach 9-107 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

5. Rzeczowe aktywa trwałe

	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Stan na 01.01.2018							
Wartość brutto	677	37 586	20 229	7 685	3 962	3	70 142
Umorzenie	-	(14 425)	(19 755)	(6 321)	(3 736)	-	(44 237)
Wartość księgowa netto	677	23 161	474	1 364	226	3	25 905
Zmiany w okresie 12 miesięcy do 31.12.2018							
Przeniesienie	-	-	-	-	-	-	-
Nabycie	-	-	-	1 371	292	-	1 663
Amortyzacja	-	(639)	(334)	(729)	(93)	-	(1 795)
Aport (wartość początkowa)	-	-	-	-	-	-	-
Likwidacje (wartość początkowa)	-	-	(349)	(2 798)	(7)	-	(3 154)
Likwidacje (umorzenie)	-	-	348	2 759	7	-	3 114
Pozostałe (wartość początkowa)	58	-	-	-	-	-	58
Stan na 31.12.2018							
Wartość brutto	735	37 586	19 880	6 258	4 247	3	68 709
Umorzenie	-	(15 064)	(19 741)	(4 291)	(3 822)	-	(42 918)
Wartość księgowa netto	735	22 522	139	1 967	425	3	25 791

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Stan na 01.01.2017							
Wartość brutto	1 376	38 508	21 411	7 656	4 155	92	73 198
Umorzenie	-	(14 464)	(20 279)	(5 633)	(3 759)	-	(44 135)
Wartość księgowa netto	1 376	24 044	1 132	2 023	396	92	29 063
Zmiany w okresie 12 miesięcy do 31.12.2017							
Przeniesienie	-	-	-	81	-	(81)	-
Nabycie	-	-	-	-	10	-	10
Amortyzacja	-	(640)	(642)	(740)	(180)	-	(2 202)
Aport (wartość początkowa)	(728)	-	-	-	-	-	(728)
Likwidacje (wartość początkowa)	-	(970)	(1 182)	(52)	(203)	-	(2 407)
Likwidacje (umorzenie)	-	679	1 166	52	203	-	2 100
Pozostałe (wartość początkowa)	29	48	-	-	-	(8)	69
Stan na 31.12.2017							
Wartość brutto	677	37 586	20 229	7 685	3 962	3	70 142
Umorzenie	-	(14 425)	(19 755)	(6 321)	(3 736)	-	(44 237)
Wartość księgowa netto	677	23 161	474	1 364	226	3	25 905

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

ENEA S.A. jako leasingobiorca używa na podstawie umowy leasingu finansowego następujące rzeczowe aktywa trwałe:

	31.12.2018	31.12.2017
Wartość brutto	2 143	772
- Środki transportu	2 143	772
Umorzenie	(646)	(258)
- Środki transportu	(646)	(258)
Wartość księgowa netto	1 497	514
- Środki transportu	1 497	514

Na rzeczowych aktywach trwałych Spółki, poza środkami trwałymi użytkowanymi na podstawie umowy leasingu finansowego, nie ma ustanowionych zabezpieczeń.

6. Użytkowanie wieczyste gruntów

	31.12.2018	31.12.2017
Wartość brutto na początek okresu	1 380	2 230
Aport (wartość początkowa)	-	(573)
Likwidacja (wartość początkowa)	-	(439)
Pozostałe (wartość początkowa)	305	162
Wartość brutto na koniec okresu	1 685	1 380
Wartość umorzenia na początek okresu	(165)	(260)
Amortyzacja	(16)	(24)
Aport (umorzenie)	-	114
Likwidacja (umorzenie)	-	5
Wartość umorzenia na koniec okresu	(181)	(165)
Wartość netto na początek okresu	1 215	1 970
Wartość netto na koniec okresu	1 504	1 215

7. Wartości niematerialne

	Oprogramowania komputerowe, licencje, koncesje, patenty	
	31.12.2018	31.12.2017
Wartość brutto na początek okresu	11 689	13 863
Nabycie	-	95
Likwidacja	-	(2 269)
Wartość brutto na koniec okresu	11 689	11 689
Wartość umorzenia na początek okresu	(7 023)	(9 049)
Amortyzacja	(165)	(237)
Likwidacja	-	2 263
Wartość umorzenia na koniec okresu	(7 188)	(7 023)
Wartość netto na początek okresu	4 666	4 814
Wartość netto na koniec okresu	4 501	4 666

Na wartościach niematerialnych nie ustanowiono zabezpieczeń.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

8. Nieruchomości inwestycyjne

	31.12.2018	31.12.2017
Wartość brutto na początek okresu	19 322	19 322
Wartość brutto na koniec okresu	19 322	19 322
Wartość umorzenia na początek okresu	(4 467)	(3 917)
Umorzenie za okres	(550)	(550)
Wartość umorzenia na koniec okresu	(5 017)	(4 467)
Wartość netto na początek okresu	14 855	15 405
Wartość netto na koniec okresu	14 305	14 855

Spółka do kategorii Nieruchomości inwestycyjnych zalicza między innymi budynek biurowy i inne lokale. Istotną nieruchomość inwestycyjną stanowi budynek biurowy, 9 stycznia 2017 r. wygasła umowa najmu z 2012 r. Spółka obecnie samodzielnie administruje budynkiem. Budynek w 72,95% jest wynajęty najemcom zewnętrznym.

Przychody z wynajmu budynku biurowego w 2018 r. wynoszą 1 124 tys. zł, natomiast koszty utrzymania tego budynku są na poziomie 876 tys. zł.

Najbardziej wartościową nieruchomością inwestycyjną jest była siedziba ENEA S.A., ujęta w księgach Spółki w wartości 8 467 tys. zł. Spółka szacuje, że wartość godziwa zbliżona jest do wartości ujętej w księgach.

9. Inwestycje w jednostki zależne, stowarzyszone i współkontrolowane

	31.12.2018	31.12.2017
Stan na początek okresu	11 945 473	9 448 433
Nabycie inwestycji	648 621	1 615 327
Dopłaty zwrotne	-	387
Inne	-	2 056
Zmiana odpisu aktualizującego	200 862	879 270
Stan na koniec okresu	12 794 956	11 945 473

Rok 2018

3 stycznia 2018 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki ElectroMobility Poland S.A. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki o kwotę 20 000 tys. zł w drodze podwyższenia wartości nominalnej dotychczasowych akcji z 1 000,00 zł do 3 000,00 zł. Po podwyższeniu ENEA S.A. posiada 2 500 akcji spółki o wartości nominalnej 3 000,00 zł o łącznej wartości 7 500 tys. zł.

31 stycznia 2018 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki Polska Grupa Górnicza S.A. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki o kwotę 300 000 tys. zł do kwoty 3 916 718 tys. zł poprzez emisję 3 000 000 nowych akcji w drodze subskrypcji prywatnej. ENEA S.A. objęła 900 000 nowych akcji w drodze subskrypcji prywatnej o wartości nominalnej 100 zł każda i łącznej wartości nominalnej 90 000 tys. zł.

31 stycznia 2018 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki ENEA Innovation Sp. z o.o. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego o kwotę 3 500 tys. zł do kwoty 3 805 tys. zł poprzez utworzenie nowych 35 000 udziałów o wartości nominalnej 100,00 zł każdy.

23 marca 2018 r. ENEA S.A. nabyła od ENERGA S.A. 1 201 036 udziałów spółki Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o., cena nabycia wszystkich udziałów wyniosła 57 694 tys. zł. Po objęciu udziałów ENEA S.A. posiada 50% udziału w kapitale

Noty przedstawione na stronach 9-107 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

zakładowym spółki.

29 marca 2018 r. Spółka nabyła 350 000 udziałów spółki Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. o wartości nominalnej 50 zł każdy i o łącznej wartości nominalnej 17 500 tys. zł.

30 lipca 2018 r. ENEA S.A. nabyła 2 870 000 udziałów spółki Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. o wartości nominalnej 50 zł każdy i o łącznej wartości nominalnej 143 500 tys. zł. Udział ENEA S.A. w kapitale zakładowym spółki Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. nie zmienił się i nadal wynosi 50%, gdyż nowe udziały w podwyższonym kapitale zakładowym obejmowane były przez ENEA S.A. i Energa S.A. proporcjonalnie do posiadanych udziałów, czyli w stosunku 50:50.

9 lipca 2018 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki ENEA Oświetlenie Sp. z o.o. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki o kwotę 16 000 tys. zł, to jest z kwoty 166 127 tys. zł do kwoty 182 127 tys. zł poprzez utworzenie nowych 32 000 udziałów o łącznej wartości 16 000 tys. zł o wartości nominalnej 500,00 zł każdy. ENEA S.A. objęła 32 000 udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym spółki i pokryła je wkładem pieniężnym.

4 października 2018 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki ElectroMobility Poland S.A. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki o kwotę 40 000 tys. zł w drodze podwyższenia wartości nominalnej akcji z 3 000,00 zł na 7 000,00 zł. Po podwyższeniu ENEA S.A. posiada 2 500 akcji spółki o wartości nominalnej 7 000,00 zł o łącznej wartości 17 500 tys. zł.

26 października 2018 r. odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Spółki ENEA Ciepło Sp. z o.o., na którym podjęto uchwałę w sprawie podziału spółki ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. poprzez wydzielenie i przeniesienie wydzielonych składników majątku na spółkę ENEA Ciepło Sp. z o.o. oraz w sprawie zgody na podwyższenie kapitału zakładowego i zmianę umowy spółki ENEA Ciepło Sp. z o.o.

W tym samym dniu odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Wspólników Spółki ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o., na którym podjęto także uchwałę w sprawie podziału spółki ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. poprzez wydzielenie i przeniesienie wydzielonych składników majątku na spółkę ENEA Ciepło Sp. z o.o. oraz zgody na zmianę umowy spółki ENEA Ciepło Sp. z o.o. oraz uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na zbycie przez ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. udziałów ENEA Ciepło Sp. z o.o. z siedzibą w Białymstoku oraz ENEA Ciepło Serwis Sp. z o.o. z siedzibą w Białymstoku na rzecz ENEA S.A. z siedzibą w Poznaniu. Wydzielenie nastąpiło z dniem 30 listopada 2018 r.

5 listopada 2018 r. nastąpiło zbycie udziałów ENEA Ciepło Sp. z o.o. oraz ENEA Ciepło Serwis Sp. z o.o. przez ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. na rzecz ENEA S.A. za łączną kwotę 300 718 tys. zł.

20 grudnia 2018 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki ENEA Badania i Rozwój Sp. z o.o. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki o kwotę 5 850 tys. zł do kwoty 7 855 tys. zł poprzez utworzenie 117 000 nowych udziałów o wartości nominalnej 50 zł.

ENEA S.A. objęła 1 170 udziałów w podwyższonym kapitale o łącznej wartości 59 tys. zł. Podwyższenie kapitału zostało pokryte gotówką, resztę udziałów objęła ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.

W związku z nowelizacją 29 czerwca 2018 r. ustawy o odnawialnych źródłach energii, która wprowadziła przepisy zmieniające sposób opodatkowania podatkiem od nieruchomości dla elektrowni wiatrowych z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2018 r., ENEA S.A. dokonała aktualizacji testów na utratę wartości dokonanych w latach poprzednich na

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

udziałach ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. W obszarze wytwarzania energii ze źródeł wiatrowych oszacowano wpływ spadku obciążeń podatkowych na wartość użytkową farm wiatrowych. Na podstawie przeprowadzonej analizy dokonano odwrócenia odpisów z tytułu utraty wartości udziałów na łączną kwotę 51 365 tys. zł.

Odpis aktualizujący wartość inwestycji

	31.12.2018	31.12.2017
Odpis aktualizujący wartość inwestycji na początek okresu	1 280 505	2 159 775
Utworzony	6 608	-
Odwrócony	(207 470)	(879 270)
Odpis aktualizujący wartość inwestycji na koniec okresu	1 079 643	1 280 505

Test na utratę wartości udziałów ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o., ENEA Ciepło Sp. z o.o. i akcji ENEA Elektrownia Połaniec S.A.

Na 31 grudnia 2018 r., w związku z posiadanymi informacjami i analizami dotyczącymi między innymi zmiany rynkowych cen uprawnień do emisji CO₂, energii elektrycznej, świadectw pochodzenia energii, oraz zmianą uwarunkowań Rynku Mocy i prognoz wskaźników makroekonomicznych Spółka przeprowadziła testy na utratę wartości udziałów i akcji spółek ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. i ENEA Elektrownia Połaniec S.A.

Wycenienie wartości odzyskiwalnej udziałów wynika z sumy wartości użytkowych poszczególnych CGU wchodzących w skład ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o., ENEA Ciepło Sp. z o.o. oraz ENEA Elektrownia Połaniec S.A. pomniejszonej o zaciągnięte zobowiązania finansowe. Wartości użytkowe CGU określono metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych dla okresów dłuższych niż 5 lat. Zastosowany horyzont czasowy projekcji wynika z kombinacji okresów ekonomicznej użyteczności poszczególnych CGU, a także długoterminowego wpływu wprowadzonych i zapowiadanych regulacji prawnych. Dla jednostek wytwórczych, których zakładany okres ekonomicznej użyteczności wykracza poza okres projekcji, określono wartość rezydualną.

Ustalona w taki sposób wartość odzyskiwalna udziałów i akcji wynosi:

- w spółce ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. 4 362 063 tys. zł (wartość księgową po odwróceniu odpisów 4 362 063 tys. zł),
- w spółce ENEA Ciepło Sp. z o.o. 631 089 tys. zł (wartość księgową 621 891 tys. zł),
- w spółce ENEA Elektrownia Połaniec S.A. 1 268 087 tys. zł (wartość księgową 1 268 087 tys. zł).

Biorąc pod uwagę wzrost wartości odzyskiwalnej udziałów ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. w stosunku do ich wartości księgowej objętej odpisami z tytułu utraty wartości dokonanych w latach ubiegłych, stwierdzono konieczność odwrócenia odpisów dokonanych w latach 2015 - 2016 o kwotę 156 105 tys. zł.

Przyjęte w testach kluczowe założenia są wynikiem najlepszej wiedzy oraz doświadczenia Spółki i jej jednostek zależnych w przedmiocie wytwarzania energii elektrycznej z różnych źródeł, uwzględniając specyfikę produktową poszczególnych CGU i zdarzenia, które miały miejsce lub są planowane w przyszłości w ramach Grupy Kapitałowej ENEA.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Poniżej przedstawiono główne założenia przyjęte do testów na utratę wartości:

- aktywa zostały poddane testowi w ramach siedmiu ośrodków wypracowujących środki pieniężne (tj. CGU Elektrownie Systemowe Kozienice, CGU Białystok, CGU Wiatr, CGU Woda, CGU Biogaz, CGU Elektrownie Systemowe Połaniec, CGU Zielony Blok),
- główne ścieżki cen, oparte m.in. na prognozach sporządzonych przez ENEA Trading (spółkę stanowiącą centrum kompetencyjne w GK ENEA w zakresie handlu hurtowego energią elektryczną, prawami majątkowymi, uprawnieniami do emisji i paliwami) z uwzględnieniem specyfiki produktowej i wiedzy o już zawartych kontraktach:
  - ceny hurtowe energii elektrycznej: na lata 2019-2041, założone ceny mieszczą się w przedziale pomiędzy 237 zł, a 310 zł [ceny stałe 2018], przy wyraźnym wzroście od roku 2025,
  - ceny świadectw pochodzenia energii ze źródeł odnawialnych i kogeneracji: uwzględniono funkcjonowanie systemu wsparcia dla OZE do 2031 r. (przy zakończeniu systemu wsparcia dla wysokosprawnej kogeneracji w roku 2018), a poszczególne elektrownie OZE będą korzystać ze wsparcia w ramach okresu 15-sto letniego; ceny zasadniczo plasują się w trendzie bocznym, a pod koniec funkcjonowania systemu praw majątkowych spadają z poziomu ok. 160 zł do 80 zł [ceny stałe 2018],
  - ceny praw do emisji CO₂: od 2020 r. prognoza zakłada zasadniczo wzrost cen w okresie prognozy do ok. 37 EUR/t [ceny stałe 2018],
  - ceny węgla: zakłada się spadek cen węgla do 2025 r. oraz ich umiarkowany wzrost w dalszym okresie prognozy, aż do poziomu 11,5 zł/GJ [ceny stałe 2018],
  - ceny biomasy: zakłada się ich wzrost do 2030 r. i spadek po 2030 r. wraz zakończeniem istniejącego systemu wsparcia zielonymi certyfikatami,
  - ceny ciepła: zakłada się wzrost cen do poziomu ok. 103 zł/GJ w okresie prognozy [ceny stałe 2018],
- ilość otrzymanych nieodpłatnie uprawnień do emisji CO₂ za lata 2019-2021 zgodnie z wnioskiem derogacyjnym (na podstawie art. 10c ust.5 dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady),
- uwzględniono przychody związane z utrzymaniem mocy wytwórczych od roku 2021 na podstawie przyjętej w grudniu 2017 r. Ustawy o Rynku Mocy, w oparciu o wygrane w 2018 r. aukcje,
- inflacja, z uwzględnieniem celu inflacyjnego, na poziomie maksymalnym 2,5%,
- nominalna stopa dyskonta - 6,73% [stopa dyskonta przed opodatkowaniem wynosi 7,7%],
- stopa wzrostu w okresie rezydualnym - 0%.

Przeprowadzona analiza wrażliwości wskazuje, że istotnymi czynnikami wpływającymi na szacunki wartości odzyskiwalnej ośrodków generujących przepływy pieniężne są między innymi: stopy dyskontowe, inflacja, ceny energii elektrycznej oraz ceny uprawnień do emisji CO₂. Wpływ na przyszłe wyniki finansowe i w efekcie na wartość użytkową ośrodków generujących przepływy pieniężne będą też miały poziomy cen świadectw pochodzenia energii, węgla, ciepła oraz ceny biomasy.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Poniżej zestawienie wartościowego wpływu zmiany wybranych czynników na łączną wartość odzyskiwalną (wartość wyjściową) udziałów:

Wpływ zmiany stopy dyskontowej

Zmiana założeń	-0,5 p.p.	Wartość wyjściowa	+0,5 p.p.
Zmiana wartości odzyskiwalnej	755 996	6 252 041	(660 825)

Wpływ zmiany inflacji*

Zmiana założeń	-0,5 p.p.	Wartość wyjściowa	+0,5 p.p.
Zmiana wartości odzyskiwalnej	(546 424)	6 252 041	592 817

* analiza wrażliwości nie uwzględnia wpływu inflacji na stopę dyskonta

Wpływ zmiany cen energii elektrycznej

Zmiana założeń	-1,0 p.p.	Wartość wyjściowa	+1,0 p.p.
Zmiana wartości odzyskiwalnej	(849 995)	6 252 041	844 255

Wpływ zmiany CO₂

Zmiana założeń	-1,0 p.p.	Wartość wyjściowa	+1,0 p.p.
Zmiana wartości odzyskiwalnej	238 314	6 252 041	(238 601)

10. Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

	31.12.2018	31.12.2017*
Krótkoterminowe dłużne aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie		
Obligacje wewnątrzgrupowe	558 201	-
Udzielone pożyczki	35 020	-
Krótkoterminowe dłużne aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	593 221	-
Długoterminowe dłużne aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie		
Obligacje wewnątrzgrupowe	6 423 891	-
Udzielone pożyczki	155 089	-
Długoterminowe dłużne aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	6 578 980	-
RAZEM	7 172 201	-

* na 31 grudnia 2017 r. aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie nie istniały, przekształcenie danych na 1 stycznia 2018 r. zostało zaprezentowane w nocie 3.

Odpisy aktualizujące na oczekiwane straty kredytowe

	Wartość nominalna	Odpis aktualizujący	Wartość księgowa
31.12.2018			
Dłużne aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	7 172 629	(428)	7 172 201
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 145 978	-	1 145 978
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	8 318 607	(428)	8 318 179

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

11. Aktywa finansowe – obligacje wewnątrzgrupowe

Grupa Kapitałowa ENEA przyjęła model finansowania inwestycji prowadzonych przez spółki zależne od ENEA S.A. poprzez finansowanie wewnątrzgrupowe. ENEA S.A. pozyskuje na rynku finansowym długoterminowe środki pieniężne poprzez zaciąganie kredytów lub emisję obligacji, a następnie dystrybuuje je wewnątrz Grupy. Poniższa tabela prezentuje aktualnie realizowane programy emisji obligacji wewnątrzgrupowych według stanu na 31 grudnia 2018 r. oraz na 31 grudnia 2017 r.:

Data zawarcia umów	Spółka emitująca obligacje	Termin ostatecznego wykupu	Kwota udzielona	Kwota wykorzystana	Obligacje niewykupione na 31.12.2018 r. (kapitał)	Obligacje niewykupione na 31.12.2017 r. (kapitał)
			w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł
10 marca 2011 r.	ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.	31 marca 2023 r.	26 000	26 000	26 000	26 000
29 września 2011 r.	ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.	29 września 2019 r.	14 500	14 500	6 000	6 000
23 lipca 2012 r.	ENEA Ciepło Sp. z o.o.*	22 lipca 2019 r.	158 500	158 500	13 450	35 650
8 września 2012 r. umowa na kwotę 4 000 000 tys. zł zmniejszona Aneksem nr 2 z 21 stycznia 2015 r. do kwoty 3 000 000 tys. zł	ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.	od 15 czerwca 2020 r. do 15 grudnia 2020 r. w zależności od terminów emisji serii obligacji; pozostałe kwoty najpóźniej 15 czerwca 2022 r.	3 000 000	2 650 000	2 650 000	2 650 000
20 czerwca 2013 r. zmieniona Aneksem nr 1 z 9 października 2014 r. oraz Aneksem nr 2 z 7 lipca 2015 r.	ENEA Operator Sp. z o.o.	Uzależnione od terminów emisji serii obligacji, jednak nie później niż 17 czerwca 2030 r.	1 425 000	1 425 000	1 264 369	1 357 174
12 sierpnia 2014 r. na kwotę 260 000 tys. zł, zwiększona do kwoty 1 000 000 tys. zł Aneksem nr 1 z 11 lutego 2015 r. i zmniejszona do kwoty 260 000 tys. zł Aneksem nr 2 z 30 grudnia 2015 r.	ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.	Wykup w ratach – ostateczny termin wykupu 15 grudnia 2026 r.	260 000	260 000	-	249 600
17 listopada 2014 r.	ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.	31 marca 2020 r.	740 000	350 000	350 000	350 000
17 lutego 2015 r. na kwotę 760 000 tys. zł, zwiększona Aneksem nr 1 z 3 czerwca 2015 r. do kwoty 1 000 000 tys. zł	ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.	10 lutego 2020 r.	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
7 lipca 2015 r. zmieniona Aneksem nr 1 z 28 marca 2017 r.	ENEA Operator Sp. z o.o.	Uzależniony od terminów emisji serii obligacji jednak nie później niż do 15 grudnia 2031 r	946 000	946 000	941 833	946 000
30 października 2015 r.	ENEA Ciepło Sp. z o.o.	Wykup w ratach – ostateczny termin wykupu 31 marca 2020 r.	18 000	18 000	5 000	9 000
20 września 2017 r.	ENEA Operator Sp. z o.o.	15 grudnia 2019 r.	350 000	350 000	350 000	350 000
20 lipca 2018 r.	ENEA Operator Sp. z o.o.	15 grudnia 2020 r.	400 000	400 000	400 000	-
Razem					7 006 652	6 979 424
Koszty transakcyjne oraz efekt wyceny według efektywnej stopy procentowej					(24 560)	(41 149)
Razem					6 982 092	6 938 275

* Obligacje przeniesione z ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. do ENEA Ciepło Sp. z o.o. w związku z realizacją Projektu Reorganizacji Segmentu Ciepło

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

15 marca 2018 r. ENEA S.A. i ENEA Operator Sp. z o.o. dokonały zmiany stopy procentowej ze zmiennej na stałą dla II serii obligacji wyemitowanych w ramach Umowy Programowej z 20 czerwca 2013 r. w wysokości 170 000 tys. zł.

20 lipca 2018 r. ENEA S.A. i ENEA Operator Sp. z o.o. podpisały Umowę Programu Emisji Obligacji na kwotę 400 000 tys. zł. W ramach tej umowy ENEA S.A. objęła dwie serie obligacji po 200 000 tys. zł każda, wyemitowanych odpowiednio 26 lipca 2018 r. oraz 17 grudnia 2018 r. Oprocentowanie papierów wartościowych oparte jest na zmiennej stopie procentowej WIBOR 3M i powiększone o marżę, natomiast jednorazowy termin wykupu przypada na grudzień 2020 r.

W związku z przeprowadzonym w IV kwartale 2018 r. Projektem Reorganizacji Segmentu Ciepło, ENEA S.A. oraz ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. zawarły Umowę Potrącenia Wierzytelności, która dotyczyła wzajemnego potrącenia:

- a) wierzytelności przysługujących ENEA S.A. – z tytułu kwoty wcześniejszego wykupu przez ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. obligacji wyemitowanych na podstawie Umowa Programowa z 12 sierpnia 2014 r.,
- b) wierzytelności przysługujących ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. – z tytułu zakupu przez ENEA S.A. od ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o., udziałów spółek ENEA Ciepło Sp. z o.o. oraz ENEA Ciepło Serwis Sp. z o.o.

W wyniku przeprowadzonego Projektu Reorganizacji Segmentu Ciepło 30 listopada 2018 r. pozostała do spłaty kwota obligacji w wysokości 228 800 tys. zł, wyemitowanych w ramach Umowy Programowej z 12 sierpnia 2014 r., została w całości wykupiona przez ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.

W wyniku dokonanego 30 listopada 2018 r. podziału spółki ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. polegającego na przeniesieniu na ENEA Ciepło Sp. z o.o. części majątku ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. w zamian za udziały ENEA Ciepło Sp. z o.o., które objęła ENEA S.A. (podział przez wydzielenie), ENEA Ciepło Sp. z o.o. przypadły składniki majątku (aktywa i pasywa), zezwolenia, koncesje i ulgi związane z działalnością Elektrociepłowni Białystok (ECB), stanowiącej zorganizowaną część przedsiębiorstwa. Podział składników został dokonany według stanu na 1 maja 2018 r. Wszystkie składniki majątku ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. (w tym wierzytelności i zobowiązania) nieprzypisane ENEA Ciepło Sp. z o.o. w Planie Podziału spółki ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. z 26 czerwca 2018 r. pozostały przy ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. Na skutek przeprowadzonego Projektu Reorganizacji Segmentu Ciepło obligacje wyemitowane przez ECB zostały przeniesione do spółki ENEA Ciepło Sp. z o.o., która przejęła prawa i obowiązki emitenta obligacji.

12. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	31.12.2018	31.12.2017
Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności		
Należności z tytułu leasingu finansowego	759	24
Należności z tytułu dostaw i usług	991 194	884 297
Inne należności	37 585	37 570
Udzielone pożyczki	-*	36 669
Zaliczki	1 829	15 032
Naliczone należności z tytułu niezafakturowanej sprzedaży	-**	218 012
	1 031 367	1 191 604
Minus: odpis aktualizujący wartość należności	(60 710)	(64 622)
Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności netto	970 657	1 126 982

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Długoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu leasingu finansowego	1 103	46
Udzielone pożyczki	-*	131 448
Inne należności	**	14 747
	1 103	146 241
Minus: odpis aktualizujący wartość należności	-	-
Długoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności netto	1 103	146 241

* zmiana prezentacji wyniku z MSSF 9 została zaprezentowana w nocie 3.

** zmiana prezentacji wyniku z MSSF 15 została zaprezentowana w nocie 3.

Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług i pozostałych należności:

	31.12.2018	31.12.2017
Odpis aktualizujący wartość należności na początek okresu	64 622	56 111
Korekta wynikająca z wdrożenia MSSF 9	2 572	-
Odpis aktualizujący wartość należności na początek okresu po korekcie	67 194	56 111
Utworzony	7 645	23 837
Wykorzystany	(14 129)	(15 326)
Odpis aktualizujący wartość należności na koniec okresu	60 710	64 622

Odpisy aktualizujące są tworzone głównie od należności handlowych, odpisy aktualizujące od pozostałych należności są nieistotne.

13. Aktywa z tytułu umów z klientami

	Aktywa z tytułu umów z klientami*
Stan na początek okresu po korekcie	221 714
Zmiana stanu należności niezafakturowanych	5 656
Zmiana odpisu aktualizującego	110
Stan na koniec okresu	227 480

* na 31 grudnia 2017 r. aktywa z tytułu umów z klientami nie istniały, przekształcenie danych na 1 stycznia 2018 r. zostało zaprezentowane w nocie 3.

Saldo aktywów z tytułu umów z klientami obejmuje przede wszystkim niezafakturowaną sprzedaż energii elektrycznej.

14. Analiza struktury wiekowej aktywów z tytułu umów z klientami, należności z tytułu dostaw i usług oraz należności z tytułu leasingu

	Wartość nominalna	Odpis aktualizujący	Wartość księgowa
31.12.2018			
Należności z tytułu dostaw i usług oraz z tytułu leasingu			
Bieżące	840 754	(210)	840 544
Przeterminowane			
0-30 dni	60 135	(44)	60 091
31- 90 dni	11 310	(586)	10 724
91-180 dni	4 254	(1 087)	3 167
ponad 180 dni	76 603	(56 650)	19 953
Razem należności z tytułu dostaw i usług oraz z tytułu leasingu	993 056	(58 577)	934 479
Aktywa z tytułu umów z klientami	227 526	(46)	227 480

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

	Wartość nominalna	Odpis aktualizujący	Wartość księgowa
31.12.2017			
Bieżące	1 127 284	(21)	1 127 263
Przeterminowane			
0-30 dni	39 522	(181)	39 341
31- 90 dni	14 498	(659)	13 839
91-180 dni	5 750	(1 477)	4 273
ponad 180 dni	83 442	(59 576)	23 866
RAZEM	1 270 496	(61 914)	1 208 582

15. Zapasy

	31.12.2018	31.12.2017
Świadczenia pochodzenia	332 360	216 494
Towary	1 218	664
Razem zapasy	333 578	217 158

Świadczenia pochodzenia energii:

	31.12.2018	31.12.2017
Stan na początek okresu	216 494	84 984
Nabycie	494 125	322 090
Umorzenie	(375 496)	(189 121)
Sprzedaż	(2 639)	(1 459)
Pozostałe zmiany	(124)	-
Stan na koniec okresu	332 360	216 494

Koszty związane z umorzeniem świadczeń pochodzenia energii prezentowane są w zyskach i stratach w pozycji: Zakup energii i gazu na potrzeby sprzedaży.

16. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	31.12.2018	31.12.2017
Środki pieniężne w banku	142 210	183 662
w tym split payment	7 766	-
Inne środki pieniężne	1 003 768	1 562 764
- lokaty	973 678	1 553 367
- inne	30 090	9 397
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 145 978	1 746 426
Środki pieniężne wykazane w rachunku przepływów pieniężnych	1 145 978	1 746 426

Na 31 grudnia 2018 r. i na 31 grudnia 2017 r. ENEA S.A. nie posiadała środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania.

Zgodnie z przyjętymi przez ENEA S.A. zasadami oceny ryzyka kredytowego oraz zapisami MSSF 9 w zakresie oceny utraty wartości środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na 31 grudnia 2018 r. potencjalny wpływ został oszacowany przez Spółkę jako nieistotny.

17. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej

Na 31 grudnia 2018 r. w pozycji aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej Spółka prezentuje między innymi opcje kupna akcji spółki Polimex-Mostostal S.A. Na podstawie umowy opcji zakupu akcji Polimex-Mostostal S.A. z 18 stycznia 2017 r. ENEA S.A. nabyła opcje call od Towarzystwa Finansowego Silesia Sp. z o.o. Umowa ta

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

przewiduje nabycie w trzech transzach łącznie 9 125 tys. akcji, po cenie nominalnej 2 zł za akcję, w określonych terminach, tj.: 30 lipca 2020 r., 30 lipca 2021 r. i 30 lipca 2022 r. Wycena opcji call do wartości godziwej została przeprowadzona z wykorzystaniem modelu Blacka-Scholesa. Wartość godziwa opcji na 31 grudnia 2018 r. wynosiła 12 116 tys. zł.

W pozycji aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej prezentowane są również udziały i akcje w jednostkach niepowiązanych oraz instrumenty pochodne, które obejmują wycenę transakcji zabezpieczających ryzyko stóp procentowych, wycena tych aktywów została zaprezentowana w nocie 22.8.

18. Kapitał własny

Kapitał własny na 31 grudnia 2018 r.

Seria akcji	Liczba akcji (w sztukach)	Wartość nominalna 1 akcji (w złotych)	Wartość księgowa
Seria „A”	295 987 473	1	295 988
Seria „B”	41 638 955	1	41 639
Seria „C”	103 816 150	1	103 816
Liczba akcji razem	441 442 578		
Kapitał zakładowy wartość nominalna*			441 443
Kapitał z rozliczenia połączenia			38 810
Kapitał zakładowy z tytułu przeszacowania hiperinflacji			107 765
Razem kapitał zakładowy			588 018
Kapitał z nadwyżki ceny emisyjnej nad wartością nominalną			4 627 673
Kapitał rezerwowy			4 963 564
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych			(17 036)
Kapitał rezerwowy z wyceny instrumentów zabezpieczających			(15 986)
Zyski zatrzymane			3 149 613
Razem kapitał własny			13 295 846

* Kapitał zakładowy w całości został wpłacony.

Kapitał własny na 31 grudnia 2017 r.

Seria akcji	Liczba akcji (w sztukach)	Wartość nominalna 1 akcji (w złotych)	Wartość księgowa
Seria „A”	295 987 473	1	295 988
Seria „B”	41 638 955	1	41 639
Seria „C”	103 816 150	1	103 816
Liczba akcji razem	441 442 578		
Kapitał zakładowy wartość nominalna*			441 443
Kapitał z rozliczenia połączenia			38 810
Kapitał zakładowy z tytułu przeszacowania hiperinflacji			107 765
Razem kapitał zakładowy			588 018
Kapitał z nadwyżki ceny emisyjnej nad wartością nominalną			4 627 673
Kapitał rezerwowy			3 150 240
Kapitał rezerwowy z wyceny instrumentów zabezpieczających			25 967
Zyski zatrzymane			4 240 079
Razem kapitał własny			12 631 977

* Kapitał zakładowy w całości został wpłacony.

25 czerwca 2018 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie ENEA S.A. podjęło uchwałę nr 6 w sprawie podziału zysku netto za rok obrotowy obejmujący okres od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r., zgodnie z którą 100% zysku netto za rok 2017 zostało przekazane na kapitał rezerwowy z przeznaczeniem na finansowanie inwestycji.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

26 czerwca 2017 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie ENEA S.A. podjęło uchwałę nr 6 w sprawie podziału zysku netto za rok obrotowy obejmujący okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r., zgodnie z którą przeznaczono na kapitał rezerwy kwotę 509 882 tys. zł. Pozostała kwota w wysokości 110 361 tys. zł została wypłacona w formie dywidendy.

19. Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe

	31.12.2018	31.12.2017
Długoterminowe		
Kredyty bankowe	2 049 374	2 200 432
Obligacje	5 850 121	5 442 791
Razem	7 899 495	7 643 223
Krótkoterminowe		
Kredyty bankowe	158 319	100 546
Obligacje	183 156	122 412
Razem	341 475	222 958
Razem kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	8 240 970	7 866 181

Kredyty

ENEA S.A. posiada obecnie umowy kredytowe zawarte z EBI na łączną kwotę 2 371 000 tys. zł (Umowa A 950 000 tys. zł i Umowa B 475 000 tys. zł oraz Umowa C 946 000 tys. zł). Środki pozyskane z EBI przeznaczone są na finansowanie wieloletniego planu inwestycyjnego w celu modernizacji i rozbudowy sieci energetycznych ENEA Operator Sp. z o.o. Środki z Umowy A, B i C są w pełni wykorzystane. Okres dostępności Umowy C skończył się w grudniu 2017 r. Oprocentowanie kredytów może być stałe lub zmienne.

15 marca 2018 r. zgodnie z zapisami Umowy A z EBI strony dokonały zmiany stopy procentowej ze zmiennej na stałą dla drugiej transzy kredytu w kwocie 170 000 tys. zł.

L.p.	Podmiot udzielający	Data zawarcia Umowy	Łączna kwota umowy	Wartość zadłużenia na 31.12.2018 r.	Wartość zadłużenia na 31.12.2017 r.	Termin obowiązywania umowy
1.	Europejski Bank Inwestycyjny	18 października 2012 r. oraz 19 czerwca 2013 r. (A i B)	1 425 000	1 264 369	1 357 174	31 grudnia 2030 r.
2.	Europejski Bank Inwestycyjny	29 maja 2015 r. (C)	946 000	941 833	946 000	30 września 2032 r.
3.	Bank PKO BP S.A.	28 stycznia 2014 r., Aneks nr 1 z 25 stycznia 2017 r.	300 000	-	-	31 grudnia 2019 r.
4.	Bank PEKAO S.A.	28 stycznia 2014 r., Aneks nr 1 z 25 stycznia 2017 r.	150 000	-	-	31 grudnia 2019 r.
RAZEM			2 821 000	2 206 202	2 303 174	
Koszty transakcyjne oraz efekt wyceny według efektywnej stopy procentowej				1 491	(2 196)	
RAZEM			2 821 000	2 207 693	2 300 978	

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Programy emisji obligacji

ENEA S.A. zawiera umowy dotyczące programów emisji obligacji w celu emisji obligacji na finansowanie bieżącej działalności oraz potrzeb inwestycyjnych ENEA S.A. oraz jej podmiotów zależnych.

L.p.	Nazwa programu emisji obligacji	Data zawarcia Programu	Kwota Programu	Wartość wyemitowanych obligacji na 31.12.2018 r.	Obligacje niewykupione na 31.12.2018 r. (kapitał)	Obligacje niewykupione na 31.12.2017 r. (kapitał)	Termin wykupu
1.	Umowa Programu Emisji Obligacji zawarta z PKO BP S.A., Bankiem PEKAO S.A., BZ WBK S.A., Bankiem Handlowym w Warszawie S.A.	21 czerwca 2012 r.	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000	Jednorazowy wykup w terminach od czerwca 2020 r. do czerwca 2022 r.
2.	Umowa Programu Emisji Obligacji zawarta z Bankiem Gospodarstwa Krajowego.	15 maja 2014 r.	1 000 000	1 000 000	880 000	960 000	Wykup w ratach, ostatnia rata płatna w grudniu 2026 r.
3.	Umowa Programu Emisji Obligacji zawarta z ING Bank Śląski S.A., PKO BP S.A., Bankiem PEKAO S.A. oraz mBankiem S.A.	30 czerwca 2014 r.	5 000 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000	Jednorazowy wykup danej serii w lutym 2020 r. i we wrześniu 2021 r.
4.	Umowa Programu Emisji Obligacji zawarta z Bankiem Gospodarstwa Krajowego	3 grudnia 2015 r.	700 000	700 000	685 000	150 000	Wykup w ratach, ostatnia rata płatna we wrześniu 2027r.
RAZEM			9 700 000	6 200 000	6 065 000	5 610 000	
Koszty transakcyjne oraz efekt wyceny według efektywnej stopy procentowej					(31 723)	(44 797)	
RAZEM			9 700 000	6 200 000	6 033 277	5 565 203	

17 lipca 2018 r. ENEA S.A. zawarła z Bankiem Gospodarstwa Krajowego Aneks nr 1 do Umowy Programowej z 3 grudnia 2015 r. dotyczącej Programu Emisji Obligacji do kwoty 700 000 tys. zł. Na mocy aneksu zmieniono okres dostępności programu na 31 grudnia 2018 r. z pierwotnej daty 1 marca 2018 r. 12 grudnia 2018 r. ENEA S.A. w ramach wyżej wymienionej Umowy Programowej przeprowadziła emisje obligacji na kwotę 550 000 tys. zł. W okresie sprawozdawczym zakończonym 31 grudnia 2018 r. ENEA S.A. nie zawierała nowych umów o finansowanie.

Transakcje zabezpieczające ryzyko stopy procentowej

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2018 r. ENEA S.A. nie zawierała transakcji zabezpieczających ryzyko stopy procentowej (Interest Rate Swap). Łączna wartość ekspozycji dotycząca obligacji i kredytów zabezpieczona transakcjami IRS na 31 grudnia 2018 r. wyniosła 5 315 000 tys. zł. Ponadto ENEA posiada kredyty zaciągnięte na stałej stopie procentowej o łącznym wolumenie 245 000 tys. zł. Zawarte transakcje wpływają w istotny sposób na przewidywalność strumieni wydatków i kosztów finansowych. Spółka prezentuje wycenę tych instrumentów w pozycji „Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej”/„Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej”.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Instrumenty pochodne są traktowane jako zabezpieczenie przepływów, w związku z czym, są ujmowane i rozliczane w księgach z zastosowaniem zasad dotyczących rachunkowości zabezpieczeń.

Na 31 grudnia 2018 r. wycena IRS – „Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej” wynosiła 22 176 tys. zł (na 31 grudnia 2017 r. „Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej” 29 553 tys. zł).

Transakcje zabezpieczające ryzyko walutowe

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2018 r. Spółka zawarła transakcje FX FORWARD o łącznym wolumenie 696 tys. EUR. Data rozliczenia ostatniej transakcji przypadała na grudzień 2018 r. w związku z czym wycena instrumentów na 31 grudnia 2018 r. wynosiła 0 tys. zł (na 31 grudnia 2017 r. 0 tys. zł).

Warunki finansowania – kowenanty

Umowy finansowania przewidują konieczność spełnienia przez Spółkę i Grupę Kapitałową ENEA między innymi określonych wskaźników finansowych. Na 31 grudnia 2018 r., na dzień sporządzenia niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego oraz w trakcie roku 2018 Spółka nie naruszyła zapisów umów kredytowych, na podstawie których byłaby zobowiązana do wcześniejszej spłaty zadłużenia długoterminowego.

20. Inne zobowiązania finansowe

Zarządzanie środkami pieniężnymi w Grupie Kapitałowej ENEA dokonywane jest z poziomu ENEA S.A., co umożliwia efektywne zarządzanie nadwyżkami środków pieniężnych (efekt skali) jak również pozwala na ograniczenie kosztów finansowania zewnętrznego. Zarządzaniem objęte są spółki będące uczestnikami Podatkowej Grupy Kapitałowej ENEA w ramach usługi "Systemu zarządzania środkami pieniężnymi w grupie rachunków" - cash pooling.

W ramach przedmiotowej usługi, salda rachunków bankowych u Uczestników usługi, na koniec każdego dnia są zerowane, a następnie nadwyżka środków przekazywana jest na rachunek zarządzającego, którym jest ENEA S.A. Kolejnego dnia salda środków są odwracane i powracają na rachunki spółek.

Na 31 grudnia 2018 r. saldo zobowiązań w ramach cash pooling wynosiło 146 785 tys. zł (na 31 grudnia 2017 r. 723 735 tys. zł).

21. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

	31.12.2018	31.12.2017
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	524 828	615 163
Zobowiązania z tytułu podatków (z wyłączeniem podatku dochodowego)	65 042	78 447
Zobowiązania z tytułu zakupu rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych	148	-
Inne	56 642	103 959
Razem	646 660	797 569

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

22. Instrumenty finansowe

22.1. Zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Działalność Spółki podlega następującym kategoriom ryzyka związanego z instrumentami finansowymi:

- ryzyko kredytowe,
- ryzyko płynności finansowej,
- ryzyko towarowe,
- ryzyko walutowe,
- ryzyko stóp procentowych.

Niniejsza nota zawiera informacje o ekspozycji Spółki na każdy rodzaj ryzyka wskazanego powyżej, a także opisuje cele i politykę związane z zarządzaniem ryzykiem oraz kapitałami. Odpowiedzialność za wyznaczenie ram i zasad zarządzania ryzykiem ponosi Zarząd ENEA S.A.

Zarządzanie ryzykiem finansowym oparte jest na sformalizowanym, zintegrowanym systemie zarządzania ryzykiem opisanym w ramach dedykowanych polityk, procedur i metodyk zarządzania ryzykiem.

Zarządzanie ryzykiem zaprojektowane jest jako proces ciągły. ENEA S.A. poddaje ryzyka ciągłej analizie z punktu widzenia oddziaływania środowiska zewnętrznego oraz zmian w swoich strukturach i działalności. Na tej podstawie podejmuje działania zmierzające do ograniczenia ryzyka lub jego transferu poza Spółkę.

22.2. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest to ryzyko poniesienia przez Spółkę strat finansowych na skutek niewypetnienia przez klienta lub kontrahenta będącego stroną instrumentu finansowego swoich kontraktowych zobowiązań.

Ryzyko kredytowe wiąże się z potencjalnym brakiem możliwości pozyskania należności od kontrahentów. Główne czynniki mające wpływ na występowanie ryzyka kredytowego w przypadku Spółki to:

- duża liczba odbiorców wpływająca na operacyjne skomplikowanie procesu mitygowania ryzyka (ocena wiarygodności kredytowej kontrahentów) oraz wysokość kosztów kontrolowania spływu i windykacji należności, czy też
- uwarunkowania prawne prowadzonej działalności, określające m.in. zasady wstrzymywania dostaw energii elektrycznej na skutek braku płatności czy też obowiązek przyłączenia do sieci podmiotów z właściwego dla ENEA Operator obszaru dystrybucyjnego, a także instytucja sprzedawcy rezerwowego czy sprzedawcy z urzędu.

Zarząd stosuje politykę zarządzania ryzykiem kredytowym, zgodnie z którą na bieżąco monitorowana jest ekspozycja na ryzyko kredytowe oraz podejmowane są działania służące jego minimalizacji. Głównym narzędziem zarządzania ryzykiem kredytowym jest analiza wiarygodności kredytowej najistotniejszych kontrahentów ENEA S.A., na podstawie której warunki umowy z kontrahentem podlegają stosownej strukturyzacji (warunki płatności, ewentualne zabezpieczenie umowy itp.).

Zgodnie z wewnętrznymi regulacjami – monitoringowi podlega także kwestia koncentracji należności w odniesieniu do klientów końcowych Spółki. Wielkość portfela sprzedażowego ENEA S.A. sprawia, iż pomimo faktu występowania w tym portfelu podmiotów o relatywnie dużym zużyciu, udział w portfelu ogółem pojedynczego podmiotu nie przekracza poziomu 5% wolumenu całego portfela, w związku z czym poziom koncentracji nie jest identyfikowany

Noty przedstawione na stronach 9-107 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

jako znaczący. W świetle powyższego Spółka nie stosuje dodatkowych zabezpieczeń wynikających z samego tylko zjawiska koncentracji, stosowanie zabezpieczeń uzależnione jest każdorazowo od kondycji finansowej kontrahenta.

Niewykonanie zobowiązania rozumiane jest jako wystąpienie przynajmniej jednego ze zdarzeń lub okoliczności:

- dłużnik zalega ze znaczącą płatnością przez okres dłuższy niż 90 dni;
- Spółka uznaje za mało prawdopodobne, aby dłużnik spłacił swoje zobowiązanie w całości (bez uwzględniania kwot otrzymanych z zabezpieczeń lub podobnych działań).

Do zdarzeń wskazujących na małe prawdopodobieństwo wykonania zobowiązania można zaliczyć: złożenie wniosku o upadłość dłużnika, ogłoszenie upadłości dłużnika, rozpoczęcie postępowania układowego dla dłużnika – a także inne zdarzenia niewynikające bezpośrednio z czynności prawnych, jak brak środków pieniężnych, czy negatywne prognozy dotyczące sytuacji płatniczej dłużnika. Spełnienie jednego ze wskazanych powyżej kryteriów daje podstawy do stwierdzenia, że dany składnik aktywów finansowych jest dotknięty utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe.

Poniższa tabela przedstawia strukturę pozycji – aktywów finansowych obrazujących ekspozycję ENEA S.A. na ryzyko kredytowe:

	31.12.2018	31.12.2017
Obligacje wewnątrzgrupowe	-	6 938 275
Instrumenty pochodne	-	29 553
Aktywa finansowe wycenione w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	23 836
Aktywa finansowe wycenione w wartości godziwej	46 357	-
Dłużne aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	7 172 201	-
Aktywa z tytułu umów z klientami	227 480	-
Należności z tytułu dostaw i usług	934 479	1 208 582
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 145 978	1 746 426
Razem	9 526 495	9 946 672

W ENEA S.A. ryzyko kredytowe w odniesieniu do należności różni się dla poszczególnych segmentów rynku, w których Spółka operuje:

- sprzedaż energii elektrycznej klientom indywidualnym – w segmencie tym występuje spora ilość należności przeterminowanych. Choć nie stanowią one znaczącego zagrożenia dla finansów Spółki, podjęto działania zmierzające do ich umniejszenia. Sukcesywnie prowadzone są działania zmierzające do usprawnienia procesu windykacji polegające między innymi na wypracowaniu nowych i aktualizacji dotychczas funkcjonujących instrukcji i zasad dotyczących windykacji, a także na nawiązywaniu współpracy z wyspecjalizowanymi podmiotami. Windykacja należności rozpoczyna się po 20-25 dniu po terminie płatności. Wprowadzenie jednolitych zasad windykacji, w tym windykacji miękkiej pozwala uzyskać krótszy czas zwrotu gotówki oraz uniknąć długotrwałej i często nieskutecznej windykacji twardej, to jest egzekucji sądowej i komorniczej. Do postępowania sądowego i egzekucyjnego są przekazywane sprawy o wartości powyżej limitu opłacalności windykacji,
- sprzedaż energii elektrycznej klientom biznesowym, kluczowym i strategicznym – kwoty należności przeterminowanych w tym segmencie są niższe niż w przypadku indywidualnych klientów. Z uwagi na powyższe oraz ze względu na zdecydowanie mniejszą liczbę klientów w tych segmentach, zasady windykacji opierają się w głównej mierze na windykacji miękkiej. Czynności z zakresu windykacji miękkiej

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

podejmowane są nie później niż po upływie 6 dni roboczych po terminie płatności i co do zasady nie trwają dłużej niż 30 dni roboczych po terminie płatności,

- pozostałe należności – w porównaniu z dwoma wcześniejszymi segmentami kwoty należności przeterminowanych są nieistotne.

Kluczową rolę w procesie odzyskiwania należności odgrywiają pracownicy Departamentu Windykacji. Są to osoby monitorujące proces odzyskiwania długu, które w drodze kontaktu z klientem starają się odzyskać należność, której termin zapłaty już minął. ENEA S.A. współpracuje także w zakresie działań windykacyjnych z wyspecjalizowanymi podmiotami zewnętrznymi, wspierającymi Spółkę w działaniach z obszaru tzw. windykacji twardej.

ENEA S.A. monitoruje na bieżąco wysokość przeterminowanych należności, dokonuje odpisów aktualizujących, w uzasadnionych przypadkach występuje z roszczeniami prawnymi.

W zakresie należności od instytucji finansowych, w tym środków pieniężnych zdeponowanych na rachunkach bankowych i lokatach bankowych, a także transakcji zabezpieczających ryzyko walutowe oraz ryzyko stopy procentowej bezpieczeństwo tych transakcji określone jest wymogami „Polityki zarządzania płynnością oraz ryzykiem płynności w Grupie ENEA”, jak również „Polityki zarządzania ryzykiem walutowym i ryzykiem stopy procentowej w Grupie ENEA”. ENEA prowadzi współpracę wyłącznie z partnerami, którzy spełniają wysokie kryteria wiarygodności kredytowej oraz mają renomowaną pozycję na rynku bankowym.

Zgodnie z wyżej wymienionymi politykami, a także „Polityką zarządzania ryzykiem kredytowym w Grupie ENEA”, w przypadku gdy partner transakcji posiada rating nadany przez uznaną agencję, Spółka nie dokonuje szacowania ratingu wewnętrznego w odniesieniu do takiego podmiotu. Dokonując wyboru kontrahentów bankowych Spółka kieruje się zatem zewnętrznymi ratingami kredytowymi, które są nadrzędne wobec pozostałych kryteriów oceny bezpieczeństwa inwestycji oraz rozliczeń i których wartości muszą kształtować się na poziomie inwestycyjnym.

Zestawienie wybranych ratingów długoterminowych banków współpracujących aktualnie z ENEA S.A. przedstawia się następująco:

Bank	Agencja	Rating
PKO BP	Moody's	A2
Pekao	Fitch	BBB+
mBank	S&P	BBB+
Santander Polska	Fitch	BBB+
BGK	Fitch	A-

W odniesieniu do inwestycji finansowych, w celu ograniczenia ryzyka koncentracji, przestrzega się zasad dywersyfikacji inwestowanych środków pieniężnych. Zgodnie z wyżej przytoczoną „Polityką zarządzania płynnością oraz ryzykiem płynności w Grupie ENEA” przyjmuje się maksymalny dopuszczalny poziom alokacji środków w stosunku do jednego partnera transakcji, jako 35% całkowitej wartości środków ENEA S.A. alokowanych w formie inwestycji o terminie zapadalności dłuższym niż 3 miesiące. Ponadto lokowanie nadwyżek środków spółek będących uczestnikami struktury cash poolowej co do zasady odbywa się na poziomie jednostki dominującej, która pełni rolę

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Pool Lidera w mechanizmie Cash-Poolingu. Samodzielne inwestowanie wolnych środków przez spółki wymaga uzyskania uprzedniej zgody ENEA S.A.

W zakresie zarządzania bieżącymi nadwyżkami środków pieniężnych, a także w zakresie instrumentów pochodnych zabezpieczających ryzyko walutowe oraz ryzyko stopy procentowej ENEA S.A. na co dzień współpracuje z sześcioma instytucjami finansowymi.

ENEA S.A. dywersyfikuje ryzyko kredytowe dotyczące środków pieniężnych. Na 31 grudnia 2018 r. udział środków pieniężnych ulokowanych w trzech bankach o największym saldzie kształtował się następująco: bank A 42,8%, bank B 30,3% oraz bank C 21,8%.

Na poziomie ENEA S.A. ocenę znaczących należności długoterminowych i dłużnych papierów wartościowych (w tym obligacji i pożyczek wewnątrzgrupowych) oraz gwarancji finansowych i zobowiązań do udzielenia pożyczki, a także monitoring znaczącego ryzyka kredytowego i ustalanie odpisów aktualizujących na oczekiwane straty kredytowe przeprowadza Departament Zarządzania Ryzykiem. Realizując ten cel pracownicy Departamentu przeprowadzają indywidualną ocenę poszczególnych kontrahentów lub poszczególnych instrumentów wykorzystując zewnętrzne ratingi kredytowe, a w przypadku ich braku system wewnętrznych ratingów kredytowych wykorzystujący m.in. model Altmana dla rynków rozwijających się oraz elementy oceny jakościowo-prognostycznej.

Spółka identyfikuje znaczące pogorszenie ryzyka kredytowego w sytuacji, gdy:

- kontrahent zalega ze znaczącą płatnością przez okres dłuższy niż 30 dni,
- na dzień bilansowy zidentyfikowano przesunięcie o przynajmniej dwie pozycje w dół w ramach ratingu nieinwestycyjnego (w porównaniu z momentem początkowego ujęcia danego instrumentu), bądź
- na dzień bilansowy zidentyfikowano przesunięcie o przynajmniej jedną pozycję w dół w ramach ratingu spekulacyjnego (w porównaniu z momentem początkowego ujęcia danego instrumentu) lub przesunięcie do ratingu spekulacyjnego z ratingu nieinwestycyjnego.

Pozycje przypisane do ratingu inwestycyjnego, dla których nie wystąpiło zaleganie ze znaczącymi płatnościami przez okres dłuższy niż 30 dni traktowane są jako pozycje cechujące się niskim poziomem ryzyka kredytowego (kontrahent ma wysoką krótkoterminową zdolność spełniania swych obowiązków w zakresie wynikających z umowy przepływów pieniężnych, a niekorzystne zmiany warunków gospodarczych i biznesowych w dłuższej perspektywie mogą - lecz niekoniecznie muszą - ograniczyć jego zdolność do wypełniania tych obowiązków).

Wyżej opisane aspekty należności długoterminowych uregulowane są przyjętą w Spółce „Metodyką ustalania odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych dla długoterminowych aktywów dłużnych i zbliżonych pozycji”. Zgodnie z tym dokumentem, na dzień bilansowy, w zakresie pozycji objętych zasadami, ENEA S.A. identyfikowała ryzyko kredytowe jedynie w odniesieniu do pozycji ENEA Centrum, na kwotę 428 tys. zł.

Poniższa tabela pokazuje zmianę wartości bilansowej aktywów i zobowiązań finansowych:

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

	Stan na 01.01.2018	Straty/zyski ujęte w wyniku finansowym w związku z wyceną bilansową lub modyfikacją	Koszty/przychody odsetkowe	Odpisy aktualizujące na oczekiwane straty kredytowe	Zysk ze zbycia lub usunięcia z ksiąg	Inne całkowite dochody	Zmiana stanu posiadania	Stan na 31.12.2018
Aktywa finansowe w wartości godziwej przez wynik finansowy:								
- aktywa finansowe obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	23 836	(11 720)	-	-	-	-	-	12 116
- aktywa finansowe dobrowolnie wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy	12 405	(4 030)	-	-	-	-	10 000	18 375
Instrumenty kapitałowe w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	26 902	-	-	-	-	(17 036)	6 000	15 866
Instrumenty pochodne wykorzystywane w rachunkowości zabezpieczeń	29 553	-	(7 289)	-	-	(22 264)	-	-
Aktywa finansowe w zamortyzowanym koszcie:								
- dłużne aktywa finansowe w zamortyzowanym koszcie	7 106 140	29 781	1 302	(176)	697	-	34 457	7 172 201
- należności z tytułu dostaw i usług	818 595	-	-	-	-	-	115 884	934 479
- aktywa z tytułu umów z klientami	221 714	-	-	110	-	-	5 656	227 480
- środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 746 426	-	1 659	-	-	-	(602 107)	1 145 978
Zobowiązania finansowe w wartości godziwej przez wynik finansowy:								
- zobowiązania finansowe obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	361	-	-	-	-	(2 358)	(1 997)
Instrumenty pochodne wykorzystywane w rachunkowości zabezpieczeń	-	(297)	-	-	-	(19 688)	(194)	(20 179)
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie:								
- kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	(7 866 181)	(17 894)	(2 756)	-	-	-	(354 139)	(8 240 970)
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(615 163)	-	-	-	-	-	90 187	(524 976)
Inn zobowiązania finansowe	(723 735)	-	-	-	-	-	576 950	(146 785)
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	(506)	-	-	-	-	-	(918)	(1 424)
Razem	779 986	(3 799)	(7 084)	(66)	697	(58 988)	(120 582)	590 164

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

W tabeli poniżej przedstawiono podział kategorii aktywów, dla których liczone są oczekiwane straty kredytowe, według poziomów ratingowych:

	31.12.2018
	12 miesięczne ECL
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 145 978
od AAA do BBB- (poziom inwestycyjny)	1 145 978
Obligacje nienotowane	6 982 092
od AAA do BBB- (poziom inwestycyjny)	2 977 851
od BB+ do B- (poziom nieinwestycyjny)	4 004 241
Pożyczki udzielone	190 537
od AAA do BBB- (poziom inwestycyjny)	12 176
od BB+ do B- (poziom nieinwestycyjny)	178 361
Razem wartość brutto	8 318 607
Pożyczki udzielone	(428)
Razem odpis aktualizujący na oczekiwane straty kredytowe	(428)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 145 978
Obligacje nienotowane	6 982 092
Pożyczki udzielone	190 109
Razem wartość bilansowa	8 318 179

22.3. Ryzyko utraty płynności finansowej

Ryzyko utraty płynności finansowej postrzegane jest jako ryzyko wystąpienia braku możliwości zapłaty przez ENEA S.A. zobowiązań płatniczych w dacie ich wymagalności.

Celem działań prowadzonych przez Spółkę w zakresie zarządzania płynnością oraz ryzykiem płynności jest ograniczenie prawdopodobieństwa utraty zdolności do regulowania zobowiązań. Realizacja działań z zakresu przyjętej polityki zarządzania płynnością i ryzykiem płynności zakłada zapewnienie zdolności do skutecznego reagowania na tzw. kryzysy płynności, tj. okresy znacznego zapotrzebowania na środki pieniężne.

W ramach przyjętej polityki prowadzenia działalności zakłada się zapewnienie dostępności środków pieniężnych na poziomie pozwalającym na regulowanie zobowiązań w toku prowadzenia bieżącej działalności. Realizowane działania umożliwiają jednocześnie niezakłóconą kontynuację działalności w sytuacjach kryzysu płynności przez okres niezbędny do uruchomienia awaryjnego planu finansowania, którego celem jest zapewnienie uzupełnienia powstałych niedoborów.

W zarządzaniu płynnością Spółka koncentruje się na szczegółowej analizie kształtowania się przepływów pieniężnych, rotacji należności i zobowiązań, monitoringu sald na rachunkach bankowych. W celu zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa w sytuacjach nieprzewidywalnych ENEA S.A. przeprowadza również analizy scenariuszowe oraz wypracowuje rozwiązania zapewniające utrzymanie ryzyka płynności na akceptowalnym poziomie. Spółka lokuje nadwyżki finansowe w aktywa obrotowe w postaci lokat terminowych. W celu zapewnienia stabilności źródeł finansowania Spółka dywersyfikuje źródła finansowania zewnętrznego. Mając na uwadze

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

ograniczenie ryzyka koncentracji, inwestycje nadwyżek środków pieniężnych są dywersyfikowane. Efektywność inwestycji podlega stałemu monitorowaniu.

ENEA S.A. koncentruje działania pomiędzy spółkami Grupy w zakresie zarządzania płynnością oraz ryzykiem płynności. W celu zapewnienia finansowania działalności bieżącej oraz optymalizacji procesu zarządzania płynnością spółki wchodzące w skład Podatkowej Grupy Kapitałowej ENEA wykorzystują mechanizm cash pooling. Grupa intensyfikuje również realizację programów emisji obligacji wewnątrzgrupowych, dzięki tym działaniom wzrasta efektywność wykorzystania środków pieniężnych w ramach Grupy Kapitałowej.

Stale zarządzanie ryzykiem w wymienionych obszarach oraz pozycja rynkowa i finansowa Spółki pozwala na stwierdzenie, że ryzyko utraty płynności finansowej utrzymuje się na poziomie minimalnym.

Spółka zarządza ryzykiem płynności również poprzez utrzymywanie otwartych i niewykorzystanych linii kredytowych, których wysokość na 31 grudnia 2018 r. kształtuje się na poziomie 450 000 tys. zł.

Poniższa tabela przedstawia zapadalność zobowiązań finansowych Spółki:

31.12.2018	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	Inne zobowiązania finansowe	Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	Kredyty bankowe i obligacje	Instrumenty pochodne	Razem
Wartość księgowa	524 976	146 785	1 424	8 240 970	22 176	8 936 331
Niezdyskontowane umowne przepływy pieniężne	(524 976)	(146 960)	(1 637)	(9 141 486)	(29 637)	(9 844 696)
do 6 m-cy	(524 976)	(146 960)	(405)	(255 878)	(5 673)	(933 892)
6 - 12 m-cy	-	-	(377)	(268 804)	(5 586)	(274 767)
1 - 2 lat	-	-	(521)	(2 375 014)	(8 938)	(2 384 473)
2 - 5 lat	-	-	(334)	(4 014 422)	(9 440)	(4 024 196)
Powyżej 5 lat	-	-	-	(2 227 368)	-	(2 227 368)

31.12.2017	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	Inne zobowiązania finansowe	Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	Kredyty bankowe i obligacje	Razem
Wartość księgowa	615 163	723 735	506	7 866 181	9 205 585
Niezdyskontowane umowne przepływy pieniężne	(615 163)	(723 735)	(524)	(8 920 450)	(10 259 872)
do 6 m-cy	(615 163)	(723 735)	(136)	(196 249)	(1 535 283)
6 - 12 m-cy	-	-	(136)	(203 608)	(203 744)
1 - 2 lat	-	-	(252)	(452 474)	(452 726)
2 - 5 lat	-	-	-	(5 752 690)	(5 752 690)
Powyżej 5 lat	-	-	-	(2 315 429)	(2 315 429)

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

22.4. Ryzyko towarowe

Ryzyko towarowe związane jest z możliwym wystąpieniem zmian w generowanych przez Spółkę przychodach/przeptywach pieniężnych, w szczególności wskutek istniejącej zmienności cen towarów, a także wahań w zakresie popytu na oferowane przez ENEA S.A. produkty/usługi. Celem zarządzania ryzykiem towarowym jest utrzymanie ekspozycji na to ryzyko w akceptowalnych ramach, określonych wyznaczonymi limitami, przy jednoczesnej maksymalizacji wyniku realizowanego na prowadzonej działalności handlowej.

Specyficznym aspektem ryzyka towarowego Spółki jest fakt, iż działając jako przedsiębiorstwo energetyczne pełniące rolę sprzedawcy z urzędu ma obowiązek przedkładania do zatwierdzania taryf dla energii elektrycznej dla grup taryfowych G. Spółka kupuje energię po cenach rynkowych natomiast swoją taryfę kalkuluje w oparciu o koszty uznane przez Prezesa URE za uzasadnione oraz z uwzględnieniem marży (w obrocie) planowanej na kolejny okres taryfowy. W związku z powyższym Spółka w okresie obowiązywania taryfy ma ograniczone możliwości przenoszenia niekorzystnych dla Spółki zmian kosztów swojej działalności na końcowych odbiorców energii elektrycznej. Wniosek o korektę taryfy Spółka może złożyć do Prezesa URE tylko w przypadku drastycznego wzrostu kosztów z przyczyn od niej niezależnych.

Zarządzanie ryzykiem towarowym w zakresie cenowym polega na ciągłym monitorowaniu wielkości otwartej pozycji handlowej (zarówno w obszarze zabezpieczenia wolumenu sprzedaży detalicznej, jak i w obszarze własnej działalności handlowej – proprietary trading) oraz pomiarze - przy wykorzystaniu narzędzi opartych o koncepcję wartości narażonej na ryzyko (value at risk) - poziomu ryzyka, wynikającego z możliwych wahań cen energii elektrycznej w odniesieniu do takiej otwartej pozycji. Technika ograniczania ryzyka jest w tym przypadku domknięcie pozycji generującej zbyt dużą (większą niż akceptowana) wartość potencjalnej straty. Model zarządczy opiera się w tym przypadku na systemie limitów wartościowych (limitów VaR) określających maksymalną dopuszczalną wartość otwartej pozycji, będącej nośnikiem tak rozumianego ryzyka towarowego (cenowego).

Zarządzanie ryzykiem towarowym w zakresie wolumetrycznym polega na wykorzystaniu metod scenariuszowych oraz optymalizowaniu procesów planowania i kontroli działalności handlowej pozwalających w możliwie najtrafniejszy sposób oszacować przewidywane wolumeny energii elektrycznej oraz towarów powiązanych, będących przedmiotem obrotu.

Ponadto, niezależnie od powyższego, w ENEA S.A. zastosowanie znajdują zasady zarządcze określone obowiązującą w Spółce regulacją o wymiarze strategicznym (tzw. Tryb handlu hurtowego), wyznaczającą metody działania w zakresie optymalizacji pozycji handlowej ENEA, której zasadniczym celem jest minimalizacja ryzyka podjęcia działań niezgodnych z tendencją rynkową z jednoczesnym uwzględnieniem opomiarowanego w tym przypadku aspektu efektywnościowego podejmowanych działań (uzyskiwanie wyników lepszych od średniej rynkowej).

22.5. Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe związane jest z możliwym występowaniem zmian w generowanych przez Spółkę przepływach pieniężnych w skutek zmienności kursów walutowych, w których te wielkości są denominowane.

W okresie sprawozdawczym ENEA S.A. wobec braku ekspozycji nie była narażona na ryzyko walutowe.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

22.6. Ryzyko stóp procentowych

Ryzyko zmiany stóp procentowych związane jest z zawartymi przez ENEA S.A. umowami kredytowymi oraz umowami programów emisji obligacji. Aranżowanie finansowania odbywa się w oparciu o oprocentowanie zmienne, kalkulowane w korelacji ze stawkami rynkowymi (międzybankowymi).

Działania zabezpieczające w obszarze stopy procentowej realizowane są w oparciu o „Politykę zarządzania ryzykiem walutowym i ryzykiem stopy procentowej w Grupie ENEA”. Z uwagi na specyfikę ekspozycji w zakresie stóp procentowych możliwe jest, dla celów zabezpieczeniowych, określanie ekspozycji na ryzyko stopy procentowej jedynie w oparciu o stronę zobowiązaniową planowanych przepływów środków pieniężnych, bez uwzględniania wartości inwestycji finansowych, (które, z uwagi na swój charakter, cechują się dalece niższą stabilnością w zakresie utrzymania pozycji, niż zobowiązania finansowe), – przy czym dotyczy to zobowiązań finansowych o charakterze długoterminowym, nie bieżącym.

Zgodnie ze strategią zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej, przyjętą na mocy „Polityki zarządzania ryzykiem walutowym i ryzykiem stopy procentowej w Grupie ENEA”, Spółka ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez zawieranie kontraktów pochodnych na stopy procentowe (IRS - interest rate swap). W celu uzyskania największej efektywności zabezpieczenia okresy odsetkowe, daty wymiany odsetek, daty ustalenia zmiennej stopy referencyjnej WIBOR, podstawa ustalania wysokości oprocentowania – są analogiczne do warunków transakcji zabezpieczanej. Powoduje to, że istnieje ekonomiczne powiązanie między poszczególnymi płatnościami finansowania zewnętrznego i zabezpieczającymi je instrumentami pochodnymi. Przy ścisłym powiązaniu pozycji zabezpieczanej i instrumentu zabezpieczającego za podstawowe źródło nieefektywności powiązań można uznać nienależyte wywiązanie się przez kontrahentów z zawartych umów lub wcześniejsze rozliczenie pozycji zabezpieczanej.

Analogicznie jak to ma miejsce w przypadku ryzyka walutowego – wszelkie działania zabezpieczające każdorazowo realizowane są w oparciu o dedykowaną strategię zabezpieczającą, przyjmowaną przez Komitet Ryzyka i Zarząd ENEA S.A.

Na dzień sprawozdawczy 31 grudnia 2018 r. Spółka posiada zobowiązania z tytułu kredytów bankowych i dłużnych papierów wartościowych w wysokości 8 240 970 tys. zł. Zobowiązania finansowe o zmiennej stopie procentowej na 31 grudnia 2018 r. dotyczą większej części zobowiązań z tytułu kredytów bankowych oraz wyemitowanych obligacji, które w 64,5% zostały zabezpieczone transakcjami zabezpieczającymi ryzyko stopy procentowej (instrumenty IRS).

Poniższa tabela przedstawia profil podatności Spółki na ryzyko zmiany stóp procentowych poprzez prezentację aktywów i zobowiązań finansowych w podziale według zmiennych i stałych stóp procentowych:

	31.12.2018	31.12.2017
Instrumenty o stałej stopie procentowej		
Aktywa finansowe*	5 842 168	5 475 234
Zobowiązania finansowe	(919 144)	(703 431)
Wpływ zabezpieczenia IRS	(5 315 000)	(5 442 520)
Razem	(391 976)	(670 717)
Instrumenty o zmiennej stopie procentowej		
Aktywa finansowe	3 637 970	4 249 932
Zobowiązania finansowe	(7 995 011)	(7 778 419)
Wpływ zabezpieczenia IRS	5 315 000	5 442 520
Razem	957 959	1 914 033

* W ramach aktywów finansowych o stałej stopie procentowej ujęto także należności handlowe, które są oprocentowane stałą stopą procentową odsetek karnych tylko w przypadku przekroczenia terminu płatności.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

W ramach aktywów finansowych o stałej stopie procentowej Spółka prezentuje środki pieniężne deponowane na lokatach.

W poniższej tabeli przedstawiona została efektywna stopa procentowa dotycząca aktywów i zobowiązań, od których naliczane jest oprocentowanie według zmiennej stopy procentowej:

	na 31 grudnia 2018 r.		na 31 grudnia 2017 r.	
	Efektywna stopa procentowa	Wartość księgowa	Efektywna stopa procentowa	Wartość księgowa
Dłużne aktywa finansowe w zamortyzowanym koszcie	3,04	3 637 970	-	-
Obligacje wewnątrzgrupowe	-	-	2,92	4 249 932
Kredyty bankowe, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	2,98	(7 995 011)	2,92	(2 335 899)
Razem	-	(4 357 041)	-	1 914 033

Efektywne stopy procentowe w tabeli powyżej są ustalane jako średnia ważona stóp procentowych.

Poniższa tabela przedstawia wpływ zmiany stopy procentowej na wynik finansowy Spółki w odniesieniu do instrumentów oprocentowanych zmienną stopą procentową.

	Wartość księgowa 31.12.2018	Wpływ ryzyka stopy procentowej na wynik (okres 12 miesięcy)		Wartość księgowa 31.12.2017	Wpływ ryzyka stopy procentowej na wynik (okres 12 miesięcy)	
		+ 1 p.p.	- 1 p.p.		+ 1 p.p.	- 1 p.p.
Aktywa finansowe						
Dłużne aktywa finansowe w zamortyzowanym koszcie	3 637 970	36 379	(36 379)	-	-	-
Obligacje wewnątrzgrupowe	-	-	-	4 249 932	42 499	(42 499)
Wpływ na wynik przed opodatkowaniem		36 379	(36 379)		42 499	(42 499)
Podatek 19%		(6 912)	6 912		(8 075)	8 075
Wpływ na wynik po opodatkowaniu		29 467	(29 467)		34 424	(34 424)
Zobowiązania finansowe						
Kredyty bankowe, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	(7 995 011)	(79 950)	79 950	(2 335 899)	(23 359)	23 359
Instrumenty pochodne	(22 176)	-	-	-	-	-
Wpływ na wynik przed opodatkowaniem		(79 950)	79 950		(23 359)	23 359
Podatek 19%		15 191	(15 191)		4 438	(4 438)
Wpływ na wynik po opodatkowaniu		(64 759)	64 759		(18 921)	18 921
Razem		(35 292)	35 292		15 503	(15 503)

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

22.7. Zarządzanie źródłami finansowania

Podstawowym założeniem Spółki w zakresie zarządzania źródłami finansowania jest uzyskanie optymalnej struktury pasywów w celu obniżenia kosztu finansowania działalności, zapewnienia ratingu kredytowego na poziomie inwestycyjnym i źródeł finansowania dla działalności operacyjnej i inwestycyjnej Spółki oraz jej spółek zależnych. Realizowane działania w tym zakresie zmierzają także do zapewnienia bezpieczeństwa finansowego Spółki i satysfakcjonującej wartości Spółki dla jej akcjonariuszy. Przy optymalizowaniu struktury pasywów poprzez stosowanie dźwigni finansowej istotne jest utrzymanie bazy kapitałowej, na poziomie pozwalającym na budowanie zaufania ze strony inwestorów, kredytodawców oraz rynku. ENEA S.A. monitoruje efektywność i stabilność kapitałów przy pomocy wskaźnika zadłużenia oraz wskaźników rentowności kapitału. Celem Spółki jest zwiększanie efektywności kapitału przy jednoczesnym jego utrzymaniu na bezpiecznym poziomie.

22.8. Wartość godziwa

Poniższa tabela zawiera zestawienie wartości godziwych z wartościami bilansowymi:

	31.12.2018		31.12.2017	
	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Wartość księgowa	Wartość godziwa
Długoterminowe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	-	39 307	39 307
Długoterminowe obligacje wewnątrzgrupowe	-	-	6 771 221	6 835 859
Długoterminowe aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	23 836	23 836
Instrumenty pochodne	-	-	29 553	29 553
Długoterminowe aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej	46 357	46 357	-	-
Długoterminowe dłużne aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	6 578 980	6 652 874	-	-
Krótkoterminowe obligacje wewnątrzgrupowe	-	-	167 054	167 054
Krótkoterminowe dłużne aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	593 221	593 221	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług	934 479	(*)	1 208 582	(*)
Aktywa z tytułu umów z klientami	227 480	(*)	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 145 978	(*)	1 746 426	1 746 426
Długoterminowe kredyty bankowe, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	7 899 495	7 970 880	7 643 223	7 721 895
Krótkoterminowe kredyty bankowe, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	341 475	341 475	222 958	222 958
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej	22 176	22 176	-	-
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	1 424	(*)	506	506
Inne zobowiązania finansowe	146 785	(*)	723 735	723 735
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	524 976	(*)	615 163	(*)

(*) - Wartość księgowa jest zbliżona do ich wartości godziwej wycenianej zgodnie z poziomem 2 poniższej hierarchii.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej to między innymi:

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

- udziały i akcje w jednostkach niepowiązanych, w których udział w kapitale jest mniejszy niż 20%. W pozycji prezentowane są udziały w spółce PGE EJ1 Sp. z o.o. w kwocie 15 866 tys. zł, dla których nie istnieje cena rynkowa notowana na aktywnym rynku i których wartość godziwa określona została na podstawie udziału ENEA S.A. w wartości aktywów netto PGE EJ1 Sp. z o.o. Spółka, po analizie standardu MSSF 9, podjęła decyzję o zakwalifikowaniu tych udziałów do instrumentów finansowych wycenianych przez ICD. Wynik wyceny na 31 grudnia 2018 r. został ujęty w ICD, a w sprawozdaniu z sytuacji finansowej zaprezentowany w pozycji: Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych. W ciągu 2018 r. nie zostały zawarte transakcje, które zostały odniesione w wynik finansowy.

W przypadku, gdy udziały i akcje w jednostkach niepowiązanych notowane są na Giełdzie Papierów Wartościowych to ich wartość godziwa ustalana jest w oparciu o notowania giełdowe,

- opcje kupna akcji spółki Polimex-Mostostal S.A.,
- instrumenty pochodne, które obejmują wycenę transakcji zabezpieczających ryzyko stóp procentowych (Interest Rate Swap). Wartość godziwa instrumentów pochodnych określana jest poprzez wyliczenie wartości bieżącej netto w oparciu o dwie krzywe dochodowości tj. krzywą do ustalenia czynników dyskonta, oraz krzywą służącą do estymacji przyszłych stawek zmiennych stóp referencyjnych.

Długoterminowe dłużne aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie obejmują nabyte dłużne instrumenty finansowe – obligacje oraz udzielone pożyczki o terminie wymagalności powyżej jednego roku. Wartość godziwa wyliczana jest dla instrumentów finansowych opartych na stałej stopie procentowej, na podstawie bieżącego WIBOR-u.

Krótkoterminowe dłużne aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie obejmują nabyte dłużne instrumenty finansowe – obligacje oraz udzielone pożyczki o terminie wymagalności poniżej jednego roku.

Wartość godziwa kredytów bankowych, pożyczek i dłużnych papierów wartościowych wyliczana jest dla instrumentów finansowych opartych na stałej stopie procentowej, na podstawie bieżącego WIBOR-u.

Poniższa tabela przedstawia analizę instrumentów finansowych mierzonych w wartości godziwej, pogrupowanych według trzypoziomowej hierarchii, gdzie:

Poziom 1 - wartość godziwa oparta jest o ceny giełdowe (niekorygowane) oferowane za identyczne aktywa lub zobowiązania na aktywnych rynkach,

Poziom 2 - wartość godziwa ustalana jest na bazie wartości obserwowanych na rynku jednakże niebędących bezpośrednim kwotowaniem rynkowym (np. ustalone są przez odniesienie bezpośrednio lub pośrednio do podobnych instrumentów istniejących na rynku),

Poziom 3 - wartość godziwa ustalana jest na bazie różnych technik wyceny nieopierających się jednakże o jakiegokolwiek obserwowalne dane rynkowe. W poziomie 3 Spółka prezentuje udziały w PGE EJ1 (nota 42).

W 2018 r. nie było również żadnych przesunięć pomiędzy poziomami hierarchii.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

31.12.2018				
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej				
Instrumenty kapitałowe w wartości godziwej wyceniane przez ICD	-	-	15 866	15 866
Akcje i udziały w wartości godziwej wyceniane przez wynik finansowy	18 375	-	-	18 375
Opcje call	-	12 116	-	12 116
Dłużne aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie				
	-	7 246 095	-	7 246 095
	18 375	7 258 211	15 866	7 292 452
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej				
Instrumenty pochodne wykorzystywane w rachunkowości zabezpieczeń (m. in. zabezpieczające transakcje swap na stopę procentową) i poza rachunkowością zabezpieczeń	-	22 176	-	22 176
Kredyty bankowe, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	-	8 312 355	-	8 312 355
	-	8 334 531	-	8 334 531
31.12.2017				
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Instrumenty pochodne				
Zabezpieczające transakcje swap na stopę procentową	-	29 553	-	29 553
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy				
Opcje call	-	23 836	-	23 836
Razem	-	53 389	-	53 389

22.9. Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Poniższa tabela prezentuje wpływ wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne na inne całkowite dochody:

31.12.2018	
Skumulowane inne całkowite dochody związane z efektywną częścią zabezpieczenia przepływów pieniężnych na 01.01.2018, ujęte w kapitale rezerwowym z wyceny instrumentów zabezpieczających	25 967
- związane z zabezpieczeniem stopy procentowej	25 967
Wycena instrumentów pochodnych zabezpieczających na dzień bilansowy w części uznanej za efektywne zabezpieczenie	(41 953)
- związane z zabezpieczeniem stopy procentowej	(41 953)
Skumulowane inne całkowite dochody związane z efektywną częścią zabezpieczenia przepływów pieniężnych na 31.12.2018, ujęte w kapitale rezerwowym z wyceny instrumentów zabezpieczających	(15 986)
- związane z zabezpieczeniem stopy procentowej	(15 986)

W ENEA S.A. wystąpiły transakcje IRS zabezpieczające przepływy pieniężne związane z ryzykiem stopy procentowej. Ich wartość nominalna wyniosła 4 844 040 tys. zł. Wartość nominalna w 2018 r. zmalała o 123 480 tys. zł, dla części transakcji ma ona charakter systematycznie malejący, dla części rozliczenie wartości następuje w terminie wygaśnięcia derywatu. Stopa referencyjna wynosi 1,961%. Terminy zapadalności są różne dla poszczególnych derywatów począwszy od 16 grudnia 2019 r. skończywszy na 15 czerwca 2022 r. Ich wartość bilansowa na 31 grudnia 2018 r. wyniosła 20 179 tys. zł, kwota ujęta w innych całkowitych dochodach to 15 986 tys. zł, a część nieefektywna zabezpieczenia ujęta w wyniku finansowym 2018 r. to 265 tys. zł. Pozycją zabezpieczaną są wyemitowane obligacje oraz kredyt w EBI.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

23. Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego

	31.12.2018	31.12.2017
Poniżej jednego roku	661	258
Od jednego do pięciu lat	763	248
Razem	1 424	506

Przedmiotem leasingu finansowego są samochody osobowe.

	Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	Odsetki	Razem
Poniżej jednego roku	661	121	782
Od jednego do pięciu lat	763	92	855
Stan na 31.12.2018	1 424	213	1 637

	Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	Odsetki	Razem
Poniżej jednego roku	258	14	272
Od jednego do pięciu lat	248	4	252
Stan na 31.12.2017	506	18	524

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

24. Odroczonego podatek dochodowy

Zmiany stanu odroczonego podatku dochodowego przedstawiają się w sposób następujący:

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

	Odpisy aktualizujące należności	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	Rezerwa na koszty umorzenia świadczeń pochodzenia	Koszty opodatkowane po zakończeniu okresu rozliczeniowego	Wycena posiadanych udziałów	Rezerwa na roszczenia sporne	Rezerwa na umowy rodzące obciążenia	Pozostałe	Ogółem
Stan na 01.01.2017 według stawki 19 %	1 498	9 430	51 532	109 104	6 303	-	-	22 735	200 602
Obciążenie/(Uznanie) wyniku finansowego z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	1 697	(415)	(1 861)	12 970	6	16 290	-	(5 317)	23 370
Zmiana rozpoznana w innych całkowitych dochodach	-	846	-	-	-	-	-	1 844	2 690
Stan na 31.12.2017 według stawki 19 %	3 195	9 861	49 671	122 074	6 309	16 290	-	19 262	226 662
Korekta wynikająca z wdrożenia MSSF 9	537	-	-	-	-	-	-	-	537
Stan na 01.01.2018 po korekcie	3 732	9 861	49 671	122 074	6 309	16 290	-	19 262	227 199
(Uznanie)/Obciążenie wyniku finansowego z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	(1 269)	458	8 141	(18 936)	-	3 566	15 007	(5 671)	1 296
Zmiana rozpoznana w innych całkowitych dochodach	-	467	-	-	-	-	-	9 840	10 307
Stan na 31.12.2018 według stawki 19 %	2 463	10 786	57 812	103 138	6 309	19 856	15 007	23 431	238 802

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

	Przychód opodatkowany po zakończeniu okresu rachunkowego	Naliczona niezafakturowana sprzedaż	Wycena środków trwałych wg wartości godziwej	Pozostałe	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2017 r. według stawki 19%	125 387	28 689	(472)	(1 564)	152 040
Uznanie/(Obciążenie) wyniku finansowego z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	12 339	(3 947)	(72)	(391)	7 929
Stan na 31 grudnia 2017 r. według stawki 19 %	137 726	24 742	(544)	(1 955)	159 969
Uznanie/(Obciążenie) wyniku finansowego z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	(16 920)	451	(7)	(3 123)	(19 599)
Stan na 31 grudnia 2018 r. według stawki 19 %	120 806	25 193	(551)	(5 078)	140 370

Noty przedstawione na stronach 9-107 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

	31.12.2018	31.12.2017
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	238 802	226 662
Kompensata aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(140 370)	(159 969)
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego po kompensacie	98 432	66 693
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	140 370	159 969
Kompensata aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(140 370)	(159 969)
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego po kompensacie	-	-

W tabeli poniżej zaprezentowano aktywa i rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego przypadającą do realizacji/uregulowania do 12 miesięcy i po upływie 12 miesięcy.

	31.12.2018
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego:	238 802
- do 12 miesięcy	231 252
- powyżej 12 miesięcy	7 550
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego:	140 370
- do 12 miesięcy	140 370

25. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

	31.12.2018	31.12.2017
Programy określonych świadczeń		
Odprawy emerytalne		
- część długoterminowa	1 408	1 196
- część krótkoterminowa	200	270
	1 608	1 466
Prawo do ulgowej odpłatności za nabycie energii po przejściu na emeryturę		
- część długoterminowa	40 364	39 597
- część krótkoterminowa	3 438	3 603
	43 802	43 200
Odpis na ZFŚS dla emerytowanych pracowników		
- część długoterminowa	5 929	6 183
- część krótkoterminowa	354	377
	6 283	6 560
Odprawy pośmiertne		
- część długoterminowa	306	-
- część krótkoterminowa	22	-
	328	-
Razem: Programy określonych świadczeń		
- część długoterminowa	48 007	46 976
- część krótkoterminowa	4 014	4 250
	52 021	51 226
Nagrody jubileuszowe		
- część długoterminowa	5 579	4 965
- część krótkoterminowa	803	319
	6 382	5 284
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń i pozostałe		
- część krótkoterminowa	18 326	15 316
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych razem		
- część długoterminowa	53 586	51 941
- część krótkoterminowa	23 143	19 885
	76 729	71 826

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Na mocy porozumienia zawartego pomiędzy reprezentantami pracowników a reprezentantami Spółki pracownikom ENEA S.A. przysługują określone świadczenia z innych tytułów niż wynagrodzenie za pracę, tj.:

- wypłaty nagród jubileuszowych,
- wypłaty świadczeń emerytalno-rentowych,
- prawo do ulgowej odpłatności za energię elektryczną,
- odpis na ZFŚS,

powyższe świadczenia finansowane są w całości przez Spółkę.

W przypadku śmierci pracownika w czasie trwania stosunku pracy lub w czasie pobierania po jego rozwiązaniu zasiłku z tytułu niezdolności do pracy wskutek choroby, rodzinie przysługuje od pracodawcy odprawa pośmiertna.

Obecna wartość przyszłych zobowiązań z powyższych tytułów wyznaczona została na podstawie wyceny aktuarialnej.

Do obliczeń przyjęto podstawowe dane indywidualnie dla poszczególnych pracowników zatrudnionych w ENEA S.A. wg stanu na 31 grudnia 2018 r. (z uwzględnieniem płci zatrudnionego), z następujących obszarów:

- wiek zatrudnionego,
- staż pracy w Spółce,
- staż pracy ogółem,
- wynagrodzenie, stanowiące podstawę wymiaru wysokości nagrody jubileuszowej i odprawy emerytalno-rentowej.

Dodatkowo w analizie zastosowane zostały następujące założenia:

- prawdopodobieństwo odejść pracowników obliczono na podstawie historycznych danych dotyczących rotacji zatrudnienia w Spółce oraz danych statystycznych dotyczących odejść pracowniczych w branży,
- przyjęto wartość minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w gospodarce narodowej od 1 stycznia 2019 r. na poziomie 2 250,00 zł,
- na podstawie obwieszczeń Prezesa GUS, przyjęto przeciętne wynagrodzenie miesięczne w gospodarce narodowej, pomniejszone o potrącone od ubezpieczonych składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe oraz chorobowe na poziomie 3 278,14 zł (przeciętne dla drugiego półrocza 2013 r., które stanowi podstawę naliczenia odpisu na ZFŚS w 2019 r.),
- na podstawie założeń zdefiniowanych na poziomie korporacyjnym, wzrost podstawy tworzenia odpisu za ZFŚS przyjęto na podstawie wzrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej: 30,9% w 2020 r., 5,4% w 2021 r., 5,4% w 2022 r., 5,4% w 2023 r., 5,6% w latach 2024-2028 r., 5,5% w 2029 r. oraz 5,2% pozostałych latach prognozy. W przypadku zmiany podstawy w 2020 r. przyjęto wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2019 r. na poziomie 5,8%. Pozostały wzrost podstawy w 2020 r. wynika z zakładanego na dzień sporządzenia wyceny ryzyka pełnego odmrożenia podstawy naliczania ZFŚS od 2020 r.
- umieralność i prawdopodobieństwa dożycia przyjęto zgodnie z Tablicami Trwania Życia 2017, publikowanymi przez GUS. Przyjęto, że populacja zatrudnionych w Spółce odpowiada średniej dla Polski pod względem umieralności,
- nie obliczono oddzielnie rezerwy na odprawy rentowe; w zamian nie uwzględniono osób, które przeszły na rentę przy obliczaniu prawdopodobieństw odejść pracowników,
- przyjęto normalny tryb przechodzenia pracowników na emeryturę według szczegółowych zasad zawartych w ustawie emerytalnej, z wyjątkiem tych zatrudnionych, którzy wg informacji dostarczonych przez Spółkę spełnią warunki wymagane do skorzystania z prawa do przejścia na wcześniejszą emeryturę,

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

- długookresowa roczna stopa wzrostu wynagrodzeń na poziomie 2,5%,
- stopę dyskontową do dyskontowania przyszłych wypłat świadczeń przyjęto w wysokości 3,22% (na 31 grudnia 2017 r. 3,26%),
- wartość ekwiwalentu energetycznego wypłaconego w 2019 r. przyjęto na poziomie 1 412,76 zł (na 31 grudnia 2017 r. 1 407,37 zł),
- wzrost wartości ekwiwalentu pieniężnego wypłacanego w ramach ulgowej odpłatności za energię elektryczną określono na poziomie 0,6% w roku 2019 r., 2,4% w roku 2020 r., 6,4% w 2021 r., 6,5% w 2022 r., 6,6% w 2023 r., 6,7% w 2024 r., 6,8% w 2025 r., 6,9% w 2026 r. oraz 2,5% w następnych latach.

Do ustalenia wielkości rezerw na świadczenia pracownicze zastosowano metodę prognozowanych uprawnień jednostkowych (Projected Unit Credit Method), tą samą metodę zastosowano przy analizie wrażliwości dla programów określonych świadczeń.

Programy określonych świadczeń

	Odprawy emerytalne i rentowe	Odprawy pośmiertne	Prawo do ulgowej odpłatności za nabycie energii po przejściu na emeryturę	Odpis na ZFŚŚ dla emerytowanych pracowników	Razem
Stan na 01.01.2018	1 466	-	43 200	6 560	51 226
Zmiany w okresie 12 miesięcy do 31.12.2018					
Koszty ujęte w zysku/stracie bieżącego okresu, w tym:	243	51	1 456	265	2 015
- koszty bieżącego zatrudnienia	204	42	165	64	475
- koszty odsetek	39	9	1 291	201	1 540
Koszty ujęte w innych całkowitych dochodach, w tym:	(4)	(17)	2 643	(165)	2 457
- straty/(zyski) aktuarialne netto powstałe na skutek korekty założeń ex-post	13	2	3 165	(20)	3 160
- zyski aktuarialne netto powstałe na skutek zmian założeń demograficznych	(65)	(18)	(348)	(71)	(502)
- straty/(zyski) aktuarialne netto powstałe na skutek zmian założeń finansowych	48	(1)	(174)	(74)	(201)
Zmniejszenie zobowiązania z tytułu wypłaconych świadczeń	(97)	-	(3 497)	(377)	(3 971)
Inne zmiany	-	294	-	-	294
Razem zmiany	142	328	602	(277)	795
Stan na 31.12.2018	1 608	328	43 802	6 283	52 021

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

	Odprawy emerytalne i rentowe	Prawo do ulgowej odpłatności za nabycie energii po przejściu na emeryturę	Odpis na ZFŚS dla emerytowanych pracowników	Razem
Stan na 01.01.2017	1 185	41 397	6 535	49 117
Zmiany w okresie 12 miesięcy do 31.12.2017				
Koszty ujęte w zysku/stracie bieżącego okresu, w tym:	167	1 312	247	1 726
- koszty bieżącego zatrudnienia	135	103	49	287
- koszty odsetek	32	1 209	198	1 439
Koszty ujęte w innych całkowitych dochodach, w tym:	190	4 091	170	4 451
- straty aktuarialne netto powstałe na skutek korekty założeń ex-post	208	2 768	166	3 142
- straty aktuarialne netto powstałe na skutek zmian założeń demograficznych	3	888	159	1 050
- (zyski)/straty aktuarialne netto powstałe na skutek zmian założeń finansowych	(21)	435	(155)	259
Zmniejszenie zobowiązania z tytułu wypłaconych świadczeń	(76)	(3 600)	(392)	(4 068)
Razem zmiany	281	1 803	25	2 109
Stan na 31.12.2017	1 466	43 200	6 560	51 226

Analiza wrażliwości dla programów określonych świadczeń

	Wpływ zmiany założeń aktuarialnych na wysokość zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń	
	+ 1 p.p.	- 1 p.p.
Program określonych świadczeń		
Stopa dyskontowa	(4 689)	5 614
Stopa przewidywanego wzrostu wynagrodzeń	968	(810)
Średni wzrost wartości ekwiwalentu pieniężnego dla ulgowej odpłatności za energię elektryczną	4 192	(3 598)

Zapadalność zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń

Średni ważony okres obowiązywania zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń (w latach)	31.12.2018	31.12.2017
Odprawy emerytalne i rentowe	20,0	20,9
Odprawy pośmiertne	13,4	-
Prawo do ulgowej odpłatności za nabycie energii po przejściu na emeryturę	9,9	9,8
Odpis na ZFŚS dla emerytowanych pracowników	11,4	11,3

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Inne długoterminowe świadczenia pracownicze – nagrody jubileuszowe

	31.12.2018	31.12.2017
Wartość na początek okresu	5 284	4 413
Zmiany w okresie 12 miesięcy do końca okresu sprawozdawczego		
Koszty ujęte w zysku/stracie bieżącego okresu, w tym:	1 454	1 300
- koszty bieżącego zatrudnienia	889	646
- koszty przeszłego zatrudnienia	-	-
- straty aktuarialne netto powstałe na skutek korekty założeń ex-post (zyski)/straty aktuarialne netto powstałe na skutek zmian założeń demograficznych	567	585
- straty/(zyski) aktuarialne netto powstałe na skutek zmian założeń finansowych	(203)	6
- koszty odsetek	39	(68)
	162	131
Zmniejszenie zobowiązania z tytułu wypłaconych świadczeń	(356)	(429)
Razem zmiany	1 098	871
Wartość na koniec okresu	6 382	5 284

26. Rezerwa na zobowiązania i inne obciążenia

Rezerwa na zobowiązania i inne obciążenia w podziale na część długo- i krótkoterminową:

	31.12.2018	31.12.2017
Długoterminowe	-	31
Krótkoterminowe	512 923	360 815
Razem	512 923	360 846

	Rezerwa na bezumowne korzystanie z gruntów	Rezerwa na inne zgłoszone roszczenia	Rezerwa na świadectwa pochodzenia	Rezerwa na umowy rodzące obciążenia	Razem
Stan na 31.12.2017 r.	2 934	96 485	261 427	-	360 846
Zwiększenie istniejących rezerw	394	33 888	295 493	78 981	408 756
Wykorzystanie rezerw	(64)	(1 084)	(252 646)	-	(253 794)
Rozwiązanie niewykorzystanych rezerw	(470)	(2 415)	-	-	(2 885)
Stan na 31.12.2018 r.	2 794	126 874	304 274	78 981	512 923

Rezerwy na zobowiązania wycenia się w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości. Imiennie tworzone są rezerwy na przewidywane straty związane z sądowym powództwem zgłoszonym przeciwko Spółce. Kwota, na którą utworzona jest rezerwa stanowi najbardziej właściwy szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia roszczenia. Koszt ich utworzenia ujmowany jest w pozostałych kosztach operacyjnych. Opis istotnych roszczeń oraz zobowiązania warunkowe z tego tytułu zostały przedstawione w notce 39.

Rezerwy na bezumowne korzystanie z gruntów dotyczą roszczeń osób władających nieruchomościami, co do których Spółka nie miała tytułu prawnego do korzystania. Roszczenia te dotyczą w większości przypadków żądania wypłaty odszkodowań za tzw. bezumowne korzystanie z gruntu, ustanowienia czynszu dzierżawnego lub w pojedynczych

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

przypadkach żądań związanych ze zmianą lokalizacji obiektu (przywrócenie gruntu do stanu pierwotnego). Na 31 grudnia 2018 r. Spółka utworzyła rezerwę z tego tytułu na roszczenia skierowane na drogę sądową.

Rezerwy na bezumowne korzystanie z gruntów, rezerwy na inne roszczenia, rezerwa na umowy rodzące obciążenia, jak i rezerwy na świadectwa pochodzenia wykazywane są w całości jako zobowiązania krótkoterminowe.

W 2018 r. Spółka utworzyła rezerwę na poziomie 18 610 tys. zł na potencjalne roszczenia związane z wypowiedzeniem przez ENEA S.A. umów na zakup świadectw pochodzenia energii z odnawialnych źródeł i na 31 grudnia 2018 r. wartość rezerwy z tego tytułu była na poziomie 104 345 tys. zł.

Rezerwa na koszty umorzenia świadectw pochodzenia będzie zrealizowana w I półroczu 2019 r., natomiast czas wypływu korzyści ekonomicznych z tytułu pozostałych rezerw nie jest możliwy do oszacowania.

27. Przychody ze sprzedaży netto

	01.01.2018	01.01.2017
	31.12.2018	31.12.2017
Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej*	4 601 143	5 514 891
Przychody ze sprzedaży gazu*	94 751	118 240
Przychody ze sprzedaży pozostałych usług	4 345	4 698
Przychody z tytułu świadectw pochodzenia	1 450	1 751
Razem	4 701 689	5 639 580

* w pozycji w 2017 r. ujęte są przychody z usług przenoszonych

	01.01.2018	01.01.2017
	31.12.2018	31.12.2017
Przychody świadczone w sposób ciągły*	4 695 894	5 633 131
Przychody świadczone w określonym momencie	5 795	6 449
Razem	4 701 689	5 639 580

* w pozycji w 2017 r. ujęte są przychody z usług przenoszonych

Spółka ujmuje przychody w momencie spełnienia lub w trakcie spełniania zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzeczonego dobra lub usługi klientowi. Przychody wykazuje się na podstawie cen określonych w umowach sprzedaży, po pomniejszeniu o szacowane rabaty i inne zmniejszenia sprzedaży.

Do głównych grup umów należą umowy sprzedaży energii elektrycznej (w tym również umowy kompleksowe) klientom indywidualnym, biznesowym, kluczowym i strategicznym. W umowach tych usługa świadczona jest w sposób ciągły, wysokość przychodu uzależniona jest od zużycia.

Standardowy termin płatności faktur sprzedażowych wynosi 14 dni od daty wystawienia faktury VAT. W przypadku biznesowych, kluczowych i strategicznych klientów okres ten może podlegać negocjacji.

28. Koszty według rodzaju

	01.01.2018	01.01.2017
	31.12.2018	31.12.2017
Amortyzacja	(2 234)	(2 635)
Koszty świadczeń pracowniczych	(63 285)	(53 544)
- wynagrodzenia	(47 569)	(41 810)
- ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	(15 716)	(11 734)
Zużycie materiałów i surowców oraz wartość sprzedanych towarów	(2 981)	(2 154)
- zużycie materiałów i energii	(2 981)	(2 154)
Usługi obce	(198 737)	(1 771 861)
- usługi przesyłowe i dystrybucyjne*	(1 973)	(1 592 446)*
- inne usługi obce	(196 764)	(179 415)
Podatki i opłaty	(3 165)	(3 272)
Wartość zakupionej energii i gazu	(4 461 790)	(3 582 160)*
Łączne koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, sprzedaży i marketingu oraz koszty ogólnego zarządu	(4 732 192)	(5 415 626)

* w pozycji w 2017 r. ujęte są koszty usług przenoszonych

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

29. Koszty świadczeń pracowniczych

	01.01.2018	01.01.2017
	31.12.2018	31.12.2017
Koszty wynagrodzeń	(47 569)	(41 810)
- bieżące wynagrodzenia	(46 526)	(41 648)
- nagrody jubileuszowe	(936)	(740)
- odprawy emerytalne i rentowe	(107)	(59)
- inne	-	637
Koszty ubezpieczeń społecznych	(15 716)	(11 734)
- ZUS	(7 454)	(6 632)
- odpis na ZFŚS	(1 442)	(1 370)
- inne świadczenia społeczne	(6 820)	(3 732)
	(63 285)	(53 544)

Gwarancje zatrudnienia

Na mocy porozumienia zawartego pomiędzy Spółką a związkami zawodowymi przyznano określone gwarancje zatrudnienia dla pracowników zatrudnionych w Spółce przed dniem 29 czerwca 2007 r., które wygasły 31 grudnia 2018 r.

W Spółce prowadzone są rozmowy ze Stroną Społeczną w celu zawarcia nowej umowy społecznej.

30. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne

	01.01.2018	01.01.2017
	31.12.2018	31.12.2017
Rozwiązanie rezerw na roszczenia o odszkodowanie	31	6 726
Rozwiązanie pozostałych rezerw	7 262	4 880
Odszkodowania, kary, grzywny	4 020	1 967
Zwrot kosztów niewykorzystanych emisji obligacji	-	12 260
Odrócenie niewykorzystanych odpisów aktualizujących	6 164	-
Inne pozostałe przychody operacyjne	17 539	8 986
Razem	35 016	34 819

Pozostałe koszty operacyjne

	01.01.2018	01.01.2017
	31.12.2018	31.12.2017
Utworzenie rezerw na roszczenia o odszkodowanie	-	(440)
Utworzenie rezerw na inne roszczenia	(37 541)	(94 493)
Odpis aktualizujący wartość należności	-	(8 731)
Odpisanie należności nieściągalnych	(14 129)	(15 326)
Koszty postępowań sądowych	(7 379)	(5 155)
Koszty związków zawodowych	(56)	(75)
Inne pozostałe koszty operacyjne	(11 113)	(16 644)
Razem	(70 218)	(140 864)

31. Przychody finansowe

	01.01.2018	01.01.2017
	31.12.2018	31.12.2017
Przychody z tytułu odsetek	244 357	190 175
- rachunki i lokaty bankowe	22 491	16 041
- obligacje	192 472	163 169
- pozostałe pożyczki i należności	29 394	10 965
Zmiana wartości godziwej instrumentów finansowych	15 265	27 754
Odrócenie odpisu z tytułu utraty wartości udziałów w jednostkach zależnych	207 470	879 270
Inne przychody finansowe	329	228
Razem	467 421	1 097 427

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

32. Koszty finansowe

	01.01.2018	01.01.2017
	31.12.2018	31.12.2017
Koszty odsetek	(223 432)	(179 449)
- od kredytów bankowych	(52 326)	(41 849)
- od obligacji	(158 042)	(134 155)
- od leasingu	(40)	(22)
- inne odsetki	(13 024)	(3 423)
Koszt dyskonta zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	(1 702)	(1 570)
Zmiana wartości godziwej instrumentów finansowych	(33 580)	(14 187)
Inne koszty finansowe	(6 608)	(31)
Razem	(265 322)	(195 237)

33. Podatek dochodowy

	01.01.2018	01.01.2017
	31.12.2018	31.12.2017
Podatek bieżący	3 426	(36 721)
Podatek odroczony	20 895	15 441
Razem	24 321	(21 280)

Podatek dochodowy od zysku przed opodatkowaniem brutto Spółki różni się w następujący sposób od teoretycznej kwoty, którą uzyskano by stosując nominalną stawkę podatku mającą zastosowanie do zysku Spółki:

	01.01.2018	01.01.2017
	31.12.2018	31.12.2017
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	702 815	1 834 604
Podatek wyliczony według stawki 19%	(133 535)	(348 575)
Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów (różnice trwałe) według stawki 19%	35 250	173 294
Dywidendy otrzymane według stawki 19%	122 606	154 001
Uznanie / (obciążenie) wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego	24 321	(21 280)

34. Dywidenda

Decyzję o wypłacie dywidendy za bieżący rok obrotowy podejmą akcjonariusze na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu w 2019 r. Zarząd ENEA S.A. jest na etapie analizy możliwości wypłaty dywidendy za 2018 r. i na dzień sporządzenia niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego decyduje, co do podziału zysku za 2018 r. nie została jeszcze podjęta. Zarząd ENEA S.A. przedstawi rekomendację odnośnie podziału zysku za 2018 r. na przełomie pierwszego i drugiego kwartału 2019 r.

25 czerwca 2018 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie ENEA S.A. podjęło uchwałę nr 6 w sprawie podziału zysku netto za rok obrotowy obejmujący okres od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r., zgodnie z którą 100% zysku netto za rok 2017 zostało przekazane na kapitał rezerwowy z przeznaczeniem na finansowanie inwestycji.

26 czerwca 2017 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie ENEA S.A. podjęło uchwałę nr 6 w sprawie podziału zysku netto za rok obrotowy obejmujący okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r., zgodnie z którą na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy przeznaczono kwotę 110 361 tys. zł. Dywidenda na jedną akcję wyniosła 0,25 zł.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

35. Noty objaśniające dotyczące sprawozdania z przepływów pieniężnych

Poniższa tabela prezentuje uzgodnienie zmian kapitału obrotowego w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych do zmian w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:

	31.12.2018	31.12.2017
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności w bilansie	44 130	(8 633)
- PGK	46 920	(21 004)
- Wydatki związane z przyszłymi emisjami obligacji	37	1 023
- Pożyczki – udzielenie	-	42 940
- Pożyczki – spłata	-	(10 956)
- Zmiana MSSF	(170 689)	-
- inne	(219)	(3 257)
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności w cash flow	(79 821)	113
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań w bilansie	(727 859)	687 425
- PGK	-	(100 265)
- Przychody/koszty przejęcia	(2 874)	(11 827)
- Wpływy związane z przyszłym nabyciem aktywów finansowych	(29)	(932)
- inne	97	4 711
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań w cash flow	(730 665)	579 112
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych w bilansie	4 903	2 716
- zyski/straty aktuarialne odniesione w ICD	(2 457)	(4 452)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych w cash flow	2 446	(1 736)

Poniższe tabele prezentują uzgodnienie zadłużenia w sprawozdaniu z sytuacji finansowej do sprawozdania z przepływów pieniężnych:

Uzgodnienie kredytów bankowych

	31.12.2018	31.12.2017
Stan na początek okresu	2 300 978	1 623 421
Otrzymane kredyty i pożyczki	-	746 000
Spłata kredytów i pożyczek	(96 971)	(67 826)
Wycena i koszty transakcyjne	3 686	(617)
Stan na koniec okresu	2 207 693	2 300 978

Uzgodnienie obligacji

	31.12.2018	31.12.2017
Stan na początek okresu	5 565 203	4 431 107
Wykup obligacji	(95 000)	(40 000)
Emisja obligacji	550 000	1 199 000
Wycena i koszty transakcyjne	13 074	(24 904)
Stan na koniec okresu	6 033 277	5 565 203

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

36. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

Spółka zawiera transakcje z następującymi podmiotami powiązаныmi:

1. Spółki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej ENEA

	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Wartość zakupu, w tym:	6 077 811	4 748 794
zakupy inwestycyjne	-	427
zakupy materiałów	561	565
zakupy usług	1 707 491	1 685 024
pozostałe (w tym energia i gaz)	4 369 759	3 062 778
Wartość sprzedaży, w tym:	424 237	325 049
sprzedaż energii	384 294	288 702
sprzedaż usług	2 649	2 107
pozostała	37 294	34 240
Przychody z tytułu odsetek, w tym:	214 449	173 752
od obligacji	207 921	173 587
od pożyczek	5 483	165
pozostałe	1 045	-
Przychody z tytułu dywidend	645 293	810 534
	31.12.2018	31.12.2017
Należności	287 457	60 721
Zobowiązania	642 657	1 253 001
Aktywa finansowe – obligacje	6 982 092	6 938 275
Udzielone pożyczki	182 562	168 117
Inne zobowiązania finansowe	146 785	723 735

Transakcje ze spółkami z Grupy Kapitałowej przeprowadzane są na zasadach rynkowych, a warunki nie odbiegają od stosowanych w transakcjach z innymi podmiotami.

2. Transakcje zawarte pomiędzy Spółką a Członkami Władz Spółki, które podzielić należy na dwie kategorie:

- wynikające z powołania na Członków Rad Nadzorczych,
- wynikające z innych umów o charakterze cywilno – prawnym.

W zakresie powyższych kategorii kwoty transakcji zobrazowano w poniższej tabeli:

Tytuł	Zarząd Spółki		Rada Nadzorcza Spółki	
	01.01.2018	01.01.2017	01.01.2018	01.01.2017
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Wynagrodzenia z tytułu kontraktów menedżerskich i umów konsultingowych	3 310*	4 928**	-	-
Wynagrodzenia z tytułu powołania do organów zarządzających lub nadzorujących	-	-	790	826
RAZEM	3 310	4 928	790	826

* wynagrodzenie obejmuje zakaz konkurencji oraz premie za 2017 r. dla byłych Członków Zarządu w wysokości 610 tys. zł

** wynagrodzenie obejmuje premie za rok 2016 w wysokości 1 749 tys. zł

Na 31 grudnia 2018 r. zobowiązania z tytułu kontraktów menadżerskich i umów konsultingowych wobec Członków Noty przedstawione na stronach 9-107 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Zarządu wynoszą 158 tys. zł (na 31 grudnia 2017 r. odpowiednio 159 tys. zł). Rezerwa na premię dla Zarządu na 31 grudnia 2018 r. wynosi 2 652 tys. zł (na 31 grudnia 2017 r. odpowiednio 1 755 tys. zł), kwoty rezerw nie są uwzględnione w powyższej tabeli.

Transakcje dotyczące pożyczek z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych przedstawiono w tabeli poniżej:

Organ	Stan na dzień 01.01.2018	Udzielono od dnia 01.01.2018	Spłaty do dnia 31.12.2018	Stan na dzień 31.12.2018
Rada Nadzorcza	11	-	(6)	5
RAZEM	11	-	(6)	5

Organ	Stan na dzień 01.01.2017	Udzielono od dnia 01.01.2017	Spłaty do dnia 31.12.2017	Stan na dzień 31.12.2017
Rada Nadzorcza	16	-	(5)	11
RAZEM	16	-	(5)	11

W 2018 r. nie wystąpiły istotne transakcje z członkami Zarządu, Rady Nadzorczej ENEA S.A. i ich bliskimi członkami rodzin, mające wpływ na sprawozdanie finansowe ENEA S.A., za wyjątkiem transakcji dotyczących sprzedaży przez Spółki Grupy energii elektrycznej, energii cieplnej, przyłączy, usług dystrybucyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz wynagrodzenia wynikającego z umowy o pracę lub kontraktu menedżerskiego.

Inne transakcje, wynikające z umów cywilno-prawnych zawartych pomiędzy ENEA S.A. a Członkami Władz Spółki dotyczą wyłącznie wykorzystania samochodów służbowych dla celów prywatnych przez Członków Zarządu ENEA S.A.

3. Transakcje z podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej

ENEA S.A. zawiera również transakcje handlowe z jednostkami administracji państwowej i samorządowej oraz podmiotami będącymi własnością Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej.

Przedmiotem tych transakcji są głównie:

- zakupy energii elektrycznej oraz praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii w zakresie energii odnawialnej oraz energii produkowanej w kogeneracji z ciepłem, które realizowane są od spółek zależnych od Skarbu Państwa oraz
- sprzedaż energii elektrycznej, usługi dystrybucyjnej i pozostałych powiązanych z tym opłat, którą Spółka realizuje zarówno dla organów administracji państwowej, samorządowej (sprzedaż odbiorcom końcowym) jak i spółek zależnych od Skarbu Państwa (sprzedaż hurtowa oraz detaliczna – odbiorcom końcowym).

Transakcje te przeprowadzane są na zasadach rynkowych, a warunki nie odbiegają od stosowanych w transakcjach z innymi podmiotami. Spółka nie prowadzi ewidencji umożliwiającej agregowanie wartości wszystkich transakcji realizowanych ze wszystkimi instytucjami państwowymi oraz podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa, dlatego wykazane w niniejszym jednostkowym sprawozdaniu finansowym obroty i salda transakcji z jednostkami powiązаныmi nie zawierają danych dotyczących transakcji z podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa.

Wśród podmiotów będących spółkami zależnymi od Skarbu Państwa zdecydowanie największym kontrahentem - odbiorcą ENEA S.A. jest KGHM Polska Miedź S.A., wartość sprzedaży netto w roku 2018 była na poziomie 167 262 tys. zł (w 2017 r. na poziomie 121 912 tys. zł), największym kontrahentem – dostawcą jest: PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. wartość zakupów netto w roku 2018 była na poziomie 14 150 tys. zł (w 2017 r. na poziomie 108 431 tys. zł).

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

4. Transakcje z podmiotami współkontrolowanymi i stowarzyszonymi

Kwota sprzedaży ENEA S.A. do spółek współkontrolowanych wyniosła 109 668 tys. zł, a do spółek stowarzyszonych 162 tys. zł. Zakupy od spółek współkontrolowanych i stowarzyszonych nie wystąpiły. Należności od spółek współkontrolowanych na 31 grudnia 2018 r. wyniosły 44 122 tys. zł, a od spółek stowarzyszonych 7 tys. zł. Spółka na 31 grudnia 2018 r. nie posiada zobowiązań wobec podmiotów współkontrolowanych i stowarzyszonych.

37. Umowy koncesyjne na świadczenie usług publicznych

Przedmiotem prowadzonej przez ENEA S.A. działalności jest przede wszystkim sprzedaż energii elektrycznej i gazu ziemnego.

Zgodnie z ustawą Prawo energetyczne, za koncesjonowanie, regulację działalności przedsiębiorstw energetycznych i zatwierdzanie taryf odpowiada Prezes URE, który w drodze decyzji administracyjnej zatwierdza ceny energii oraz stawki opłat oraz zasady ich stosowania określone w Taryfie. ENEA S.A. otrzymała 5 października 2007 r. decyzję o przedłużeniu do 31 grudnia 2025 r. koncesji na obrót energią elektryczną. Z kolei 12 września 2013 r. ENEA S.A. uzyskała od Prezesa URE koncesję na obrót paliwami gazowymi ważną do 31 grudnia 2030 r.

Obowiązkowi przedkładania Prezesowi URE do zatwierdzania podlegają taryfy dla energii elektrycznej obejmujące działalność nieuznaną przez Prezesa URE za prowadzoną w warunkach konkurencji (w odniesieniu, do której Prezes URE nie wydał decyzji zwalniającej z obowiązku przedkładania taryf do zatwierdzania).

Obowiązkowi przedkładania Prezesowi URE do zatwierdzenia podlegają również taryfy dla gazu ziemnego dla odbiorców z gospodarstw domowych. Zgodnie z harmonogramem zwolnienia z przedkładania do zatwierdzania Prezesowi URE taryf gazowych, który został określony w ustawie - Prawo energetyczne, od 1 stycznia 2017 r. zwolniona jest z taryfowania sprzedaż w punkcie wirtualnym, sprężonym gazem ziemnym CNG i skroplonym gazem ziemnym LNG oraz w trybie przetargów, aukcji i zamówień publicznych. Od października 2017 r. uwolnione zostały ceny dla pozostałych odbiorców końcowych, poza odbiorcami w gospodarstwach domowych. Ceny gazu dla tych odbiorców zostaną uwolnione od 1 stycznia 2024 r.

W roku 2018 ENEA S.A. stosowała zatwierdzone przez Prezesa URE taryfy:

- „Taryfę dla energii elektrycznej dla odbiorców z grup taryfowych G”, obowiązującą od 1 stycznia 2018 r.
- „Taryfę dla gazu ziemnego wysokometanowego” obowiązującą od 1 marca 2017 r. oraz „Taryfę dla gazu ziemnego wysokometanowego”, obowiązującą od 1 czerwca 2018 r.

38. Przyszłe zobowiązania z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntu oraz umów najmu, dzierżawy i leasingu operacyjnego

Przyszłe zobowiązania z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntu (według opłat z 2018 r.) dotyczą czasu, jaki pozostał do wygaśnięcia umów o korzystanie z gruntów, który wynosi od 40 do 99 lat. Umowy takie ujmowane są jako leasing operacyjny, gdzie ENEA S.A. jest leasingobiorcą.

	31.12.2018	31.12.2017
Poniżej jednego roku	5 314	5 850
Od jednego do pięciu lat	13 349	17 511
Powyżej pięciu lat	58 034	59 039
Razem	76 697	82 400

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

39. Zobowiązania warunkowe oraz postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej.

39.1. Wpływ Ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw

28 grudnia 2018 r. została uchwalona Ustawa o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw („Ustawa”) obowiązująca od 1 stycznia 2019 r.

Powyższa regulacja wprowadziła między innymi:

- obniżenie stawki akcyzy dla energii elektrycznej sprzedanej odbiorcy końcowemu z 20 PLN/MWh do 5 PLN/MWh,
- określa na 2019 r. ceny i stawki opłat za energię elektryczną dla odbiorcy końcowego do zastosowania przez sprzedawców na poziomie cen stosowanych w 2018 r.,
- możliwość ubiegania się przez sprzedawców o kwotę na pokrycie różnicy przychodów za obrót energią elektryczną na rzecz odbiorców końcowych od Zarządcy Rozliczeń określonego w Ustawie („Kwota różnicy ceny”).

Ustawa została znowelizowana ze skutkiem od 6 marca 2019 r. („Ustawa Znowelizowana”).

Z treści Ustawy i jej uzasadnienia wynika, iż ustawodawca zakłada równoważenie interesów odbiorców energii elektrycznej oraz spółek energetycznych, co pozwala stwierdzić, iż co do zasady utracone, w skutek obniżenia cen, przychody powinny być sprzedawcom energii zwrócone. Ustawa deleguje w kilku kluczowych obszarach do rozporządzenia, których treść na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania nie została opublikowana.

Ustalenie wielkości rezerwy na kontrakty rodzące obciążenie na dzień 31 grudnia 2018 r.

W wyniku uchwalenia Ustawy Spółka dokonała analizy zagadnienia, czy pod kątem zapisów MSR 37 *Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe* jest zobowiązana do utworzenia rezerw na tzw. umowy rodzące obciążenia. Zgodnie z przepisami sprawozdawczymi, jeżeli dany kontrakt lub grupa kontraktów przynoszą straty, to spółka powinna rozpoznać odpowiednią rezerwę w okresie, w którym ta strata stała się nieunikniona, chyba że nie jest w stanie wiarygodnie ustalić kwoty tej rezerwy.

Mając na względzie brak przepisów wykonawczych dla wiarygodnego określenia ostatecznych skutków wejścia w życie Ustawy oraz zmiany cen dla klientów w 2019 r., innych niż taryfowi, Spółka oszacowała skutki finansowe Ustawy w możliwym i wiarygodnym zakresie. Przy szacowaniu wartości niezbędnej rezerwy przyjęto następujące założenia:

- 1) Istniejący stan prawny na 31 grudnia 2018 r.
- 2) W odniesieniu do ustalenia kosztów wykonania świadczenia w rozumieniu MSR 37, przyjęto jedynie koszty bezpośrednie (koszty nabycia energii, praw majątkowych wraz z aktualną stawką podatku akcyzowego), a pominięto koszty pośrednie (koszty własne i zysk). Kwestia, które z kosztów należy uwzględnić przy szacowaniu rezerwy na kontrakty rodzące obciążenia była przedmiotem rozważań przez KIMSF w roku 2017. KIMSF stwierdził że kwestia ta nie została jednoznacznie uregulowana, a przyjęcie rozwiązania jest kwestią osądu sporządzającego .
- 3) Dla ustalania kosztów zakupu energii przyjęto wartości rynkowe, bez uwzględnienia, że koszt wytwarzania energii w ramach Grupy Kapitałowej może być inny aniżeli rynkowy. Przyjęto wolumeny sprzedażowe energii elektrycznej na podstawie wielkości szacowanych na 2019 r. dla segmentu G w wielkościach zbliżonych do 2018 roku. W 2018 r. gospodarstwa domowe (w tym w większości stosujące taryfę G)

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

stanowiły 22% całkowitego wolumenu sprzedaży Spółki, a klienci biznesowi stanowili pozostałe 78% całkowitego wolumenu sprzedaży.

W wyniku przyjęcia powyższych założeń ustalono co następuje:

- (a) przyjmując ceny obowiązujące w 2018 roku dla klientów z grup taryfowych G w taryfie regulowanej przez Prezesa URE, Spółka oszacowała nadwyżkę minimalnych nieuniknionych kosztów wypełnienia obowiązku nad korzyściami z realizacji kontraktu na poziomie 79 mln zł. Strata wynika z przyjęcia modelowych kosztów nabycia energii elektrycznej w 2019 roku (kosztów energii elektrycznej i prawa majątkowych oraz stawki podatku akcyzowego na poziomie wynikającym z Ustawy) i równoczesnego stosowania cen sprzedaży z 2018 roku. Wolumen sprzedaży wynika z planowanego na 2019 rok poziomu sprzedaży do klientów w Taryfie G. Na powyższą kwotę Spółka zawiązała rezerwę w księgach roku 2018.
- (b) kierując się literalnymi postanowieniami Ustawy i przyjmując ceny z cennika (nieuwzględniające rabatów i opustów handlowych) obowiązujące na dzień 30 czerwca 2018 r. dla pozostałych klientów (tj. klientów biznesowych i innych stosujących taryfy inne niż G) ustalono oszacowane korzyści z realizacji kontraktów i porównano z minimalnymi nieuniknionymi kosztami realizacji tych umów. Analiza nie wykazała nadwyżki tak określonych kosztów nad korzyściami i w związku z powyższym nie utworzono rezerw. Znowelizowana Ustawa wydana po 31 grudnia 2018 r. precyzuje, że dla klientów tych należy przyjąć stosowaną cenę sprzedaży obowiązującą w ich umowie na dzień 30 czerwca 2018 r. co spowoduje, że nastąpi obniżenie przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej skutujące powstaniem nadwyżki kosztów nad przychodami z już zawartych umów.
- (c) W związku z niepewnością co do sposobu ustalenia kwoty różnicy ceny odstąpiono od ujmowania jakichkolwiek aktywów z tytułu rekompensat na 31 grudnia 2018 r.

Wpływ na kolejne okresy sprawozdawcze

Spółka w wyniku wprowadzenia przedmiotowej Ustawy, ze skutkiem od 1 stycznia 2019 r. stosuje w rozliczeniu z odbiorcami końcowymi ceny i stawki opłat za energię elektryczną na poziomie z 2018 r. określone w taryfie zatwierdzonej przez Prezesa URE dla klientów z grup taryfowych G. Oszacowana i ujęta na 31 grudnia 2018 r. rezerwa stanowi najlepszy szacunek minimalnych strat, ale nie uwzględnia ona prawa do rekompensaty, która może pozytywnie wpłynąć na wyniki sprzedaży dla tej grupy taryfowej.

W zakresie pozostałych odbiorców (na których składają się głównie odbiorcy biznesowi) Spółka stosuje na 2019 r. ceny wynikające z zawartych umów, w związku z brakiem zatwierdzonego rozporządzenia Ministra właściwego ds. energii. Dostosowanie do przepisów Ustawy i Ustawy Znowelizowanej Spółka zakłada w terminach wynikających z tych przepisów. Spółka szacuje, że dla tej grupy odbiorców jednostkowe obniżenie przychodów będzie zdeterminowane różnicą cen jednostkowych energii elektrycznej, której odzwierciedleniem jest różnica średnich notowań BASE 2018 i BASE 2019 na rynku hurtowym energii elektrycznej oraz zmiany cen rynkowych i poziomów procentowych w zakresie obowiązków pozyskania do umorzenia wymaganych świadectw pochodzenia (dalej „Obowiązków”). Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej w 2018 roku dla odbiorców biznesowych wyniosły 3 568 mln zł dla wolumenu sprzedaży w tym segmencie na poziomie 15 974 GWh, co daje średnią jednostkową cenę sprzedaży w wysokości 223,36 zł/MWh.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Koszty energii elektrycznej dla produktu o największej płynności tj. BASE Y notowanego na Towarowej Giełdzie Energii S.A. dla 2019 roku (BASE Y-19) w okresie notowania produktu wynoszą 237,11 zł/MWh. Analogiczna cena dla kontraktu na 2018 rok tj. BASE Y-18 wynosiła 167 zł/MWh.

Różnice na rynkowej wycenie Obowiązków, które oprócz kosztu zakupu energii elektrycznej są składową ceny sprzedaży dla odbiorcy końcowego, są mimo istotnej zmiany ich struktury bardzo zbliżone rok do roku. Koszt całkowity w efekcie dla 2018 roku kształtował się na poziomie 189,21 zł/MWh, a dla roku 2019 szacowany jest na poziomie 258,49 zł/MWh.

Spółka nie identyfikuje przesłanek dla istotnego różnicowania kosztów własnych i marż dla analogicznej struktury odbiorców pomiędzy 2018 i 2019 rokiem.

Na bazie wyżej wskazanych dostępnych informacji można przyjąć orientacyjne wartości parametrów wejściowych, o których mówi Znowelizowana Ustawa. Istnieje jednak znacząca niepewność, czy w regulacjach wykonawczych zostaną one wyznaczone na analogicznym lub zbliżonym poziomie.

Spółka jest uprawniona na mocy Ustawy i Znowelizowanej Ustawy do otrzymania rekompensaty wynikającej z ograniczenia cen uwzględniającej zarówno koszty bezpośrednie jak i pośrednie oraz marże; dotyczy to zarówno kwot ujętych w kwocie rezerwy na straty w roku 2018, jak ewentualnych strat, które mogą powstać w roku 2019. Jednakże, biorąc pod uwagę brak przepisów wykonawczych Spółka nie jest w stanie na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego określić wielkości rekompensat ani określić na ile skompensują one potencjalne straty.

Spółka ujawnia znane lub możliwe do ustalenia kwoty, które stanowią wyłącznie element składowy wyniku na sprzedaży energii, aby wskazać potencjalną skalę różnicy pomiędzy kosztami a przychodami ze sprzedaży. Różnica policzona na bazie takich kwot może być znacząco inna od kwot rzeczywistych, które zostaną ujęte po wydaniu przepisów wykonawczych.

Spółka na bieżąco analizuje przepisy i w momencie opublikowania rozporządzeń wykonawczych oraz założeń pozwalających na usunięcie niepewności i przeprowadzenie wiarygodnych oszacowań, dokona identyfikacji wyników analiz pod kątem informacji poufnych w rozumieniu Rozporządzenia MAR.

39.2. Udzielone przez Spółkę poręczenia kredytów i pożyczek oraz gwarancje

18 lipca 2018 r. ENEA S.A. jako Poręczyciel zawarła umowę poręczenia z PKN Orlen S.A. Przedmiotem umowy jest poręczenie za przyszłe zobowiązania spółki zależnej ENEA Trading Sp. z o.o. do maksymalnej kwoty 2 000 tys. zł z tytułu transakcji dotyczących handlu hurtowego gazem ziemnym.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Zestawienie udzielonych poręczeń wg stanu na 31 grudnia 2018 r.

L.p.	Nazwa podmiotu, za który udzielono poręczenia	Łączna kwota zobowiązań, która została poręczona	Przeznaczenie kwot objętych poręczeniem	Okres, na jaki udzielono poręczenia	Charakter powiązań między Spółką a podmiotem, który zaciągnął zobowiązanie
1.	ENEA Trading Sp. z o.o.	1 075 tys. zł (250 tys. EUR)	zabezpieczenie zobowiązań ENEA Trading wobec Shell Energy Europe Limited	30-11-2021	spółka zależna
2.	ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.	50 000 tys. zł	zabezpieczenie zapłaty ceny sprzedaży udziałów jednostki zależnej przez ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.	czas ważności oferty kupna	spółka zależna
3.	Miejska Energetyka Ciepła Piła Sp. z o.o.	11 806 tys. zł	zabezpieczenie zobowiązań zaciągniętych przez MEC Piła Sp. z o.o.	30-06-2020	spółka zależna
4.	ENEA Trading Sp. z o.o.	10 000 tys. zł	zabezpieczenie zobowiązań ENEA Trading wobec EDF Trading Limited	30-10-2020	spółka zależna
5.	ENEA Trading Sp. z o.o.	10 000 tys. zł	zabezpieczenie zobowiązań ENEA Trading wobec ČEZ a.s.	10-08-2021	spółka zależna
6.	ENEA Trading Sp. z o.o.	10 000 tys. zł	zabezpieczenie zobowiązań ENEA Trading wobec PAK zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A.	25-10-2021	spółka zależna
7.	ENEA Trading Sp. z o.o.	10 000 tys. zł	zabezpieczenie zobowiązań ENEA Trading wobec PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	26-10-2021	spółka zależna
8.	ENEA Trading Sp. z o.o.	2 000 tys. zł	zabezpieczenie zobowiązań ENEA Trading wobec Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A.	15-07-2021	spółka zależna
9.	ENEA Trading Sp. z o.o.	5 000 tys. zł	zabezpieczenie zobowiązań ENEA Trading wobec Polenergia Obrót S.A.	30-06-2019	spółka zależna

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Zestawienie udzielonych poręczeń wg stanu na 31 grudnia 2017 r.

L.p.	Nazwa podmiotu, za który udzielono poręczenia	Łączna kwota zobowiązań, która została poręczona	Przeznaczenie kwot objętych poręczeniem	Okres, na jaki udzielono poręczenia	Charakter powiązań między Spółką a podmiotem, który zaciągnął zobowiązanie
1.	ENEA Trading Sp. z o.o.	14 598 tys. zł (3 500 tys. EUR)	zabezpieczenie zobowiązań ENEA Trading wobec Shell Energy Europe Limited	30-11-2018	spółka zależna
2.	ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.	50 000 tys. zł	zabezpieczenie zapłaty ceny sprzedaży udziałów jednostki zależnej przez ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.	czas ważności oferty kupna 16.09.2018	spółka zależna
3.	Miejska Energetyka Ciepła Piła Sp. z o.o.	11 806 tys. zł	zabezpieczenie zobowiązań zaciągniętych przez MEC Piła Sp. z o.o.	30-06-2020	spółka zależna
4.	ENEA Trading Sp. z o.o.	10 000 tys. zł	zabezpieczenie zobowiązań ENEA Trading wobec EDF Trading Limited	30-10-2020	spółka zależna
5.	ENEA Trading Sp. z o.o.	10 000 tys. zł	zabezpieczenie zobowiązań ENEA Trading wobec ČEZ a.s.	10-08-2018	spółka zależna
6.	ENEA Trading Sp. z o.o.	10 000 tys. zł	zabezpieczenie zobowiązań ENEA Trading wobec PAK zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A.	25-10-2018	spółka zależna
7.	ENEA Trading Sp. z o.o.	2 000 tys. zł	zabezpieczenie zobowiązań ENEA Trading wobec Elektrowni Pątnów II Sp. z o.o.	25-10-2018	spółka zależna
8.	ENEA Trading Sp. z o.o.	10 000 tys. zł	zabezpieczenie zobowiązań ENEA Trading wobec PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	26-10-2018	spółka zależna
9.	ENEA Trading Sp. z o.o.	4 000 tys. zł	zabezpieczenie zobowiązań ENEA Trading wobec Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A.	01-01-2018	spółka zależna
10.	ENEA Trading Sp. z o.o.	5 000 tys. zł	zabezpieczenie zobowiązań ENEA Trading wobec Polenergia Obrót S.A.	30-06-2019	spółka zależna

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

W tabeli poniżej przedstawiono obowiązujące na 31 grudnia 2018 r. istotne gwarancje bankowe wystawione na zlecenie ENEA S.A. w ramach umowy zawartej z bankiem PKO BP S.A. do wysokości limitu określonego w umowie.

Data udzielenia gwarancji	Data obowiązywania gwarancji	Podmiot zobowiązany	Podmiot na rzecz którego udzielono gwarancji	Bank - wystawca	Kwota udzielonej gwarancji w tys. zł
12.08.2018	12.08.2020	ENEA Trading Sp. z o.o.	Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A.	PKO BP S.A.	150 000
12.08.2018	12.08.2020	ENEA Elektrownia Połaniec	Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A.	PKO BP S.A.	60 000
12.08.2018	12.08.2020	ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.	Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A.	PKO BP S.A.	40 000
12.08.2018	12.08.2020	ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.	Polskie Siecie Elektroenergetyczne	PKO BP S.A.	20 000
12.08.2018	12.08.2020	ENEA Elektrownia Połaniec	Polskie Siecie Elektroenergetyczne	PKO BP S.A.	15 000
13.11.2018	30.01.2020	ENEA S.A.	Gmina Olsztyn	PKO BP S.A.	4 462
12.08.2018	12.08.2020	ENEA S.A.	Górecka Projekt Sp. z o.o.	PKO BP S.A.	1 944
29.08.2018	16.09.2019	ENEA Logistyka Sp. z o.o.	ENEA Operator Sp. z o.o.	PKO BP S.A.	1 080
Suma					292 486

W tabeli poniżej przedstawiono obowiązujące na 31 grudnia 2017 r. istotne gwarancje bankowe wystawione na zlecenie ENEA S.A. w ramach umowy zawartej z Bankiem BZ WBK S.A. do wysokości limitu określonego w umowie.

Zestawienie udzielonych gwarancji wg stanu na 31 grudnia 2017 r.

Data udzielenia gwarancji	Data obowiązywania gwarancji	Podmiot zobowiązany	Podmiot na rzecz którego udzielono gwarancji	Bank - wystawca	Kwota udzielonej gwarancji w tys. zł
29.06.2015	31.05.2018	ENEA Trading Sp. z o.o.	Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A.	BZ WBK S.A.	40 000
20.12.2017	11.08.2018	ENEA Elektrownia Połaniec	Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A.	BZ WBK S.A.	30 000
12.06.2015	31.05.2018	ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.	Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A.	BZ WBK S.A.	25 000
07.07.2017	11.08.2018	ENEA Elektrownia Połaniec	Polskie Siecie Elektroenergetyczne	BZ WBK S.A.	15 000
01.01.2016	11.08.2018	ENEA S.A.	Górecka Projekt Sp. z o.o.	BZ WBK S.A.	1 662
21.12.2016	30.01.2018	ENEA S.A.	Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego w Szczecinie	BZ WBK S.A.	1 325
12.12.2017	11.08.2018	ENEA Logistyka Sp. z o.o.	ENEA Operator Sp. z o.o.	BZ WBK S.A.	1 080
Suma					114 067

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Wartość pozostałych gwarancji udzielonych przez ENEA S.A. na 31 grudnia 2018 r. wynosiła 7 793 tys. zł (na 31 grudnia 2017 r. 3 640 tys. zł).

39.3. Postępowania toczące się przed sądami powszechnymi

Postępowania z powództwa Spółki

Postępowania wszczynane przed sądami powszechnymi z powództwa ENEA S.A. dotyczą dochodzenia należności z tytułu dostarczania energii elektrycznej oraz dochodzenia należności z innych tytułów: nielegalnego poboru energii elektrycznej, przyłączeń do sieci i innych usług specjalistycznych wykonywanych przez Spółkę.

Na 31 grudnia 2018 r. przed sądami powszechnymi toczyło się łącznie 8 982 spraw z powództwa Spółki na łączną kwotę 45 379 tys. zł (na 31 grudnia 2017 r. toczyło się 12 262 spraw o łącznej wartości 56 345 tys. zł).

Wynik żadnej ze spraw nie jest istotny dla wyniku finansowego Spółki.

Postępowania przeciwko Spółce

Postępowania przeciwko Spółce wszczynane są zarówno z powództwa osób fizycznych, jak i prawnych. Dotyczą one m.in. kwestii takich jak: odszkodowania za przerwy w dostawach energii, odszkodowania za korzystanie przez Spółkę z nieruchomości, na których znajdują się urządzenia elektroenergetyczne oraz roszczenia z tytułu rozwiązanych umów na zakup praw majątkowych (nota 39.6).

Na 31 grudnia 2018 roku przed sądami powszechnymi toczyło się łącznie 150 spraw przeciwko Spółce na łączną kwotę 519 317 tys. zł (odpowiednio na 31 grudnia 2017 r. toczyło się 167 spraw o łącznej wartości 394 612 tys. zł).

39.4. Ryzyko związane ze stanem uregulowania sytuacji prawnej nieruchomości wykorzystywanych przez ENEA S.A.

Ryzyko związane ze stanem uregulowania sytuacji prawnej nieruchomości wykorzystywanych przez Spółkę (obecnie wykorzystywanych przez ENEA Operator Sp. z o.o.) wynika z faktu, że Spółka nie dla wszystkich obiektów posiadała tytuł prawny do korzystania z gruntów, na których są usytuowane sieci przesyłowe oraz związane z nimi urządzenia. W przyszłości Spółka może być zobowiązana do ponoszenia kosztów z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości, które miało miejsce w latach ubiegłych do momentu wyodrębnienia ENEA Operator Sp. z o.o.

Brak uregulowania stanu prawnego do nieruchomości, z których na wcześniejszym etapie korzystała Spółka, a z których obecnie korzysta ENEA Operator Sp. z o.o. – na których posadowiona jest infrastruktura sieciowa powoduje zagrożenie związane z żądaniami wypłaty odszkodowań za tzw. bezumowne korzystanie z gruntu, czynszu dzierżawnego lub wyjątkowo, w pojedynczych przypadkach z żądaniami związanymi ze zmianą lokalizacji obiektu (przywrócenie gruntu do stanu pierwotnego).

Spółka utworzyła rezerwę na postępowania sądowe wszczęte przeciwko Spółce z powództwa właścicieli nieruchomości, na których znajdują się sieci przesyłowe i urządzenia z nimi związane.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

39.5. Sprawy dotyczące niezbilansowania za 2012 r.

30 i 31 grudnia 2014 r. ENEA S.A. wystąpiła z zawezwaniami do próby ugodowej w stosunku do:

	Kwota zawezwania w tys. zł
PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	7 410
PKP Energetyka S.A.	1 272
TAURON Polska Energia S.A.	17 086
TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o.	1 826
Razem	27 594

Przedmiotem zawezwań były roszczenia o zapłatę za energię elektryczną niepoprawnie rozliczoną na rynku bilansującym w 2012 r. Zawezwane spółki poprzez niewyrażenie zgody na wystawienie przez ENEA S.A. faktur za rok 2012 bezpodstawnie uzyskały z tego tytułu korzyści majątkowe.

W związku z brakiem ugodowego rozstrzygnięcia w powyższej sprawie, ENEA S.A. wystąpiła ze stosownymi pozwami przeciwko:

- TAURON Polska Energia S.A. – pozew z 10 grudnia 2015 r.,
- TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o. o. – pozew z 10 grudnia 2015 r.,
- PKP Energetyka S.A. – pozew z 28 grudnia 2015 r.,
- PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. – pozew z 29 grudnia 2015 r.

W wyżej wymienionych postępowaniach nie doszło do rozstrzygnięcia sporów.

39.6. Spór dotyczący cen na świadectwa pochodzenia energii OZE oraz wypowiedziane umowy na zakup praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii z odnawialnych źródeł

ENEA S.A. jest stroną 9 postępowań sądowych dotyczących umów na zakup praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii z odnawialnych źródeł, na które składają się:

- 6 postępowań o zapłatę, w których byli kontrahenci ENEA S.A. dochodzą roszczeń tytułem wynagrodzenia bądź kar umownych;
- 3 postępowania o ustalenie bezskuteczności wypowiedzenia bądź odstąpienia przez ENEA S.A. od umów sprzedaży praw majątkowych dokonanego 28 października 2016 r., przy czym w dwóch postępowaniach równoległe z żądaniem ustalenia dochodzone jest roszczenie o zapłatę.

ENEA S.A. dokonała potrącenia płatności części wierzytelności przysługujących kontrahentom wobec ENEA S.A. z tytułu zapłaty ceny za sprzedane prawa majątkowe z wierzytelnością odszkodowawczą ENEA S.A. wobec wytwórców OZE. Szkada wyrządzona ENEA S.A. powstała wskutek niewykonania przez kontrahentów obowiązku kontraktowego przystąpienia w dobrej wierze do renegotjacji kontraktów długoterminowych na sprzedaż praw majątkowych zgodnie z obowiązującą strony klauzulą adaptacyjną.

28 października 2016 r. ENEA S.A. złożyła oświadczenia, w zależności od umowy, o wypowiedzeniu albo o odstąpieniu od długoterminowych umów na zakup przez Spółkę praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii z odnawialnych źródeł (tzw. zielonych certyfikatów) ("Umowy").

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Umowy zostały zawarte w latach 2006-2014 z niżej wymienionymi kontrahentami, do których należą instalacje wytwórcze energii elektrycznej z odnawialnych źródeł ("Kontrahenci"):

- Farma Wiatrowa Krzęcin Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie;
- Megawind Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinie;
- PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. z siedzibą w Bełchatowie;
- PGE Energia Odnawialna S.A. z siedzibą w Warszawie;
- PGE Energia Natury PEW Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (obecnie PGE Energia Odnawialna S.A. z siedzibą w Warszawie);
- "PSW" Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie;
- in.ventus Sp. z o.o. EW Śniatowo sp.k. z siedzibą w Poznaniu;
- Golice Wind Farm Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie.

Umowy uległy rozwiązaniu, co do zasady do końca listopada 2016 r. Dokładna data rozwiązania poszczególnych Umów wynikała z zapisów kontraktowych.

Przyczyną wypowiedzenia/odstąpienia od poszczególnych Umów przez Spółkę było wyczerpanie możliwości przywrócenia równowagi kontraktowej i ekwiwalentności świadczeń stron wywołanych zmianami prawa.

Zmiany prawa, do których doszło po dniu zawarcia wymienionych Umów, tj. w szczególności:

- rozporządzenie Ministra Gospodarki z 18 października 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązków uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia, uiszczenia opłaty zastępczej, zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w odnawialnych źródłach energii oraz obowiązku potwierdzania danych dotyczących ilości energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnym źródle energii (Dz. U. z 2012 r., poz. 1229);
- ustawa z 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz.U. z 2015 r. poz. 478) i związane z tą ustawą kolejne zmiany prawa oraz ogłoszone projekty zmian prawa tj. w szczególności:
  - ustawa z 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 r. poz. 925); oraz
  - projekt rozporządzenia Ministra Energii w sprawie zmiany wielkości udziału ilościowego sumy energii elektrycznej wynikającej z umorzonych świadectw pochodzenia potwierdzających wytworzenie energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, które ma zostać wydane na podstawie upoważnienia wynikającego z art. 12 ust. 5 ustawy z 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw,

spowodowały obiektywny brak możliwości sporządzenia wiarygodnych modeli prognozujących kształtowanie się cen zielonych certyfikatów.

Celem rozwiązania Umów jest uniknięcie przez Spółkę straty stanowiącej różnicę między cenami umownymi a ceną rynkową zielonych certyfikatów. Ze względu na zmieniające się warunki prawne po rozwiązaniu Umów w roku 2017, w szczególności wynikające z ustawy z 20 lipca 2017 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii, szacowana wartość przyszłych zobowiązań umownych uległaby zmianie. W obecnym stanie prawnym byłaby znacząco niższa w porównaniu do kwoty ok. 1 187 mln zł szacowanej na moment wypowiedzenia Umów. Spadek odzwierciedla zmianę sposobu wyznaczania opłaty zastępczej, która zgodnie z treścią części Umów stanowi podstawę do wyliczania ceny kontraktowej i powiązanie jej z ceną rynkową. Spółka utworzyła rezerwę w kwocie 104 345 tys. zł na potencjalne roszczenia wynikające z wypowiedzianych Umów, w odniesieniu do przedstawionych do 31 grudnia 2018 r. zgłoszeń transakcyjnych sprzedaży praw majątkowych przez kontrahentów, rezerwa jest prezentowana w nocie 26.

Noty przedstawione na stronach 9-107 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

39.7. Sprawa z powództwa Gminy Białystok

18 stycznia 2018 r. do spółki ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. wpłynął pozew z 28 grudnia 2017 r., który został złożony w Sądzie Okręgowym w Białymstoku przez Gminę Białystok przeciwko ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. o zapłatę 29 445 tys. zł wraz z ustawowymi odsetkami, tytułem ceny sprzedaży 126 083 udziałów Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Białymstoku (obecnie ENEA Ciepło Sp. z o.o.) składających się na tzw. „Resztówkę”, w wykonaniu zobowiązania wynikającego z umowy sprzedaży udziałów ENEA Ciepło Sp. z o.o. zawartej 26 maja 2014 r. 23 lutego 2018 r. ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. złożyła odpowiedź na pozew, nie zgadzając się ze stanowiskiem przedstawionym w pozwie i wnosząc o oddalenie powództwa w całości.

Spór dotyczy interpretacji zapisów umowy sprzedaży udziałów z 2014 r. w zakresie ustalenia czy istnieje zobowiązanie ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. do nabycia pozostałych udziałów, tzw. „Resztówki”. Zgodnie ze stanowiskiem ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o., spółka wykonała swoje zobowiązanie określone w umowie sprzedaży udziałów z 2014 r., w zakresie nabycia udziałów w spółce ENEA Ciepło Sp. z o.o. i nie jest zobowiązana do nabycia dodatkowo 121 863 udziałów.

W przypadku niekorzystnego dla ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. rozstrzygnięcia sporu, spółka może być zobowiązana do nabycia łącznie do 126 083 udziałów po cenie wynikającej z umowy z 26 maja 2014 r. tj. za łączną kwotę wskazaną w pozwie. 14 sierpnia 2018 r. Sąd Okręgowy w Białymstoku (I instancja) uznał powództwo Gminy Białystok w całości. Wyrok nie jest prawomocny. 10 września 2018 r. ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. złożyła apelację od wyroku. Sprawa przed Sądem Apelacyjnym w Białymstoku została zarejestrowana pod sygnaturą I A Gc 169/18. Pierwszy termin rozprawy przed Sądem Apelacyjnym wyznaczono na 21 grudnia 2018 r. Z uwagi na nierozpoznany wniosek o wyłączenie sędziów Sądu Apelacyjnego w Białymstoku, zarządzeniem z 18 grudnia 2018 r. sprawę zdjęto z wokandy. Akta przedłożono sędziom wskazanym we wniosku o wyłączenie, celem złożenia wyjaśnień, odnoszących się do wniosku o wyłączenie. 8 stycznia 2019 r. Sąd Apelacyjny w Białymstoku skierował wniosek o wyłączenie sędziów apelacji białostockiej do Sądu Najwyższego. Wniosek nie został jeszcze zarejestrowany i rozpoznany przez Sąd Najwyższy.

39.8. Pozostałe sprawy sądowe

Zarząd ENEA S.A. złożył w grudniu 2018 r. odpowiedź na pozew w sprawie z powództwa akcjonariusza Spółki Fundacji "CLIENTEARTH Prawnicy dla ziemi" z siedzibą w Warszawie o stwierdzenie nieważności lub ewentualnie ustalenie nieistnienia lub ewentualnie o uchylenie uchwały nr 3 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia ENEA S.A. z 24 września 2018 r. w sprawie wyrażenia kierunkowej zgody na przystąpienie do Etapu Budowy w ramach projektu Ostrołęka C i zażądał oddalenia powództwa w całości, jako bezzasadnego oraz zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego. Termin rozprawy wyznaczono na 10 kwietnia 2019 r.

Zarząd ENEA S.A. złożył w grudniu 2018 r. odpowiedź na pozew w sprawie z powództwa Międzyzakładowego Związku Zawodowego Synergia Pracowników Grupy Kapitałowej ENEA z siedzibą w Poznaniu o stwierdzenie nieważności lub ewentualnie o uchylenie uchwały nr 3 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia ENEA S.A. z 24 września 2018 r. w sprawie wyrażenia kierunkowej zgody na przystąpienie do Etapu Budowy w ramach projektu Ostrołęka C i zażądał oddalenia powództwa w całości, jako bezzasadnego oraz zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego. Termin rozprawy wyznaczono na 8 maja 2019 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

40. Zatrudnienie w ENEA S.A.

Przeciętne zatrudnienie w Spółce w roku 2018 i 2017 kształtowało się w następujący sposób:

	31.12.2018	31.12.2017
Stanowiska nierobotnicze	382	352
Razem	382	352

Dane zawarte w tabeli przedstawiają zatrudnienie w etatach.

41. Podatkowa grupa kapitałowa

18 września 2013 r. Spółka zawarła umowę podatkowej grupy kapitałowej, na okres 3 lat począwszy od 2014 r. wiążącą 9 spółek Grupy Kapitałowej ENEA: ENEA S.A., ENEA Operator Sp. z o.o., ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o., ENEA Centrum Sp. z o.o., ENEA Oświetlenie Sp. z o.o., ENEA Trading Sp. z o.o., ENEA Serwis Sp. z o.o., ENEA Pomiar Sp. z o.o. oraz ENEA Logistyka Sp. z o.o. Spółką reprezentującą podatkową grupę kapitałową jest ENEA S.A.

20 września 2016 r. Spółka zawarła umowę podatkowej grupy kapitałowej, na okres 3 kolejnych lat począwszy od 2017 r. wiążącą 9 spółek Grupy Kapitałowej ENEA: ENEA S.A., ENEA Operator Sp. z o.o., ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o., ENEA Centrum Sp. z o.o., ENEA Oświetlenie Sp. z o.o., ENEA Trading Sp. z o.o., ENEA Serwis Sp. z o.o., ENEA Pomiar Sp. z o.o. oraz ENEA Logistyka Sp. z o.o. Spółką reprezentującą podatkową grupę kapitałową jest ENEA S.A.

Ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych traktuje podatkową grupę kapitałową, jako odrębnego podatnika podatku dochodowego (CIT), co oznacza, że spółki wchodzące w skład podatkowej grupy kapitałowej tracą odrębną podmiotowość dla celów podatku CIT a podmiotowość tę zyskuje podatkowa grupa kapitałowa jako całość.

Przedmiotem opodatkowania jest dochód ustalony od łącznego dochodu grupy, obliczonego, jako nadwyżka sumy dochodów wszystkich spółek tworzących grupę nad sumą ich strat. Odrębność podmiotowa podatkowej grupy kapitałowej istnieje wyłącznie na gruncie podatku dochodowego od osób prawnych. Nie należy jej utożsamiać z odrębną podmiotowością prawną. Nie przenosi się ona również na grunt innych podatków, w szczególności każda ze spółek tworzących podatkową grupę kapitałową jest odrębnym podatnikiem podatku VAT, podatku od czynności cywilnoprawnych, podatku od nieruchomości a także płatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych.

Spółki tworzące podatkową grupę kapitałową muszą spełnić szereg wymogów, obejmujących między innymi: odpowiedni poziom kapitałów, udział spółki dominującej w kapitałach spółek tworzących PGK na poziomie minimum 75%, brak powiązań kapitałowych między spółkami zależnymi, brak zaległości podatkowych, osiągnięcie udziału dochodu w przychodach na poziomie przynajmniej 2% (liczonego dla całej podatkowej grupy kapitałowej) oraz zawieranie transakcji wyłącznie na warunkach rynkowych. Naruszenie powyższych wymogów będzie oznaczać rozwiązanie podatkowej grupy kapitałowej i utratę przez nią statusu podatnika. Od momentu rozwiązania każda ze spółek wchodzących w skład podatkowej grupy kapitałowej staje się samodzielnym podatnikiem dla podatku CIT.

42. Udział w programie budowy elektrowni atomowej

15 kwietnia 2015 r. KGHM, PGE, TAURON i ENEA zawarły Umowę Nabycia Udziałów w PGE EJ 1. KGHM, TAURON oraz ENEA nabyły od PGE po 10% udziałów (łącznie 30% udziałów) w PGE EJ 1. ENEA zapłaciła za nabyte udziały 16 mln zł.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Zgodnie z Umową Wspólników, zaangażowanie finansowe ENEA S.A. w okresie Fazy Wstępnej nie przekroczy kwoty ok. 107 mln zł.

W trakcie trwania roku 2018 miało miejsce jedno podwyższenie kapitału zakładowego spółki PGE EJ 1. Wspólnicy postanowili podwyższyć kapitał zakładowy spółki o ok. 60 mln zł. ENEA S.A. objęła udziały o łącznej wartości nominalnej ok. 6 mln zł i pokryła je wkładem pieniężnym w wysokości ok. 6 mln zł. Poza ww. podwyższeniem kapitału zakładowego, w celu zapewnienia PGE EJ 1 środków finansowych na bieżącą działalność, Wspólnicy udzielili spółce pożyczki. Wysokość udzielonej przez ENEA S.A. pożyczki wynosiła 4,8 mln zł. Łączne, dotychczasowe nakłady ENEA S.A. wynikające z nabycia udziałów i podwyższenia kapitału zakładowego spółki wyniosły dotychczas 32 544 tys. zł.

28 listopada 2018 r. PGE S.A. wyraziła wstępne zainteresowanie nabyciem wszystkich udziałów w spółce PGE EJ 1. Celem PGE S.A. jest restrukturyzacja operacyjna i kosztowa spółki oraz integracja działalności w ramach Grupy PGE. Z informacji przedstawionych przez PGE S.A. wynikało także, że realizacja transakcji będzie możliwa po przeprowadzeniu wyceny przez niezależnego doradcę oraz uzyskaniu zgód korporacyjnych przez wszystkie zaangażowane podmioty. 4 grudnia 2018 r. ENEA wyraziła wstępne zainteresowanie sprzedażą wszystkich posiadanych udziałów w spółce PGE EJ 1. Wstępne zainteresowanie sprzedażą udziałów w spółce PGE EJ 1 wyrazili także pozostali wspólnicy tj. TAURON oraz KGHM.

Na 31 grudnia 2018 r. i na dzień sporządzenia niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego ENEA S.A. posiada 263 020 udziałów w kapitale zakładowym PGE EJ 1 Sp. z o.o. o łącznej wartości nominalnej wynoszącej ok. 37 086 tys. zł, stanowiących 10 % ogólnej liczby udziałów/głosów.

43. Zaangażowanie w realizację Projektu Ostrołęka C

8 grudnia 2016 r. Spółka zawarła Umowę Inwestycyjną z Energa S.A. i spółką Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. dotyczącą realizacji projektu Ostrołęka C. Przedmiotem Umowy było przygotowanie, budowa i eksploatacja nowoczesnego bloku węglowego klasy 1.000 MW w Elektrowni Ostrołęka.

19 grudnia 2016 r. spółka celowa ogłosiła postępowanie przetargowe na wyłonienie generalnego wykonawcy budowy elektrowni Ostrołęka C o mocy ok. 1.000 MW i o sprawności netto co najmniej 45% pracującej na parametrach nadkrytycznych pary. Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. przy realizacji określonych założeń (w tym przy odpowiednim udziale ENEA S.A., Energa S.A. oraz ewentualnych Inwestorów Finansowych) i mechanizmu wsparcia wynikającego z wprowadzenia rynku mocy lub innych mechanizmów wsparcia, będzie w stanie podjąć się kompleksowej realizacji projektu.

Realizując Umowę Inwestycyjną ENEA S.A. od 1 lutego 2017 r. do 23 marca 2018 r. nabyła od Energa S.A. w formie transzowania akcje/udziały spółki Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o., stanowiące łącznie 50% w kapitale zakładowym, w kwocie ok. 101 mln zł. W wyniku podwyższeń kapitału zakładowego Spółki, ENEA S.A. wniosła środki finansowe w wysokości 170 500 tys. zł. Łącznie, w latach 2017 – 2018, nakłady ENEA S.A. na nabycie udziałów/akcji i dokapitalizowania Spółki wyniosły 271 425 tys. zł.

W rezultacie powyższych transakcji Energa S.A. i ENEA S.A. objęły wspólną kontrolę nad spółką Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o., z siedzibą w Ostrołęce, której celem działalności jest budowa i eksploatacja nowego bloku węglowego. Obie strony posiadają po 50% udziałów Elektrowni Ostrołęka Sp. z o.o. oraz taką samą liczbę głosów na Zgromadzeniu Wspólników. W skład Zarządu oraz Rady Nadzorczej wchodzi taka sama liczba przedstawicieli obu

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

inwestorów. Decyzje dotyczące istotnych działań wymagają jednomyślnej zgody obu udziałowców, którzy mają prawo do aktywów netto Elektrowni Ostrołęka Sp. z o.o. Biorąc powyższe pod uwagę inwestycja została zaklasyfikowana jako wspólne przedsięwzięcie i jest ujmowana metodą praw własności.

4 kwietnia 2018 r. Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. rozstrzygnęła postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego pt. "Budowa Elektrowni Ostrołęka C o mocy ok. 1000 MW" poprzez wybór Konsorcjum GE Power Sp. z o.o. i Alstom Power System S.A.S, jako Generalnego Wykonawcy, który zaoferował wykonanie przedmiotu Zamówienia o parametrach określonych w ofercie za kwotę netto 5 049 729 tys. zł, brutto 6 023 035 tys. zł.

6 lipca 2018 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. wyraziło zgodę na zawarcie Umowy o zamówienie publiczne z Generalnym Wykonawcą: Konsorcjum GE Power Sp. z o.o. – Lider Konsorcjum oraz ALSTOM Power Systems S.A.S., wyłonionym w ramach przeprowadzonego przez spółkę postępowania o udzielenie sektorowego zamówienia publicznego w trybie dialogu konkurencyjnego pn. "Budowa Elektrowni Ostrołęka C o mocy ok. 1000 MW".

Podpisanie przez Zarząd Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. Umowy z Generalnym Wykonawcą: Konsorcjum GE Power Sp. z o.o. – Lider Konsorcjum oraz ALSTOM Power Systems S.A.S. nastąpiło 12 lipca 2018 r.

4 września 2018 r. zostało zawarte porozumienie pomiędzy ENEA S.A., Energa S.A., Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o., a Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym Aktywów Niepublicznych Energia ("Fundusz"), w zakresie zaangażowania kapitałowego Funduszu (poprzez objęcie udziałów w kapitale zakładowym spółki celowej) w realizowany przez spółkę celową projekt przygotowania, budowy i eksploatacji bloku energetycznego, o mocy brutto ok. 1000 MW, opalanego węglem kamiennym. Zaangażowanie się Funduszu w spółkę Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. jest uzależnione od spełnienia się szeregu warunków o charakterze prawnym, korporacyjnym i finansowym, w tym od sytuacji rynkowej. Porozumienie obowiązywało do 30 listopada 2018 r.

24 września 2018 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie ENEA S.A. wyraziło kierunkową zgodę na przystąpienie do Etapu Budowy w ramach Projektu Ostrołęka C, tj. do etapu od czasu wydania przez Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. polecenia rozpoczęcia prac (NTP – Notice To Proceed) generalnemu wykonawcy, do czasu oddania bloku energetycznego realizowanego w ramach Projektu Ostrołęka C do komercyjnej eksploatacji. Przedmiotowa zgoda była jedną z szeregu zgód korporacyjnych poprzedzających wydanie NTP.

21 grudnia 2018 r. odbyła się aukcja Rynku Mocy na rok dostaw 2023, w której uczestniczyła Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. Ostateczne wyniki aukcji mocy zostały ogłoszone przez Prezesa URE 14 stycznia 2019 r. W wyniku przeprowadzonej aukcji Elektrownia Ostrołęka C zawarła kontrakt mocowy na 15 letni okres wsparcia za kwotę 202,99 zł/kW/rok, co wiąże się z rocznym przychodem na poziomie ok. 173 mln zł.

Uchwałą Nr 94/IX/2018 z 28 grudnia 2018 r. Rada Nadzorcza ENEA S.A. wyraziła zgodę na:

- zawarcie przez Zarząd ENEA S.A. porozumienia (Porozumienie) ze spółką ENERGA S.A. oraz Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. regulującego zasady współpracy stron w projekcie budowy Elektrowni Ostrołęka C, w tym, rozwiązującego Umowę Inwestycyjną z 8 grudnia 2016 r. wraz z Aneks nr 1/2018 do niej zawartym 26 marca 2018 r., oraz ograniczającego zaangażowanie finansowe dla realizacji Etapu Budowy przypadające na ENEA S.A. do kwoty w wysokości 1 miliarda złotych,
- głosowanie przez przedstawiciela ENEA S.A. na Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników spółki Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. za uchwałą o wyrażeniu zgody na wydanie Polecenia Rozpoczęcia Prac (NTP), z zastrzeżeniem, że dojdzie do wcześniejszego zawarcia Porozumienia przez wszystkie strony.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Porozumienie pomiędzy ENEA S.A., ENERGA S.A. oraz Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o., o którym mowa powyżej, zostało zawarte 28 grudnia 2018 r. Na mocy Porozumienia rozwiązaniu uległa Umowa Inwestycyjna z 8 grudnia 2016 r. wraz z Aneksem z 26 marca 2018 r.

W treści Porozumienia określono nowe zasady współpracy, w tym strukturę finansowania Projektu, gdzie ENEA S.A. deklaruje zaangażowanie finansowe dla realizacji Etapu Budowy w wysokości 1 mld zł, ENERGA S.A. w wysokości nie mniej niż 1 mld zł, poza środkami już zaangażowanymi. Ponadto, Porozumienie przewiduje zaangażowanie innych inwestorów w pozostałym zakresie koniecznym do pokrycia nakładów finansowych Projektu.

Strony Porozumienia zamierzają między innymi:

- uzgodnić formę, harmonogram oraz warunki zaangażowania finansowego inwestora finansowego oraz/lub innych inwestorów;
- zawrzeć nową umowę inwestycyjną;
- uzgodnić zasady udzielenia Spółce przez kredytodawców kredytów niezbędnych dla ukończenia Etapu Budowy w sposób nienaruszający zobowiązań przyjętych przez ENEA S.A. i ENERGA S.A. w ramach finansowania zewnętrznego (tzw. financial covenants).

Zawarcie Porozumienia stanowiło warunek wydania przez ENEA S.A. zgody na wydanie Polecenia Rozpoczęcia Prac (NTP) dla generalnego wykonawcy przez Spółkę.

28 grudnia 2018 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. wyraziło zgodę na wydanie Polecenia Rozpoczęcia Prac dla Generalnego Wykonawcy – Konsorcjum GE Power Sp. z o.o. – Lider Konsorcjum oraz ALSTOM Power Systems S.A.S.

Zarząd Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. 28 grudnia 2018 r. wydał Polecenie Rozpoczęcia Prac związanych z budową Elektrowni Ostrołęka C dla Generalnego Wykonawcy – Konsorcjum GE Power Sp. z o.o. – Lider Konsorcjum oraz ALSTOM Power Systems S.A.S.

W związku z wydaniem NTP dla Generalnego Wykonawcy – mając na uwadze, że zgodnie z zapisami Porozumienia, druga rata zaliczki zostanie pokryta w równych częściach przez ENEA S.A. i Energa S.A. - w celu wypłacenia Wykonawcy drugiej raty zaliczki, Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. 4 stycznia 2019 r. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego Spółki o kwotę 361 382 tys. zł.

ENEA S.A. objęła 3 613 821 udziałów w kapitale zakładowym o wartości nominalnej 180 691 tys. zł, wnosząc 4 stycznia 2019 r. wkład pieniężny na konto spółki celowej. 1 marca 2019 r. podwyższenie kapitału zakładowego zostało zarejestrowane w KRS.

7 stycznia 2019 r. ENEA S.A. oraz Energa S.A. i PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. (PGE) rozpoczęły rozmowy mogące skutkować zaangażowaniem PGE w projekt budowy Elektrowni Ostrołęka C, który realizowany jest obecnie przez ENEA S.A. i Energa S.A.

44. Zaangażowanie w spółkę Polska Grupa Górnicza S.A.

W związku z procesem pozyskiwania inwestorów kapitałowych przez Katowicki Holding Węglowy S.A., w lipcu 2016 r. ENEA S.A. rozpoczęła rozmowy z potencjalnymi inwestorami dotyczące możliwości realizacji potencjalnej Inwestycji oraz jej potencjalnych parametrów.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

28 października 2016 r. ENEA S.A. podpisała z Węglokoks S.A. i Towarzystwem Finansowym Silesia Sp. z o.o. (Inwestorzy) list intencyjny wyrażający wstępne zainteresowanie zaangażowaniem finansowym w Katowicki Holding Węglowy S.A. lub aktywa KHW.

W związku z zainteresowaniem Polskiej Grupy Górniczej S.A. (PGG) nabyciem wybranych aktywów Katowickiego Holdingu Węglowego S.A. oraz rozpoczęciem procesu dokapitalizowania PGG, ENEA S.A. przeprowadziła wraz z dotychczasowymi Udziałowcami PGG niezbędne analizy przedstawionego przez PGG Biznes Planu i wyraziła zainteresowanie zaangażowaniem kapitałowym w Polskiej Grupie Górniczej S.A.

30 marca 2017 r. Rada Nadzorcza ENEA S.A. wyraziła zgodę na przystąpienie Spółki do Polskiej Grupy Górniczej S.A. i objęcie przez nią nowych udziałów w kapitale PGG o wartości nominalnej 300 mln zł w zamian za wkład pieniężny w kwocie 300 mln zł.

31 marca 2017 r. Spółka zawarła:

- umowę inwestycyjną określającą warunki inwestycji finansowej w PGG (Umowa Inwestycyjna),
- porozumienie zawarte pomiędzy Inwestorami dotyczące sprawowania wspólnej kontroli nad PGG (Aneks nr 1 do Porozumienia dotyczącego Polskiej Grupy Górniczej).

Umowa Inwestycyjna

Stronami Umowy Inwestycyjnej są: ENEA S.A., ENERGA Kogeneracja Sp. z o.o., PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A., PGNiG TERMIKA S.A., Węglokoks S.A., Towarzystwo Finansowe Silesia Sp. z o.o., Fundusz Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych (Inwestorzy) oraz PGG. Umowa Inwestycyjna przewidywała, że PGG nabędzie wybrane aktywa górnicze od Katowickiego Holdingu Węglowego S.A. na podstawie umowy przyrzeczonej, której zawarcie nastąpiło 1 kwietnia 2017 r.

Umowa Inwestycyjna reguluje sposób przeprowadzenia inwestycji i przystąpienia Spółki do PGG, zasad funkcjonowania PGG oraz jej organów, a także zasady wyjścia stron z inwestycji w PGG.

W ramach dokapitalizowania PGG ENEA S.A. zobowiązała się do objęcia nowych udziałów PGG o łącznej wartości nominalnej 300 mln zł w zamian za wkład pieniężny w kwocie 300 mln zł w trzech etapach:

- a) w ramach pierwszego etapu Spółka objęła nowe udziały PGG o wartości nominalnej 150 mln zł w zamian za wkład pieniężny w kwocie 150 mln zł. Po objęciu tych udziałów Spółka posiadała 4,39% udziału w kapitale zakładowym PGG. Pierwsze dokapitalizowanie nastąpiło w kwietniu 2017 r.
- b) w ramach drugiego etapu Spółka objęła nowe udziały PGG o wartości nominalnej 60 mln zł w zamian za wkład pieniężny w kwocie 60 mln zł. Po objęciu tych udziałów Spółka posiadała 5,81% udziału w kapitale zakładowym PGG. Drugie dokapitalizowanie nastąpiło w czerwcu 2017 r.
- c) w ramach trzeciego etapu Spółka objęła w drodze subskrypcji prywatnej akcje serii B spółki PGG o wartości nominalnej 90 mln zł, opłacone w całości wkładem pieniężnym w kwocie 90 mln zł. ENEA S.A. zwiększyła swój udział w kapitale zakładowym do 7,66 %. Trzecie dokapitalizowanie nastąpiło w styczniu 2018 r.

Umowa określa zasady powoływania członków Rady Nadzorczej, zgodnie z którymi każdy z Inwestorów oraz Skarb Państwa będzie uprawniony do powołania jednego członka w maksymalnie ośmioosobowej Radzie Nadzorczej.

Inwestycja wpisuje się w Strategię Rozwoju Grupy Kapitałowej ENEA, której jednym z elementów jest zabezpieczenie bazy surowcowej dla energetyki konwencjonalnej.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

W wyniku przekształcenia Polskiej Grupy Górniczej Sp. z o.o. w spółkę akcyjną oraz zmiany zasad dotyczących przygotowywania sprawozdań finansowych tj. przejścia Polskiej Grupy Górniczej Sp. z o.o. na Międzynarodowe Standardy Rachunkowości Sprawozdawczej, 31 sierpnia 2018 r. wszedł w życie Aneks nr 1 do Umowy Inwestycyjnej z 31 marca 2017 r., uwzględniający między innymi zmiany, o których mowa powyżej.

Porozumienie Inwestorów

31 marca 2017 r. Inwestorzy: ENERGA Kogeneracja Sp. z o.o., PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A., PGNiG TERMIKA S.A. oraz Fundusz Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych oraz ENEA S.A. zawarli Porozumienie, regulujące sposób uzgadniania wspólnego stanowiska Stron w zakresie decyzji dotyczących spółki oraz sprawowania wspólnej kontroli nad spółką. Porozumienie dla ENEA S.A. zawarto pod warunkiem uzyskania zgody Prezesa UOKiK na przejęcie wspólnej kontroli nad spółką. Zgoda UOKiK, o której mowa w zdaniu powyższym, została wydana 22 grudnia 2017 r.

Jednocześnie, 31 marca 2017 r. został rozwiązany list intencyjny podpisany 16 października 2016 r. przez ENEA S.A., Węglokoks S.A. i Towarzystwo Finansowe Silesia Sp. z o.o. dotyczący analizowanej wcześniej inwestycji kapitałowej w Katowicki Holding Węglowy S.A.

45. Ujawnienia wynikające z art. 44 ustawy Prawo Energetyczne w zakresie poszczególnych rodzajów działalności

45.1. Ogólne zasady sporządzania informacji finansowej regulacyjnej

Spółka sporządza informację finansową regulacyjną zgodnie z następującymi zasadami:

Zasada przyczynowości

Wyodrębnienie składników aktywów i pasywów dokonywane jest zgodnie z przeznaczeniem i wykorzystaniem tych składników na potrzeby określonego rodzaju działalności lub określonej usługi. Wyodrębnienie przychodów i kosztów dokonywane jest zgodnie z zasadą przyczyny powstawania przychodów i kosztów w ramach określonej działalności.

Zasada obiektywności i niedyskryminacji

Przypisanie aktywów i pasywów, przychodów i kosztów powinno być obiektywne i zmierzające do równego traktowania odbiorców.

Zasada stałości i porównywalności

Powinna istnieć stałość metod i zasad służących sporządzaniu informacji finansowej regulacyjnej z roku na rok. W przypadku zaistnienia istotnych zmian w zasadach sporządzania sprawozdań, szczegółowych metodach przyporządkowania lub zasadach rachunkowości, mających znaczny wpływ na raportowane informacje finansowe, dane porównawcze za rok poprzedzający, w części której ewentualne zmiany dotyczą, są odpowiednio korygowane w celu zapewnienia porównywalności.

Zasada przejrzystości i spójności

Stosowane metody sporządzania informacji finansowej regulacyjnej powinny być przejrzyste i spójne wewnętrznie oraz, tam gdzie ma to zastosowanie spójne z metodami i zasadami stosowanymi w innych kalkulacjach sporządzanych dla celów regulacyjnych oraz z metodami i zasadami sporządzania sprawozdań finansowych.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

45.2. Definicje rodzajów działalności

Spółka wyodrębniła następujące rodzaje działalności:

1. **Obrót paliwami gazowymi** - obrót paliwami gazowymi zakupionymi od zewnętrznych dostawców i dostarczonymi na rzecz odbiorców zewnętrznych;
2. **Pozostała działalność** - pozostała działalność, finansowanie wewnątrzgrupowe oraz działalność związana z zarządzaniem Grupą Kapitałową. Do pozostałej działalności Spółka zakwalifikowała również obrót energią elektryczną oraz obrót prawami majątkowymi.

45.3. Zasady alokacji

Alokacja pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej

Pozycja sprawozdania z sytuacji finansowej	Klucz alokacji
Rzeczowe aktywa trwałe	struktura kosztów amortyzacji
Użytkowanie wieczyste gruntów	struktura kosztów amortyzacji
Wartości niematerialne	struktura kosztów amortyzacji
Nieruchomości inwestycyjne	bezpośrednio do działalności pozostałej
Inwestycje w jednostki zależne, stowarzyszone i wspólnie kontrolowane	bezpośrednio do działalności pozostałej
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	wyłączone z podziału
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej	bezpośrednio do działalności pozostałej
Dłużne aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	bezpośrednio do działalności pozostałej
Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy	bezpośrednio do działalności pozostałej
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	bezpośrednio do działalności pozostałej
Obligacje wewnątrzgrupowe	bezpośrednio do działalności pozostałej
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	bezpośrednio do działalności pozostałej
Instrumenty pochodne	wyłączone z podziału
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe, w tym, - rozliczenia międzyokresowe, rozrachunki dot. ubezpieczeń majątkowych i pozostałe należności - rozrachunki z tytułu rozliczeń podatku dochodowego z innymi jednostkami wchodzącymi w skład podatkowej grupy kapitałowej	metoda szczegółowej identyfikacji bezpośrednio do działalności pozostałej wyłączone z podziału
Zapasy (świadczenia pochodzenia energii)	bezpośrednio do działalności pozostałej
Aktywa z tytułu umów z klientami	metoda szczegółowej identyfikacji
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	wyłączone z podziału
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	przypisane bezpośrednio do działalności pozostałej
Kapitał własny	Wyłączone z podziału - element kapitału zaangażowanego
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe (instrumenty długoterminowe)	wyłączone z podziału - element kapitału zaangażowanego

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (umowy długoterminowe)	wyłączone z podziału - element kapitału zaangażowanego
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	struktura kosztów wynagrodzeń
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej	wyłączone z podziału
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe, w tym: - pozostałe zobowiązania - zobowiązania z tytułu akcyzy - zobowiązania z tytułu VAT	metoda szczegółowej identyfikacji struktura kosztów wynagrodzeń struktura kosztów akcyzy struktura należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług w ramach poszczególnych działalności
Zobowiązania z tytułu ekwiwalentu prawa do nieodpłatnego nabycia akcji	bezpośrednio do działalności pozostałej
Inne zobowiązania finansowe	bezpośrednio do działalności pozostałej
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	metoda szczegółowej identyfikacji

Alokacja pozycji sprawozdania z zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów

Spółka prowadzi ewidencję kosztów w układzie rodzajowym i kalkulacyjnym przy użyciu MPK (Miejsc Powstawania Kosztów).

Koszty działalności podstawowej dotyczące obrotu: energią elektryczną i paliwami gazowymi obejmują MPK przypisane bezpośrednio do tych działalności oraz część kosztów ogólnego zarządu rozliczanych kluczem alokacji odpowiednim dla danego MPK. Koszty te następnie dzielone są kluczem wolumenu energii elektrycznej i gazu na działalność dotyczącą obrotu energią elektryczną (działalność pozostała) i obrotu paliwami gazowymi. Pozostała część kosztów działalności operacyjnej została zakwalifikowana do pozostałej działalności.

Poniższa tabela przedstawi alokację pozostałych pozycji sprawozdania z zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów:

Pozycja sprawozdania z zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów	Klucz alokacji
Przychody ze sprzedaży	metoda szczegółowej identyfikacji
Pozostałe przychody operacyjne	metoda szczegółowej identyfikacji lub struktura przychodów ze sprzedaży w danym roku obrotowym w ramach poszczególnych działalności
Pozostałe koszty operacyjne	metoda szczegółowej identyfikacji lub struktura przychodów ze sprzedaży w danym roku obrotowym w ramach poszczególnych działalności
Zysk na sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	bezpośrednio do działalności pozostałej
Przychody finansowe, w tym: - odsetki od nieterminowo regulowanych należności za energię elektryczną - odsetki od instrumentów finansowych - pozostałe	struktura przychodów ze sprzedaży w danym roku obrotowym w ramach poszczególnych działalności lub bezpośrednio do działalności pozostałej bezpośrednio do działalności pozostałej struktura przychodów ze sprzedaży w danym roku obrotowym w ramach poszczególnych działalności

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Koszty finansowe, w tym: - odsetki od długoterminowych zobowiązań finansowych - pozostałe	wyłączone z podziału – dotyczy kapitału zaangażowanego metoda szczegółowej identyfikacji lub struktura przychodów ze sprzedaży w danym roku obrotowym w ramach poszczególnych działalności
Podatek dochodowy	wyłączony z podziału
Inne całkowite dochody	wyłączone z podziału

45.4. Eliminowanie subsydiowania skrośnego oraz zapewnienie równoprawnego traktowania odbiorców

Spółka, dążąc do równoprawnego traktowania odbiorców oraz eliminowania subsydiowania skrośnego pomiędzy prowadzonymi działalnościami, prowadzi ewidencję księgową w sposób umożliwiający odrębne obliczenie kosztów i przychodów dla wykonywanej działalności gospodarczej w zakresie wymienionym w art. 44 ust. 1 ustawy Prawo energetyczne.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

na 31 grudnia 2018 r.

	Obrót paliwami gazowymi	Pozostała działalność	Wytączone z podziału	RAZEM
Aktywa trwałe	572	19 479 830	98 432	19 578 834
Rzeczowe aktywa trwałe	464	25 327	-	25 791
Użytkowanie wieczyste gruntów	27	1 477	-	1 504
Wartości niematerialne	81	4 420	-	4 501
Nieruchomości inwestycyjne	-	14 305	-	14 305
Inwestycje w jednostki zależne, stowarzyszone i współkontrolowane	-	12 794 956	-	12 794 956
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-	98 432	98 432
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej	-	46 357	-	46 357
Dłużne aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	-	6 578 980	-	6 578 980
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	-	1 103	-	1 103
Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy	-	12 905	-	12 905
Aktywa obrotowe	28 084	3 259 778	77 098	3 364 960
Zapasy	-	333 578	-	333 578
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	28 084	942 573	-	970 657
Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy	-	16 948	-	16 948
Aktywa z tytułu umów z klientami	-	227 480	-	227 480
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	-	-	77 098	77 098
Dłużne aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	-	593 221	-	593 221
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	1 145 978	-	1 145 978
AKTYWA				22 943 794
Zobowiązania długoterminowe	1 275	52 311	22 176	75 762
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	1 275	52 311	-	53 586
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej	-	-	22 176	22 176
Zobowiązania krótkoterminowe	16 565	1 259 881	53 346	1 329 792
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	15 629	577 685	53 346	646 660
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	551	22 592	-	23 143
Zobowiązania z tytułu ekwiwalentu prawa do nieodpłatnego nabycia akcji	-	281	-	281
Inne zobowiązania finansowe	-	146 785	-	146 785
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	385	512 538	-	512 923
Kapitał zaangażowany	10 816	21 427 416	(21 438 232)	-
Kapitał własny	-	-	13 295 846	13 295 846
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	-	-	8 240 970	8 240 970
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	-	-	1 424	1 424
PASYWA				22 943 794

Noty przedstawione na stronach 9-107 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

na 31 grudnia 2017 r.

	Obrót paliwami gazowymi	Pozostała działalność	Wyłączone z podziału	RAZEM
Aktywa trwałe	512	18 972 207	96 246	19 068 965
Rzeczowe aktywa trwałe	417	25 488	-	25 905
Użytkowanie wieczyste gruntów	20	1 195	-	1 215
Wartości niematerialne	75	4 591	-	4 666
Nieruchomości inwestycyjne	-	14 855	-	14 855
Inwestycje w jednostki zależne, stowarzyszone i współkontrolowane	-	11 945 473	-	11 945 473
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-	66 693	66 693
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	39 307	-	39 307
Obligacje wewnątrzgrupowe	-	6 771 221	-	6 771 221
Aktywa fin. wyceniane w wartości godziwej przez wynik fin.	-	23 836	-	23 836
Instrumenty pochodne	-	-	29 553	29 553
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	-	146 241	-	146 241
Aktywa obrotowe	26 539	3 231 081	126 336	3 383 956
Zapasy	-	217 158	-	217 158
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	26 539	1 100 443	-	1 126 982
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	-	-	126 336	126 336
Obligacje wewnątrzgrupowe	-	167 054	-	167 054
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	1 746 426	-	1 746 426
AKTYWA				22 452 921
Zobowiązania długoterminowe	1 470	50 502	-	51 972
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	1 470	50 471	-	51 941
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	-	31	-	31
Zobowiązania krótkoterminowe	15 573	1 786 447	100 265	1 902 285
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	14 017	683 287	100 265	797 569
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	563	19 322	-	19 885
Zobowiązania z tytułu ekwiwalentu prawa do nieodpłatnego nabycia akcji	-	281	-	281
Inne zobowiązania finansowe	-	723 735	-	723 735
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	993	359 822	-	360 815
Kapitał zaangażowany	10 008	20 366 339	(20 376 347)	-
Kapitał własny	-	-	12 631 977	12 631 977
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	-	-	7 866 181	7 866 181
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	-	-	506	506
PASYWA				22 452 921

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Sprawozdanie z zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów

za okres od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r.

	Obrót paliwami gazowymi	Pozostała działalność	Wyłączone z podziału	RAZEM
Przychody ze sprzedaży	97 071	4 856 781	-	4 953 852
Podatek akcyzowy	(2 319)	(249 844)	-	(252 163)
Przychody ze sprzedaży netto	94 752	4 606 937	-	4 701 689
Pozostałe przychody operacyjne	-	35 016	-	35 016
Amortyzacja	(39)	(2 195)	-	(2 234)
Koszty świadczeń pracowniczych	(1 503)	(61 782)	-	(63 285)
Zużycie materiałów i surowców oraz wart. sprzedanych towarów	(80)	(2 901)	-	(2 981)
Zakup energii i gazu na potrzeby sprzedaży	(96 635)	(4 365 155)	-	(4 461 790)
Usługi przesyłowe i dystrybucyjne	-	(1 973)	-	(1 973)
Inne usługi obce	(4 399)	(192 365)	-	(196 764)
Podatki i opłaty	(74)	(3 091)	-	(3 165)
Zysk na sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	-	109	-	109
Koszty dotyczące umów rodzących obciążenie	-	(78 981)	-	(78 981)
Pozostałe koszty operacyjne	(92)	(70 126)	-	(70 218)
Strata operacyjna	(8 070)	(136 507)	-	(144 577)
Koszty finansowe	(8)	(25 909)	(239 405)	(265 322)
Przychody finansowe	327	467 094	-	467 421
Przychody z tytułu dywidend	-	645 293	-	645 293
(Strata)/zysk przed opodatkowaniem	(7 751)	949 971	(239 405)	702 815
Podatek dochodowy			24 321	24 321
(Strata)/zysk netto okresu sprawozdawczego			(215 084)	727 136
Inne całkowite dochody			(60 979)	(60 979)
Całkowity dochód za okres sprawozdawczy			(276 063)	666 157

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Sprawozdanie z zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów

za okres od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r.

	Obrót paliwami gazowymi	Pozostała działalność	Wytączone z podziału	RAZEM
Przychody ze sprzedaży	120 592	5 774 037	-	5 894 629
Podatek akcyzowy	(2 352)	(252 697)	-	(255 049)
Przychody ze sprzedaży netto	118 240	5 521 340	-	5 639 580
Pozostałe przychody operacyjne	-	34 819	-	34 819
Amortyzacja	(42)	(2 593)	-	(2 635)
Koszty świadczeń pracowniczych	(1 514)	(52 030)	-	(53 544)
Zużycie materiałów i surowców oraz wart. sprzedanych towarów	(60)	(2 094)	-	(2 154)
Zakup energii i gazu na potrzeby sprzedaży	(85 309)	(3 496 851)	-	(3 582 160)
Usługi przesyłowe i dystrybucyjne	(32 474)	(1 559 972)	-	(1 592 446)
Inne usługi obce	(3 601)	(175 814)	-	(179 415)
Podatki i opłaty	(101)	(3 171)	-	(3 272)
Zysk na sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	-	3 971	-	3 971
Pozostałe koszty operacyjne	(113)	(140 751)	-	(140 864)
(Strata)/zysk operacyjny	(4 974)	126 854	-	121 880
Koszty finansowe	(8)	(1 723)	(193 506)	(195 237)
Przychody finansowe	-	1 097 427	-	1 097 427
Przychody z tytułu dywidend	-	810 534	-	810 534
(Strata)/zysk przed opodatkowaniem	(4 982)	2 033 092	(193 506)	1 834 604
Podatek dochodowy			(21 280)	(21 280)
(Strata)/zysk netto okresu sprawozdawczego			(214 786)	1 813 324
Inne całkowite dochody			(11 465)	(11 465)
Całkowity dochód za okres sprawozdawczy			(226 251)	1 801 859

46. Zdarzenia po dniu bilansowym

4 stycznia 2019 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki o kwotę 361 382 tys. zł. Kwota ta, zgodnie z zapisami Porozumienia z 28 grudnia 2018 r. zawartego pomiędzy ENEA S.A., Energa S.A. a Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o., przeznaczona została na sfinansowanie drugiej raty zaliczki dla Generalnego Wykonawcy w związku z wydaniem 28 grudnia 2018 r. polecenia rozpoczęcia prac (NTP).

ENEA S.A. objęła 3 613 821 udziałów w kapitale zakładowym o łącznej wartości nominalnej 180 691 tys. zł, wnosząc 4 stycznia 2019 r. wkład pieniężny na konto spółki celowej. 1 marca 2019 r. podwyższenie kapitału zakładowego zostało zarejestrowane w KRS.

7 stycznia 2019 r. ENEA S.A. oraz Energa S.A. i PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. (PGE) rozpoczęły rozmowy mogące skutkować zaangażowaniem PGE w projekt budowy Elektrowni Ostrołęka C, który realizowany jest obecnie przez ENEA S.A. i Energa S.A.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

W dniu 14 marca 2019 r. upubliczniony został do konsultacji społecznych Projekt rozporządzenia Ministra Energii w sprawie sposobu obliczenia kwoty różnicy ceny oraz sposobu wyznaczania cen odniesienia, którego ostateczna treść będzie znana po jej ogłoszeniu. Spółka jest w trakcie analizy zapisów dokumentu.

47. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

Najważniejsze zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzaniu niniejszego sprawozdania finansowego przedstawione zostały poniżej. Zasady te stosowane były we wszystkich prezentowanych okresach w sposób ciągły, za wyjątkiem zasad rachunkowych wynikających z MSSF 9 Instrumenty finansowe i MSSF 15 Przychody z umów z klientami, które weszły w życie 1 stycznia 2018 r.

47.1. Podstawa sporządzenia

Jednostkowe sprawozdanie finansowe za okres od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską („MSSF UE”).

Spółka sporządza jednostkowe sprawozdanie finansowe w związku z obowiązkiem złożenia we właściwym rejestrze sądowym zgodnie z zapisami art. 69 Ustawy o rachunkowości.

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzone według zasady kosztu historycznego, za wyjątkiem instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej.

Spółka sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ENEA zgodnie z MSSF UE. W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym podmioty, w których Spółka posiada pośrednio lub bezpośrednio udziały, w co najmniej połowie praw głosu lub w inny sposób sprawuje kontrolę, zostały objęte konsolidacją pełną. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ENEA zostało zatwierdzone przez Zarząd ENEA S.A. w tym samym dniu, co jednostkowe sprawozdanie finansowe.

Czytelnicy jednostkowego sprawozdania finansowego ENEA S.A. powinni czytać je łącznie ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej ENEA za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r. w celu uzyskania pełnej informacji na temat sytuacji finansowej oraz wyniku finansowego Grupy jako całości.

47.2. Połączenia/nabycia jednostek gospodarczych

Połączenia/nabycia jednostek gospodarczych znajdujących się poza wspólną kontrolą rozlicza się metodą nabycia zgodnie z MSSF 3.

47.3. Metody wyceny inwestycji w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i współkontrolowanych

Jednostki zależne to wszelkie jednostki, w odniesieniu, do których Spółka ma zdolność kierowania ich polityką finansową i operacyjną, co zwykle towarzyszy posiadaniu większości ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Przy dokonywaniu oceny, czy Spółka kontroluje daną jednostkę uwzględnia się istnienie i wpływ potencjalnych praw głosu, które w danej chwili można zrealizować lub zamienić. Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejścia nad nimi kontroli przez ENEA S.A. Przystaje się je konsolidować z dniem ustania kontroli.

Jednostki stowarzyszone to wszelkie jednostki, na które Spółka wywiera znaczący wpływ, lecz których nie kontroluje, co zwykle towarzyszy posiadaniu od 20 do 50% ogólnej liczby głosów w organach stanowiących.

Jednostki współkontrolowane to wszystkie jednostki, w których na podstawie ustaleń umownych Spółka sprawuje

Noty przedstawione na stronach 9-107 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

kontrolę wspólnie z innymi podmiotami.

Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych wycenia się według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Odpis z tytułu trwałej utraty wartości inwestycji obciąża koszty finansowe, nieuznawane w momencie odpisania za koszt uzyskania przychodu. W przypadku ustania przyczyny, dla której dokonano odpisu z tytułu trwałej utraty wartości, równowartość całości lub odpowiedniej części uprzednio dokonanego odpisu aktualizującego zwiększa wartość inwestycji i podlega zaliczeniu do przychodów finansowych (niepodlegających opodatkowaniu).

47.4. Transakcje w walucie obcej i wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

(a) Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych Spółki wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym Spółka prowadzi działalność (w walucie funkcjonalnej). Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych polskich (PLN), który stanowi walutę funkcjonalną i walutę prezentacji. Pozycje sprawozdania prezentowane są w zaokrągleniu do pełnych tysięcy złotych polskich (tys. zł), o ile nie wskazano inaczej.

(b) Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na moment początkowego ujęcia na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji.

Na dzień bilansowy wyrażone w walucie obcej pozycje pieniężne przelicza się przy zastosowaniu kursu zamknięcia (kurs zamknięcia - jest to średni kurs NBP obowiązujący na dzień wyceny).

Zyski i straty z tytułu różnic kursowych powstałe w wyniku rozliczenia transakcji w walucie obcej oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w zysku lub stracie okresu natomiast zyski lub straty z tytułu różnic kursowych w zakresie odsetek dotyczących środków trwałych w budowie ujmuje się w nakładach na środki trwałe w budowie.

47.5. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wyceniane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonego o zakumulowaną amortyzację oraz zakumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Spółka wybrała fakultatywne wyłączenie MSSF 1 i przyjęła na dzień przejścia na MSSF UE, wartość godziwą wybranych pozycji rzeczowych aktywów trwałych za zakładany koszt.

Późniejsze nakłady uwzględnia się w wartości księgowej danego środka trwałego lub ujmuje jako odrębny środek trwały (tam gdzie jest to właściwe) tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do Spółki, zaś koszt danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć.

Wszelkie pozostałe wydatki na naprawę i konserwację odnoszone są do zysków lub strat w okresie obrotowym, w którym je poniesiono.

W przypadku wymiany części środka trwałego (częściowej likwidacji) w jego wartości bilansowej ujmuje się koszt

Noty przedstawione na stronach 9-107 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

wymienianej części składowej tego środka, jednocześnie wartość bilansowa wymienionej części składowej jest usuwana ze sprawozdania z sytuacji finansowej, niezależnie czy była osobno amortyzowana i ujmowana jest w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Grunty nie podlegają amortyzacji. Amortyzację innych środków trwałych nalicza się metodą liniową przez oszacowany okres użytkowania. Podstawę naliczania amortyzacji stanowi wartość początkowa pomniejszona o wartość końcową.

Okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych wynoszą:

- budynki i budowle	20 – 70 lat
- urządzenia techniczne i maszyny	2 – 40 lat
- środki transportu	3 – 20 lat
- pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	5 – 15 lat

Weryfikacji wartości końcowej i okresów użytkowania środków trwałych dokonuje się co najmniej raz w roku. Każda zmiana okresu amortyzacji wymaga uzasadnienia i powoduje korektę dokonywanych w następnych latach obrotowych odpisów amortyzacyjnych.

Na każdy dzień bilansowy kończący rok obrotowy przeprowadza się ocenę wystąpienia przesłanek wskazujących na możliwość utraty wartości składników aktywów zgodnie z MSR 36. W przypadku stwierdzenia istnienia przesłanek przeprowadza się test na utratę wartości zgodnie z MSR 36.

Amortyzację rozpoczyna się, gdy składnik aktywów jest dostępny do użytkowania. Zakończenie amortyzacji następuje wtedy, gdy składnik aktywów zostanie przeznaczony do sprzedaży zgodnie z MSSF 5 lub, gdy zostanie usunięty ze sprawozdania z sytuacji finansowej, w zależności który moment nastąpi wcześniej.

47.6. Prawo wieczystego użytkowania

Grunty stanowiące własność Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków, mogą być oddane w użytkowanie wieczyste (PWUG). Użytkowanie wieczyste jest szczególnym prawem rzeczowym uprawniającym do: korzystania z nieruchomości z wyłączeniem innych osób oraz rozporządzania tym przedmiotem (prawem).

W zależności od sposobu nabycia praw Spółka dokonuje następującej klasyfikacji:

1. PWUG uzyskane nieodpłatnie z mocy prawa na podstawie decyzji wojewody lub zarządu jednostki samorządu terytorialnego – traktuje się jako leasing operacyjny.
2. PWUG nabyte odpłatnie od osób trzecich – wykazuje się jako aktywa w PWUG w cenie nabycia po pomniejszeniu o odpisy amortyzacyjne.
3. PWUG nabyte na podstawie umowy o oddaniu gruntu w użytkowanie wieczyste, zawartej ze Skarbem Państwa lub jednostkami samorządu terytorialnego – przyjmuje się jako nadwyżkę pierwszej opłaty nad opłatą roczną i zalicza się jako aktywo do PWUG i amortyzuje.

Amortyzacja prawa wieczystego użytkowania gruntu odbywa się przez okres, na który to prawo zostało przyznane (od 40 do 99 lat).

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

47.7. Wartości niematerialne

Do wartości niematerialnych zaliczane są: oprogramowanie komputerowe, licencje oraz inne wartości niematerialne.

Wartości niematerialne wyceniane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o zakumulowaną amortyzację oraz o zakumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Amortyzacja naliczana jest metodą liniową, według oszacowanego okresu użytkowania, który wynosi:

- dla licencji i oprogramowania serwerowego 2 – 10 lat,
- dla licencji i oprogramowania stacji roboczych oraz oprogramowania antywirusowego 2 – 10 lat,
- dla innych wartości niematerialnych 2 – 10 lat.

Spółka co roku weryfikuje poprawność ustalonego okresu użytkowania wartości niematerialnych. Każda zmiana okresu amortyzacji wymaga uzasadnienia i powoduje korektę dokonywanych w następnych latach obrotowych odpisów amortyzacyjnych.

Na każdy dzień bilansowy kończący rok obrotowy przeprowadza się ocenę wystąpienia przesłanek wskazujących na możliwość utraty wartości składników wartości niematerialnych. W przypadku stwierdzenia, istnienia przesłanek przeprowadza się test na utratę wartości zgodnie z MSR 36.

47.8. Koszty prac badawczych i rozwojowych

Koszty prac badawczych ujmowane są w zyskach lub stratach w okresie, w którym zostały poniesione.

Koszty prac rozwojowych spełniające kryteria ich kapitalizacji, opisane poniżej, podobnie jak wartości niematerialne wyceniane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o zakumulowaną amortyzację oraz o zakumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Amortyzacja naliczana jest metodą liniową według oszacowanego okresu użytkowania, który wynosi 2-7 lat.

Kryteria kapitalizacji:

- możliwość, z technicznego punktu widzenia, ukończenia składnika wartości niematerialnych tak, aby nadawał się do użytkowania lub sprzedaży,
- zamiar ukończenia składnika wartości niematerialnych oraz jego użytkowania lub sprzedaży,
- zdolność do użytkowania lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- sposób, w jaki składnik wartości niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne. Między innymi jednostka gospodarcza powinna udowodnić istnienie rynku na produkty powstające dzięki składnikowi wartości niematerialnych lub na sam składnik lub – jeśli składnik ma być użytkowany przez jednostkę – użyteczność składnika wartości niematerialnych,
- dostępność stosownych środków technicznych, finansowych i innych, które mają służyć ukończeniu prac rozwojowych oraz użytkowaniu lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować temu składnikowi wartości niematerialnych.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

47.9. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne są utrzymywane w celu uzyskiwania przychodów z tytułu najmu, z tytułu wzrostu ich wartości lub z obu przyczyn. Do wyceny po początkowym ujęciu Spółka wybrała model ceny nabycia.

Inwestycje w nieruchomości amortyzowane są metodą liniową. Rozpoczęcie amortyzacji następuje w następnym miesiącu po przejściu inwestycji w nieruchomości do używania.

Szacunkowy okres użytkowania jest następujący:

- Budynek 25 – 35 lat

Przychody z tytułu najmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są w zyskach lub stratach metodą liniową przez okres trwania umowy.

47.10. Leasing

Umowa leasingu, w ramach której zasadniczo całość ryzyka i wszystkie pożytki z tytułu własności przysługują Spółce, klasyfikuje się jako leasing finansowy. Leasing inny niż leasing finansowy uznaje się za leasing operacyjny.

Przedmiot leasingu finansowego ujmuje się w aktywach z dniem rozpoczęcia leasingu według niższej z dwóch kwot: wartości godziwej przedmiotu leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Każdą opłatę w ramach leasingu finansowego dzieli się na kwotę pomniejszającą saldo zobowiązania i kwotę kosztów finansowych w taki sposób, aby utrzymywać stałą stopę odsetek w stosunku do nieuregulowanej części zobowiązania. Element odsetkowy raty leasingowej ujmuje się w kosztach finansowych w rachunku zysków i strat przez okres leasingu. Podlegające amortyzacji aktywa nabyte w ramach leasingu finansowego amortyzowane są przez okres użytkowania aktywów.

Opłaty leasingowe wnoszone w ramach leasingu operacyjnego (po pomniejszeniu o ewentualne specjalne oferty promocyjne uzyskane od leasingodawcy) rozliczane są w koszty metodą liniową przez okres leasingu.

47.11. Utrata wartości aktywów

Aktywa podlegające amortyzacji analizuje się pod kątem utraty wartości, ilekroć wystąpią przesłanki wskazujące na to, iż składnik aktywów mógł stracić na wartości.

Aktywa niefinansowe

Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się w wysokości kwoty, o jaką wartość bilansowa danego składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalną ustala się jako wyższą z dwóch kwot: wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia lub wartości użytkowej (tj. bieżącej szacunkowej wartości przyszłych przepływów pieniężnych, których uzyskania oczekuje się z tytułu dalszego użytkowania składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne). Dla potrzeb analizy pod kątem utraty wartości, aktywa grupuje się na najniższym poziomie, w odniesieniu do którego występują dające się zidentyfikować odrębnie przepływy pieniężne (ośrodki wypracowujące środki pieniężne).

Wszystkie odpisy z tytułu utraty wartości są odnoszone w ciężar zysków lub strat. Odpisy z tytułu utraty wartości mogą zostać odwrócone w następnych okresach, jeżeli nastąpiły zdarzenia uzasadniające brak lub zmianę utraty wartości aktywów.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Aktywa finansowe

Aktywa finansowe analizuje się na koniec każdego okresu sprawozdawczego pod kątem oczekiwanych strat kredytowych i możliwości wystąpienia utraty wartości.

Pojedyncze instrumenty finansowe istotne pod względem wartościowym są oceniane indywidualnie pod względem trwałej utraty wartości. Pozostałe aktywa finansowe są w celu oceny trwałej utraty wartości dzielone na grupy o podobnym poziomie ryzyka kredytowego.

Zasady dokonywania odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych zostały szczegółowo opisane w nocie 47.12.

47.12. Aktywa finansowe

Zasady obowiązujące od 1 stycznia 2018 r.:

Spółka zalicza swoje instrumenty finansowe do następujących kategorii:

- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
  - instrumenty kapitałowe wyceniane przez inne całkowite dochody,
  - aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie,
  - aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.
- a) Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują:
- aktywa finansowe przeznaczone do obrotu (m.in. instrumenty pochodne, dla których nie jest stosowana rachunkowość zabezpieczeń),
  - aktywa finansowe wyznaczone dobrowolnie do tej kategorii,
  - aktywa finansowe niespełniające definicji podstawowej umowy pożyczki, w tym instrumenty kapitałowe jak akcje i udziały, z wyjątkiem wyznaczonych do instrumentów kapitałowych wycenianych przez inne całkowite dochody,
  - aktywa finansowe spełniające definicję podstawowej umowy pożyczki, które nie są utrzymywane zgodnie z modelem biznesowym dla zrealizowania przepływów pieniężnych lub dla zrealizowania przepływów pieniężnych lub sprzedaży.

Aktywa z tej kategorii zalicza się do aktywów obrotowych, jeżeli są przeznaczone do obrotu lub oczekuje się ich realizacji w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

b) Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie to aktywa finansowe utrzymywane zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy oraz których warunki umowne spełniają kryteria podstawowej umowy pożyczki.

c) Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody to aktywa finansowe utrzymywane zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych; oraz których warunki umowne spełniają kryteria podstawowej umowy pożyczki.

d) Instrumenty kapitałowe wyceniane przez inne całkowite dochody

Instrumenty kapitałowe wyceniane przez inne całkowite dochody obejmują inwestycje w instrument kapitałowy zaklasyfikowane dobrowolnie i nieodwołalnie na moment początkowego ujęcia. Klasyfikacji takiej nie mogą podlegać

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

instrumenty kapitałowe spełniające kryteria przeznaczonych do obrotu oraz spełniające kryteria warunkowej zapłaty ujętej przez spółkę przejmującą w ramach połączenia spółek.

W momencie początkowego ujęcia Spółka wycenia składnik aktywów finansowych podlegający klasyfikacji dla potrzeb wyceny w jego wartości godziwej. Wyjątkiem od tej zasady są należności z tytułu dostaw i usług bez istotnego komponentu finansowego, które wyceniane są w cenie transakcyjnej.

Wartość godziwą aktywów finansowych niezaliczonych do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy powiększa się o koszty transakcyjne, które można bezpośrednio przypisać do nabycia/pozyskania tych pozycji aktywów.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wyceniane są na każdy dzień bilansowy w wartości godziwej. Wartość godziwa ustalona na dzień bilansowy nie jest korygowana o koszty transakcyjne, które należałoby ponieść dla realizacji danej pozycji. Przeszacowania do wartości godziwej dla aktywów z tej kategorii ujmowane są w wyniku finansowym. W przypadku usunięcia z ksiąg danej pozycji Spółka ustala zysk lub stratę ze zbycia i ujmuje ją w wyniku finansowym okresu.

Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie wyceniane są na każdy dzień bilansowy w zamortyzowanym koszcie. Zamortyzowany koszt składnika aktywów finansowych to kwota, w jakiej składnik aktywów finansowych wycenia się w momencie początkowego ujęcia, pomniejszona o spłaty kwoty głównej oraz powiększona lub pomniejszona o ustaloną z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej skumulowaną amortyzację wszelkich różnic pomiędzy tą kwotą początkową a kwotą w terminie wymagalności, oraz skorygowana o wszelkie odpisy na oczekiwane straty kredytowe.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody wyceniane są na każdy dzień bilansowy w wartości godziwej. Wartość godziwa ustalona na dzień bilansowy nie jest korygowana o koszty transakcyjne, które należałoby ponieść dla realizacji danej pozycji. Odsetki naliczone dla takich pozycji oraz odpisy aktualizujące na oczekiwane straty kredytowe ujmowane są w wyniku finansowym okresu, a pozostałe przeszacowania do wartości godziwej wykazywane są jako inne całkowite dochody.

Instrumenty kapitałowe wyceniane przez inne całkowite dochody wyceniane są na każdy dzień bilansowy w wartości godziwej. Wartość godziwa ustalona na dzień bilansowy nie jest korygowana o koszty transakcyjne, które należałoby ponieść dla realizacji danej pozycji. Przeszacowania do wartości godziwej ujmowane są jako inne całkowite dochody.

Zasady obowiązujące do 31 grudnia 2017 r.:

Spółka zalicza swoje instrumenty finansowe do następujących kategorii:

- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- pożyczki i należności,
- aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Klasyfikacja opiera się na kryterium celu nabycia inwestycji. Klasyfikacji dokonuje się na moment początkowego

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

ujęcia, a następnie poddaje się ją weryfikacji na każdy dzień sprawozdawczy, jeśli jest wymagane lub dopuszczone przez MSR 39.

a) Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Kategoria ta obejmuje dwie podkategorie:

- aktywa finansowe przeznaczone do obrotu. Składnik aktywów finansowych zalicza się do tej kategorii, jeżeli nabyty został przede wszystkim w celu sprzedaży w krótkim terminie, stanowi część portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych razem i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie, albo jest instrumentem pochodnym niestanowiącym instrumentu zabezpieczającego.
- aktywa finansowe wyznaczone w momencie ich początkowego ujęcia, jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa z tej kategorii zalicza się do aktywów obrotowych, jeżeli są przeznaczone do obrotu lub oczekuje się ich realizacji w ciągu 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień sprawozdawczy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w zyskach lub stratach jako przychody lub koszty finansowe. Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt może zostać zakwalifikowany do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Nie dotyczy to przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie na przepływy pieniężne z kontraktu lub wydzielenie wbudowanych instrumentów jest wyraźnie zakazane.

b) Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to niestanowiące instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Powstają zazwyczaj, gdy Spółka wydaje środki pieniężne, dostarcza towary lub usługi bezpośrednio dłużnikowi, bez intencji zaklasyfikowania tych należności do przeznaczonych do obrotu.

Pożyczki i należności zalicza się do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych. Pożyczki i należności wykazuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe”. Pożyczki i należności ujmowane są według zamortyzowanego kosztu.

c) Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności to niestanowiące instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach i ustalonym terminie wymagalności, które Spółka zamierza i jest w stanie utrzymać do terminu wymagalności, inne niż:

- wyznaczone przez Spółkę przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyznaczone przez Spółkę jako dostępne do sprzedaży oraz
- spełniające definicję pożyczek i należności.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Jeżeli występują dowody wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości pożyczek i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności wycenianych w wysokości zamortyzowanego kosztu, kwota odpisu jest ustalana jako różnica pomiędzy wartością księgową aktywów, a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych oryginalną efektywną stopą procentową dla tych aktywów (tj. efektywną stopą procentową wyliczoną na moment początkowego ujęcia dla aktywów opartych na stałej stopie procentowej oraz efektywną stopą procentową ustaloną na moment ostatniego przeszacowania dla aktywów opartych na zmiennej stopie procentowej). Odpis z tytułu utraty wartości ujmuje się w zyskach lub stratach. Odwrócenie odpisu ujmuje się, jeżeli w kolejnych okresach utrata wartości ulega zmniejszeniu i zmniejszenie to może być przypisane do zdarzeń występujących po momencie ujęcia odpisu. W wyniku odwrócenia odpisu wartość księgowa aktywów finansowych nie może przekraczać wysokości zamortyzowanego kosztu, jaki zostałby ustalony gdyby uprzednio nie ujęto odpisu z tytułu utraty wartości. Odwrócenie odpisu ujmuje się w zyskach lub stratach.

d) Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to niestanowiące instrumentów pochodnych instrumenty finansowe wyznaczone jako „dostępne do sprzedaży” albo niezaliczone do żadnej z pozostałych kategorii. Do tej kategorii zaliczane są udziały i akcje w jednostkach niepowiązanych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży zalicza się do aktywów trwałych, o ile Spółka nie zamierza zbyć inwestycji w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych ujmuje się na dzień przeprowadzenia transakcji – tj. na dzień, w którym Spółka zobowiązuje się zakupić lub sprzedać dany składnik aktywów. Aktywa finansowe ujmuje się początkowo według wartości godziwej powiększonej o koszty transakcyjne, za wyjątkiem inwestycji zaliczanych do kategorii wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, które ujmowane są początkowo w wartości godziwej bez uwzględniania kosztów transakcji.

Aktywa finansowe wyłącza się z ksiąg rachunkowych, gdy prawa do uzyskiwania przepływów pieniężnych z ich tytułu wygasły lub prawa te zostały przeniesione i Spółka dokonała przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, wycenia się po początkowym ujęciu w wartości godziwej. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, jeżeli nie jest możliwe ustalenie ich wartości godziwej, i nie posiadają one ustalonego terminu wymagalności, wycenia się w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są w wysokości zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

Skutki wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy ujmuje się w wyniku finansowym w okresie, w którym powstały. Skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w składnikach innych całkowitych dochodów za wyjątkiem odpisów z tytułu utraty wartości oraz tych zysków lub strat z tytułu różnic kursowych, które powstają dla aktywów pieniężnych.

W momencie usunięcia z ksiąg rachunkowych składnika aktywów zaliczonego do „dostępnych do sprzedaży”, łączne dotychczasowe zyski lub straty uprzednio ujęte w składnikach innych całkowitych dochodów ujmuje się w wyniku

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

finansowym bieżącego okresu.

Wartość godziwa inwestycji, dla których istnieje aktywny rynek, wynika z ich bieżącej ceny zakupu. Jeżeli nie istnieje aktywny rynek dla aktywów finansowych (lub jeśli papiery wartościowe są nienotowane), Spółka ustala wartość godziwą stosując odpowiednie techniki wyceny, które obejmują wykorzystanie niedawno przeprowadzonych transakcji na normalnych zasadach rynkowych, porównanie do innych instrumentów, które są w swojej istocie identyczne, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych, modele wyceny opcji oraz inne techniki/modele wyceny powszechnie stosowane na rynku, dostosowane do konkretnej sytuacji wystawcy.

Jeżeli występują przesłanki wskazujące na utratę wartości nienotowanych instrumentów kapitałowych, które są wyceniane w cenie nabycia (ze względu na brak możliwości wiarygodnego ustalenia wartości godziwej), kwota odpisu jest ustalana jako różnica pomiędzy wartością bilansową aktywa, a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu podobnych aktywów finansowych. Odpisu takiego nie odwraca się.

Spółka dokonuje na każdy dzień bilansowy oceny, czy występują obiektywne dowody na to, że składnik aktywów finansowych lub grupa aktywów finansowych utraciły wartość.

Jeżeli takie dowody występują w przypadku aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, łączne dotychczasowe straty ujęte w kapitale – ustalone jako różnica pomiędzy ceną nabycia, a aktualną wartością godziwą, pomniejszone o ewentualne straty z tytułu utraty wartości ujęte wcześniej w zyskach lub stratach – wyłącza się z kapitału własnego i ujmuje w zyskach lub stratach. Straty z tytułu utraty wartości ujęte w zyskach lub stratach a dotyczące instrumentów kapitałowych nie podlegają odwróceniu w korespondencji z zyskami lub stratami. Odwrócenie straty z tytułu utraty wartości dłużnych instrumentów finansowych ujmuje się w zyskach lub stratach, jeżeli w kolejnych okresach, po ujęciu odpisu, wartość godziwa tych instrumentów finansowych wzrosła w wyniku zdarzeń występujących po momencie ujęcia odpisu.

47.13. Rachunkowość zabezpieczeń i instrumenty pochodne

Zasady obowiązujące od 1 stycznia 2018 r.:

Instrumenty pochodne, z których korzysta Spółka, w celu zabezpieczenia się przed określonym ryzykiem związanym m.in. ze zmianami stóp procentowych i kursów wymiany walut, wyceniane są w wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

Wartość godziwa kontraktów walutowych jest ustalana poprzez odniesienie do bieżących kursów terminowych występujących przy kontraktach o takim samym terminie zapadalności lub na podstawie wyceny otrzymanej od niezależnych podmiotów. Wartość godziwa kontraktów na zmianę stóp procentowych może być ustalana w oparciu o wycenę otrzymaną od niezależnych podmiotów. Wartość godziwą innych instrumentów pochodnych ustala się na podstawie danych rynkowych lub na podstawie wyceny otrzymanej od niezależnych instytucji wyspecjalizowanych w takiej wycenie.

Spółka może w odniesieniu do części lub całej ekspozycji narażonej na określone ryzyko zastosować rachunkowość zabezpieczeń, jeżeli instrument zabezpieczający i pozycja zabezpieczana tworzące powiązanie zabezpieczające wpisują się w cel zarządzania ryzykiem oraz strategię dokonywania zabezpieczenia.

Spółka definiuje powiązania zabezpieczające dotyczące różnych rodzajów ryzyka jako zabezpieczenia wartości godziwej lub przepływów pieniężnych. Zabezpieczenia ryzyka w odniesieniu do uprawdopodobnionych przyszłych zobowiązań rozliczane są jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

W momencie ustanowienia powiązania zabezpieczającego Spółka dokumentuje relację między instrumentem zabezpieczającym i pozycją zabezpieczaną oraz cele zarządzania ryzykiem, a także strategię realizacji różnych transakcji zabezpieczających.

Instrumenty pochodne będące instrumentami zabezpieczającymi Spółka ujmuje zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń w wartości godziwej lub zabezpieczeń przepływów pieniężnych, jeżeli spełnione są jednocześnie następujące warunki:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem przez Spółkę oraz strategię dokonywania zabezpieczenia,
- powiązanie zabezpieczające obejmuje wyłącznie kwalifikujące się instrumenty zabezpieczające i kwalifikujące się pozycje zabezpieczane,
- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie ze strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego,
- w przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych, planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na wynik finansowy,
- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić.

W sytuacji, gdy Spółka zidentyfikuje nieefektywność zabezpieczenia wykraczającą poza przyjęte cele zarządzania ryzykiem, a powiązanie zabezpieczające w dalszym ciągu realizuje strategię zarządzania ryzykiem i cele zarządzania ryzykiem, Spółka dokonuje przywrócenia równowagi powiązania zabezpieczającego.

Spółka przestaje prospektywnie stosować zasady rachunkowości zabezpieczeń, jeśli:

- zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń w związku z faktem, że instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany,
- zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń w związku ze zmianą strategii zarządzania ryzykiem lub celów zarządzania ryzykiem.

Spółka nie rozwiązuje powiązania zabezpieczającego, które:

- nadal odpowiada celowi zarządzania ryzykiem, na podstawie którego kwalifikowało się do rachunkowości zabezpieczeń, oraz
- w dalszym ciągu spełnia wszystkie inne kryteria kwalifikacyjne (po uwzględnieniu, o ile ma to zastosowanie, przywrócenia równowagi powiązania zabezpieczającego).

W przypadku stosowania zabezpieczenia wartości godziwej w odniesieniu do pozycji innych niż instrument kapitałowy zaklasyfikowany jako instrument kapitałowy przez inne całkowite dochody, Spółka:

- ujmuje zyski lub straty wynikające z przeszacowania wartości godziwej pochodnego instrumentu zabezpieczającego w wyniku finansowym, oraz
- koryguje wartość księgową pozycji zabezpieczanej o zyski lub straty związane z pozycją zabezpieczaną, wynikające z zabezpieczanego ryzyka i ujmuje je w wyniku finansowym bieżącego okresu.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

W przypadku stosowania zabezpieczenia wartości godziwej w odniesieniu do instrumentu kapitałowego zaklasyfikowanego jako instrument kapitałowy wyceniany przez inne całkowite dochody, Spółka:

- ujmuje zyski lub straty wynikające z przeszacowania wartości godziwej pochodnego instrumentu zabezpieczającego w innych całkowitych dochodach, oraz
- wycenia instrument kapitałowy przez inne całkowite dochody ujmując przeszacowania w innych całkowitych dochodach.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem, lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją, które mogłoby wpływać na wynik finansowy. Planowana transakcja to transakcja, która nie wynika jeszcze z zawartej, wiążącej umowy (przewidywana przyszła transakcja).

W przypadku stosowania rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych Spółka:

- efektywną (skuteczną) część zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmuje w kapitale z aktualizacji wyceny,
- zysk lub stratę związaną z częścią nieefektywną ujmuje w wyniku finansowym bieżącego okresu.

Jeśli zabezpieczana planowana transakcja skutkuje ujęciem składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, związane z nią zyski lub straty, które były ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny, przenosi się do wyniku finansowego w tym samym okresie albo w okresach, w których nabyty składnik aktywów lub przyjęte zobowiązanie mają wpływ na wynik finansowy. Jednakże, jeśli Spółka oczekuje, że całość lub część strat ujętych w kapitale z aktualizacji wyceny nie będzie odzyskana w jednym lub więcej przyszłych okresów, ujmuje w wyniku finansowym kwotę, co do której oczekuje się, że nie będzie odzyskana.

Jeśli zabezpieczenie planowanej transakcji skutkuje ujęciem składnika aktywów niefinansowych lub zobowiązania niefinansowego albo planowana transakcja związana ze składnikiem aktywów niefinansowych lub zobowiązaniem niefinansowym staje się uprawdopodobnionym przyszłym zobowiązaniem, do którego stosuje się zabezpieczenie wartości godziwej, Spółka wyłącza związane z tym zyski lub straty, które były ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny i włącza je do początkowego kosztu nabycia lub do innej wartości księgowej składnika aktywów lub zobowiązania.

Jeżeli spółka zaprzestaje stosowania rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych zgodnie ze wskazanymi wcześniej kryteriami, skumulowane zyski lub straty z tytułu instrumentu zabezpieczającego ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny pozostają w nich do momentu, gdy transakcja zabezpieczana zostanie zrealizowana. Jeżeli transakcja zabezpieczana nie będzie realizowana (lub nie jest oczekiwana), skumulowany wynik netto ujęty w kapitale z aktualizacji wyceny przenoszony jest niezwłocznie do rachunku zysków i strat.

Zasady obowiązujące do 31 grudnia 2017 r.:

Instrumenty pochodne, z których korzysta Spółka w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych i kursów wymiany walut wyceniane są w wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

Wartość godziwa kontraktów walutowych jest ustalana poprzez odniesienie do bieżących kursów terminowych występujących przy kontraktach o takim samym terminie zapadalności lub na podstawie wyceny otrzymanej z instytucji finansowych. Wartość godziwa kontraktów na zmianę stóp procentowych może być ustalana w oparciu

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

o wycenę otrzymaną z niezależnych instytucji finansowych.

Spółka w odniesieniu do części zabezpieczanej ekspozycji stosuje rachunkowość zabezpieczeń.

Spółka definiuje określone zabezpieczenia od ryzyka różnic kursowych obejmujące instrumenty pochodne, wbudowane instrumenty pochodne oraz inne instrumenty jako zabezpieczenia wartości godziwej lub przepływów pieniężnych. Zabezpieczenia ryzyka różnic kursowych w odniesieniu do uprawdopodobnionych przyszłych zobowiązań rozliczane są jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych.

Przy rozpoczęciu powiązania zabezpieczającego Spółka dokumentuje tę relację między instrumentem zabezpieczającym a pozycją zabezpieczaną oraz cele zarządzania ryzykiem, a także strategię realizacji różnych transakcji zabezpieczających.

Instrumenty pochodne, ujmując się zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej lub zabezpieczeń przepływów pieniężnych, jeżeli spełnione są jednocześnie następujące warunki:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem przez Spółkę oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia,
- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego,
- w przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych, planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na wynik finansowy,
- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić,
- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

W przypadku stosowania rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej, Spółka:

- ujmuje zyski lub straty wynikające z przeszacowania wartości godziwej pochodnego instrumentu zabezpieczającego w wyniku finansowym oraz
- koryguje wartość księgową pozycji zabezpieczanej o zyski lub straty związane z pozycją zabezpieczaną, wynikające z zabezpieczanego ryzyka i ujmuje je w wyniku finansowym bieżącego okresu (również w odniesieniu do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, których skutki wyceny odnoszone są w kapitał z aktualizacji wyceny).

Spółka zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej, jeśli:

- instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany,
- zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń lub
- Spółka unieważnia powiązanie zabezpieczające.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją i które mogłoby wpływać na wynik finansowy. Planowana transakcja jest to niewiążąca, lecz przewidywana przyszła transakcja.

W przypadku stosowania rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych Spółka:

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

- efektywną część zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmuje na kapitał z aktualizacji wyceny,
- zysk lub stratę związaną z częścią nieefektywną ujmuje w wyniku finansowym bieżącego okresu.

Jeśli zabezpieczana planowana transakcja skutkuje ujęciem składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, związane z nią zyski lub straty, które były ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny, przenosi się do wyniku finansowego w tym samym okresie albo w okresach, w których nabyty składnik aktywów lub przyjęte zobowiązanie mają wpływ na wynik finansowy. Jednakże, jeśli Spółka oczekuje, że całość lub część strat ujętych w kapitale z aktualizacji wyceny nie będzie odzyskana w jednym lub więcej przyszłych okresów, ujmuje w wyniku finansowym kwotę, co do której oczekuje się, że nie będzie odzyskana.

Jeśli zabezpieczenie planowanej transakcji skutkuje ujęciem składnika aktywów niefinansowych lub zobowiązania niefinansowego albo planowana transakcja związana ze składnikiem aktywów niefinansowych lub zobowiązaniem niefinansowym staje się uprawdopodobnionym przyszłym zobowiązaniem, do którego stosuje się zabezpieczenie wartości godziwej, Spółka wyłącza związane z tym zyski lub straty, które były ujęte w kapitale z aktualizacji z wyceny i włącza je do początkowego kosztu nabycia lub do innej wartości księgowej składnika aktywów lub zobowiązania.

Spółka zaprzestaje stosowania rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, jeżeli instrument zabezpieczający wygaśnie, zostaje sprzedany, zakończony lub zrealizowany lub nie spełnia kryteriów rachunkowości zabezpieczeń. W takiej sytuacji skumulowane zyski lub straty z tytułu instrumentu zabezpieczającego ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny pozostają w nich do momentu, gdy transakcja zabezpieczana zostanie zrealizowana. Jeżeli transakcja zabezpieczana nie będzie realizowana, skumulowany wynik netto ujęty w kapitale z aktualizacji przenoszony jest niezwłocznie do zysków lub strat.

Ponadto Spółka dokumentuje efektywność, z jaką zastosowany instrument zabezpieczający kompensuje zmiany wartości godziwej lub przepływów pieniężnych pozycji zabezpieczanej, zarówno w chwili zaistnienia powiązania, jak i na bieżąco w późniejszych okresach.

47.14. Zapasy (w tym świadectwa pochodzenia)

Składniki zapasów wycenia się w cenie nabycia, na którą składa się cena zakupu powiększona o koszty poniesione na ich zakup tj. w szczególności koszty transportu do miejsca składowania lub w koszcie wytworzenia nie wyższym od ceny sprzedaży netto pomniejszone o ewentualne odpisy aktualizujące wartość zapasów.

Rozchód zapasów ustala się z wykorzystaniem metody średniej ważonej ceny nabycia.

W ramach zapasów Spółka wykazuje świadectwa pochodzenia energii nabyte w celu umorzenia, nabyte w celu dalszej odsprzedaży, jak również wytworzone we własnym zakresie.

Świadectwa pochodzenia energii - są potwierdzeniem wytworzenia energii w odnawialnym źródle energii (energia pochodząca np. z wiatru, wody, słońca, biomasy – tzw. certyfikaty zielone, energia pochodząca z biogazu rolniczego – tzw. certyfikaty błękitne) albo energii wytworzonej w kogeneracji (z trzech rodzajów źródeł tj. źródeł gazowych lub o mocy poniżej 1 MW – tzw. certyfikaty żółte, źródeł o mocy powyżej 1 MW innych niż opalane paliwami gazowymi, metanem i gazem z przetwarzania biomasy – tzw. certyfikaty czerwone oraz źródeł opalanych gazem uzyskiwanym z przetwarzania biomasy lub metanem uwalnianym przy odmetanowaniu kopalń – tzw. certyfikaty fioletowe). Wydaje je Prezes URE na wniosek przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się wytwarzaniem energii w odnawialnych źródłach energii i kogeneracji.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Świadectwa efektywności energetycznej, czyli tzw. certyfikaty białe, są potwierdzeniem deklarowanej oszczędności energii wynikającej z podjętych przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej w trzech obszarach, tj.: zwiększenia oszczędności energii przez odbiorców końcowych, zwiększenia oszczędności energii przez urządzenia potrzeb własnych oraz zmniejszenia strat energii elektrycznej, ciepła lub gazu ziemnego w przesyłce i dystrybucji. Dla wymienionych kategorii przedsięwzięć przeprowadzane są przez Prezesa URE przetargi na tzw. białe certyfikaty. Wydaje je Prezes URE na wniosek podmiotu, który wygrał przetarg.

Prawa majątkowe wynikające ze świadectwa pochodzenia energii i świadectwa efektywności energetycznej powstają z chwilą zapisania w rejestrach świadectw pochodzenia energii oraz świadectw efektywności energetycznej, prowadzonych przez Towarową Giełdę Energii S.A. (TGE S.A.). Prawa te są zbywalne i stanowią towar giełdowy. Przeniesienie praw następuje z chwilą dokonania odpowiedniego zapisu w rejestrze świadectw pochodzenia energii lub w rejestrze świadectw efektywności energetycznej. Prawa majątkowe wygasają w momencie ich umorzenia. Świadectwa pochodzenia nabyte wycenia się według ceny nabycia, pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

Zgodnie z zapisami Ustawy Prawo energetyczne oraz Ustawy o efektywności energetycznej, przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się obrotem energią i sprzedające tę energię odbiorcom końcowym, jest obowiązane:

- a) uzyskać i przedstawić do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia energii oraz świadectwa efektywności energetycznej lub
- b) uiścić opłaty zastępcze.

Spółka ma obowiązek uzyskać i przedstawić do umorzenia:

- a) świadectwa pochodzenia energii odpowiadające wielkościom ustalonym w rozporządzeniach do Prawa energetycznego, jako procent ogólnej sprzedaży energii dla odbiorców końcowych,
- b) świadectwa efektywności energetycznej o wartości wyrażonej w tonach oleju ekwiwalentnego [toe], nie większej niż 3% ilorazu kwoty przychodu ze sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom końcowym, osiągniętego za dany rok, w którym obowiązek ten jest realizowany i jednostkowej opłaty zastępczej. Kwotę przychodu ze sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom końcowym osiągniętą za dany rok rozliczeniowy pomniejsza się o kwoty i koszty, o których mowa w art. 12 ust. 4 Ustawy o efektywności energetycznej. Wielkość obowiązku w poszczególnych latach rozliczeniowych określana jest w rozporządzeniu do Ustawy o efektywności energetycznej.

Termin wykonania obowiązku umorzenia świadectw pochodzenia energii i świadectw efektywności energetycznej lub poniesienia opłat zastępczych za dany rok upływa w terminach wynikających z obowiązujących przepisów prawa.

Spółka przedstawia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia energii i świadectwa efektywności energetycznej do umorzenia, w cyklach miesięcznych, w celu realizacji obowiązku za dany rok obrotowy. W księgach rachunkowych ujęcie w kosztach umorzenia świadectw pochodzenia energii i świadectw efektywności energetycznej następuje na podstawie decyzji o umorzeniu wydanej przez Prezesa URE, z zastosowaniem rozchodu według metody szczegółowej identyfikacji świadectwa.

W przypadku braku na dzień bilansowy wystarczającej ilości świadectw wymaganych do wypełnienia obowiązków nałożonych przez Prawo energetyczne i Ustawę o efektywności energetycznej, Spółka tworzy rezerwy na umorzenie świadectw pochodzenia energii i świadectw efektywności energetycznej lub uiszczenie opłat zastępczych.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

47.15. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne na rachunku bankowym, depozyty bankowe płatne na żądanie, inne krótkoterminowe inwestycje o pierwotnym terminie wymagalności do trzech miesięcy oraz o dużej płynności. Środki pieniężne w kasie wyceniane są na każdy dzień bilansowy w wartości nominalnej. Środki pieniężne na rachunku bankowym, depozyty bankowe płatne na żądanie oraz inne krótkoterminowe inwestycje o pierwotnym terminie wymagalności do trzech miesięcy oraz o dużej płynności wyceniane są na każdy dzień bilansowy w zamortyzowanym koszcie (w wartości nominalnej/początkowej powiększonej o naliczone do dnia bilansowego odsetki, skorygowanej o odpis na oczekiwane straty kredytowe). W środkach pieniężnych i ich ekwiwalentach wykazywane są środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania, w tym środki pieniężne stanowiące zabezpieczenie rozliczeń z IRGiT.

47.16. Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności handlowe ujmuje się początkowo w cenie transakcyjnej, a następnie wycenia się je według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości. W sytuacji, gdy nie ma żadnych różnic między wartością początkową należności i kwotą (kwotami) w terminie (terminach) wymagalności (zapłaty), odsetki naliczone stopą efektywną nie pojawiają się.

Odpis z tytułu utraty wartości należności określony jest na podstawie oczekiwanych strat kredytowych. Oczekiwane straty kredytowe uwzględniają zarówno zaistniałe już zdarzenia niewykonania zobowiązania przez kontrahentów, jak również potencjalne, oszacowane straty kredytowe. Odpis tworzy się w ciężar kosztów ujętych w sprawozdaniu z zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów na koniec każdego okresu sprawozdawczego.

47.17. Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy

Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy to koszty ponoszone przez Spółkę w celu doprowadzenia do zawarcia umowy z klientem, których Spółka nie poniosłaby, jeżeli umowa nie zostałaby zawarta (m.in. koszty prowizji partnerskich z tytułu zawarcia umów sprzedaży energii elektrycznej). Koszty, które zostałyby poniesione niezależnie od faktu zawarcia umowy ujmuje się w wyniku okresu, w którym zostały one poniesione.

47.18. Aktywa z tytułu umowy z klientami

Spółka ujmuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej składnik aktywów z tytułu umowy będący prawem Spółki do wynagrodzenia w zamian za dobra lub usługi, które Spółka przekazała klientowi. Aktywo ujmowane jest w przypadku, gdy Spółka spełniła zobowiązanie, dokonując przekazania dóbr lub usług klientowi, zanim klient zapłacił wynagrodzenie lub przed terminem jego wymagalności.

47.19. Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy Spółki wykazuje się w wielkości określonej i wpisanej w krajowym rejestrze sądowym, skorygowany odpowiednio w celu uwzględnienia skutków hiperinflacji, rozliczenia transakcji wydzielenia, połączenia i nabycia spółek.

Podwyższenie kapitału podstawowego, które na dzień bilansowy zostało pokryte, a które oczekuje na rejestrację w krajowym rejestrze sądowym jest prezentowane jako kapitał podstawowy.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

47.20. Zobowiązania finansowe w tym kredyty, pożyczki i papiery dłużne

Zasady obowiązujące od 1 stycznia 2018 r.:

Zobowiązania finansowe obejmujące zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania ujmuje się początkowo według wartości godziwej, pomniejszonej o poniesione koszty transakcyjne.

Zobowiązania finansowe obejmujące kredyty i pożyczki oraz papiery dłużne klasyfikowane są na moment początkowego ujęcia do następujących kategorii:

- zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują:

- zobowiązanie finansowe spełniające definicję przeznaczonych do obrotu, w tym instrumenty pochodne niewykorzystywane w rachunkowości zabezpieczeń,
- zobowiązanie finansowe dobrowolnie wyznaczone przez Spółkę jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie obejmują wszystkie zobowiązania finansowe podlegające klasyfikacji dla potrzeb wyceny, niezaliczone do zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

W momencie początkowego ujęcia Spółka wycenia zobowiązanie finansowe podlegające klasyfikacji dla potrzeb wyceny w jego wartości godziwej.

Wartość godziwą zobowiązania finansowego niezaliczonego do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy pomniejsza się o koszty transakcyjne, które można bezpośrednio przypisać do emisji (zaciągnięcia/powstania) tego zobowiązania.

Wycena bilansowa zobowiązania finansowego i ujęcie przeszacowań uzależnione są od klasyfikacji danej pozycji do odpowiedniej kategorii dla potrzeb wyceny.

- zobowiązania finansowe zaliczone do kategorii zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wyceniane są na każdy dzień bilansowy w wartości godziwej. Wartość godziwa ustalona na dzień bilansowy nie jest korygowana o koszty transakcyjne, które należałoby ponieść dla rozliczenia danej pozycji. Przeszacowania do wartości godziwej ujmowane są w wyniku finansowym okresu,
- zobowiązania finansowe zaliczone do kategorii zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie wyceniane są na każdy dzień bilansowy w zamortyzowanym koszcie.

Zasady obowiązujące do 31 grudnia 2017 r.:

Zobowiązania finansowe ujmuje się początkowo według wartości godziwej, pomniejszonej o poniesione koszty transakcyjne.

Po początkowym ujęciu zobowiązania finansowe wyceniane są w wysokości zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku ze zobowiązaniem.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

47.21. Zobowiązania z tytułu umowy z klientami

Spółka ujmuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej zobowiązanie z tytułu umowy będące obowiązkiem Spółki do przekazania na rzecz klienta dóbr lub usług, w zamian za które Spółka otrzymała wynagrodzenie (lub kwota wynagrodzenia jest należna) od klienta.

Jeżeli klient dokonał płatności wynagrodzenia lub Spółka ma prawo do kwoty wynagrodzenia, które jest bezwarunkowe (tj. należność), zanim Spółka przekazała dobra lub usługi klientowi, Spółka przedstawia umowę jako zobowiązanie z tytułu umowy w chwili dokonania płatności lub gdy płatność staje się należna (w zależności od tego, co nastąpi wcześniej).

47.22. Podatek dochodowy (w tym odroczony podatek dochodowy)

Na podatek dochodowy prezentowany w sprawozdaniu z zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów składają się: podatek bieżący oraz podatek odroczony.

Bieżące obciążenie podatkowe obliczane jest na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego okresu sprawozdawczego. Zysk/strata podatkowa różni się od księgowego zysku/straty netto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów stanowiących koszty uzyskania przychodów w latach następnych oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe wyliczane są w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym okresie sprawozdawczym.

Podatek odroczony jest skutkiem podatkowym zdarzeń danego okresu, ujętym zgodnie z zasadą memoriału w księgach rachunkowych tego okresu, ale zrealizowanym w przyszłości. Powstaje wówczas, gdy skutek podatkowy przychodów i kosztów jest taki sam jak bilansowy, ale występuje w innych okresach.

Podatek odroczony podatku dochodowego powstaje w odniesieniu do wszystkich różnic przejściowych, z wyjątkiem przypadków, gdy podatek odroczony wynika z:

- a) początkowego ujęcia wartości firmy; lub
- b) początkowego ujęcia danego składnika aktywów lub zobowiązań pochodzącego z transakcji, która:
  - nie jest połączeniem jednostek gospodarczych; oraz
  - nie wpływa w momencie przeprowadzania transakcji na wynik finansowy brutto ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową);
- c) inwestycji w jednostkach zależnych, oddziałach, jednostkach stowarzyszonych oraz z udziałów we wspólnych przedsięwzięciach.

W odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych ujmuje się składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wysokość podatku odroczonego ustala się przy uwzględnieniu stawek podatku dochodowego obowiązujących w roku powstania obowiązku podatkowego.

W okresie obowiązywania umowy Podatkowej Grupy Kapitałowej ENEA (PGK), ENEA S.A. jako podmiot reprezentujący dokonuje obliczenia oraz rozliczenia podatku dochodowego PGK. Przedmiotem opodatkowania podatkiem dochodowym, w podatkowych grupach kapitałowych, jest osiągnięty w roku podatkowym dochód stanowiący nadwyżkę sumy dochodów wszystkich spółek tworzących grupę nad sumą ich strat.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

47.23. Świadczenia pracownicze

W ENEA S.A. występują następujące rodzaje świadczeń pracowniczych:

A. Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Do krótkoterminowych świadczeń pracowniczych ENEA S.A. zalicza między innymi: wynagrodzenia miesięczne, wynagrodzenia z tytułu premii rocznej, prawo do ulgowej odpłatności za nabycie energii, krótkoterminowe płatne nieobecności wraz z należnymi składkami na ubezpieczenia społeczne, nagrodę na Dzień Energetyka oraz zobowiązania wynikające z Programu Dobrowolnych Odejsć.

Zobowiązanie z tytułu krótkoterminowych (kumulowanych) płatnych nieobecności (wynagrodzenie za urlop) jest ujmowane, nawet jeżeli płatne nieobecności nie uprawniają do ekwiwalentu pieniężnego. Spółka ustala przewidywany koszt kumulowanych płatnych nieobecności jako dodatkową kwotę, którą zgodnie z przewidywaniami zapłaci w wyniku niewykorzystanego uprawnienia ustalonego na dzień bilansowy.

B. Programy określonych świadczeń

Do programów określonych świadczeń Spółka zalicza:

1) odprawy emerytalne i rentowe

Pracownicy przechodzący na emeryturę (rentę) uprawnieni są do otrzymania odpraw emerytalnych w formie gratyfikacji pieniężnych. Wysokość tych odpraw zależy od stażu pracy oraz wysokości otrzymywanego przez pracownika wynagrodzenia. Do oszacowania zobowiązań z tego tytułu stosuje się metody aktuarialne.

2) Odprawy pośmiertne

W razie śmierci pracownika w czasie trwania stosunku pracy lub w czasie pobierania po jego rozwiązaniu zasiłku z tytułu niezdolności do pracy wskutek choroby, rodzinie przysługuje od pracodawcy odprawa pośmiertna. Wysokość tej odprawy zależy od stażu pracy oraz wysokości otrzymywanego przez pracownika wynagrodzenia. Do oszacowania zobowiązań z tego tytułu stosuje się metody aktuarialne.

3) prawo do ulgowej odpłatności za nabycie energii po przejściu na emeryturę

Pracownikom, którzy przepracowali w Spółce co najmniej rok, przechodzącym na emeryturę, przysługuje prawo do ulgowej odpłatności za nabycie energii. Emeryci i renciści mają prawo do ekwiwalentu pieniężnego w wysokości 3 000 kWh x 80% ceny energii elektrycznej i składnika zmiennego opłaty przesyłowej oraz 100% wartości opłaty stałej sieciowej i opłaty abonamentowej wg taryfy jednostrefowej ogólnie obowiązującej dla gospodarstw domowych. Ekwiwalent pieniężny wypłacany jest dwa razy w roku, w wysokości stanowiącej każdorazowo połowę rocznego ekwiwalentu. Wartość ekwiwalentu jest waloryzowana o wzrost ceny energii elektrycznej wg taryfy ogólnie obowiązującej dla gospodarstw domowych w roku poprzedzającym wypłatę.

Prawo to, w przypadku zgonu pracownika przechodzi na małżonka w przypadku pobierania przez małżonka renty rodzinnej.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

4) odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych dla emerytów i rencistów objętych opieką socjalną przez Spółkę

Odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych dla emerytów i rencistów objętych opieką socjalną przez Spółkę dokonywany jest w wysokości wynikającej z obowiązujących przepisów.

Świadczenia pracownicze wykazywane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w zobowiązaniach z tytułu świadczeń pracowniczych a zmiana stanu rezerw prezentowana jest w sprawozdaniu zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów.

Szacowanie zobowiązań z tytułu świadczeń, o których mowa w punktach 1 - 3 dokonywane jest przez aktuarusza metodą prognozowanych uprawnień jednostkowych (Projected Unit Credit Metod). Zyski i straty aktuarialne są w całości ujmowane w innych całkowitych dochodach.

C. Inne długoterminowe świadczenia pracownicze

Nagrody jubileuszowe

Do innych długoterminowych świadczeń pracowniczych ENEA S.A. zalicza nagrody jubileuszowe. Wysokość tych nagród zależy od stażu pracy oraz wysokości otrzymywanego przez pracownika wynagrodzenia. Do oszacowania zobowiązań z tego tytułu stosuje się metody aktuarialne. Zyski i straty aktuarialne są w całości ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu.

D. Program określonych składek

1) Składki ubezpieczeń społecznych

System ubezpieczeń społecznych działa na zasadach programu państwowego, zgodnie z którym na Spółce ciąży obowiązek zapłaty składek na ubezpieczenia społeczne dla pracowników w momencie, gdy stają się one należne. Spółka nie jest zobowiązana ani prawnie, ani zwyczajowo do wypłaty przyszłych świadczeń z tytułu ubezpieczeń społecznych. Koszt składek dotyczący bieżącego okresu ujmowany jest w zysku lub stracie bieżącego okresu jako koszt świadczeń pracowniczych.

2) Pracowniczy Program Emerytalny

Zgodnie z załącznikiem do Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy Spółka prowadzi Pracowniczy Program Emerytalny w formie grupowego ubezpieczenia pracowników z funduszem kapitałowym na zasadach określonych w ustawie i wynegocjowanych ze stroną związkową.

Z Pracowniczego Programu Emerytalnego mogą korzystać pracownicy Spółki po roku pracy niezależnie od rodzaju umowy o pracę.

Pracownicy przystępują do Pracowniczego Programu Emerytalnego na warunkach określonych poniżej:

- ubezpieczenie zawiera się w formie ubezpieczenia grupowego na życie z ochroną ubezpieczeniową,
- poziom składki podstawowej ustala się w wysokości 7% wynagrodzenia uczestnika,
- 90% składki podstawowej przeznacza się na składkę inwestycyjną a 10% na ochronę ubezpieczeniową.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Spółka ujmuje koszt składek na PPE dotyczących bieżącego okresu w zysku lub stracie jako koszt świadczeń pracowniczych.

47.24. Rezerwy

Rezerwy tworzone są, gdy na Spółce ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

Kwota, na którą tworzona jest rezerwa stanowi najbardziej właściwy szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku na dzień bilansowy.

Wykorzystanie uprzednio utworzonej rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania księguje się w momencie powstania tych zobowiązań na zmniejszenie rezerwy.

Niewykorzystane rezerwy, w przypadku zmniejszenia lub ustania ryzyka uzasadniającego ich utworzenie, zwiększają odpowiednio przychody finansowe lub pozostałe przychody operacyjne.

Spółka tworzy również rezerwy na roszczenia o charakterze przedsądowym zgłoszone przez właścicieli nieruchomości, na których znajdują się sieci dystrybucyjne wraz z urządzeniami, oraz na inne potencjalne roszczenia związane z posiadaniem majątku sieciowego Spółki na nieruchomościach, do których Spółka nie posiada tytułu prawnego. Szacowanie wartości odszkodowań obejmuje potencjalną wypłatę odszkodowań za tzw. bezumowne korzystanie z gruntu lub czynszu dzierżawnego i dokonywane jest przez służby techniczne.

Rezerwa na świadectwa pochodzenia energii oraz świadectwa efektywności energetycznej

Spółka tworzy rezerwy na umorzenie świadectw pochodzenia energii i świadectw efektywności energetycznej lub uiszczenie opłat zastępczych.

Podstawą do określenia rezerw na umorzenie świadectw pochodzenia energii dla każdego z walorów jest ilość świadectw pochodzenia stanowiąca różnicę między ilością świadectw wymaganą do umorzenia zgodnie z wymogami Prawa energetycznego, a ilością świadectw umorzonych na dany dzień sprawozdawczy.

Podstawą do określenia rezerw na umorzenie świadectw efektywności energetycznej jest ilość świadectw wyrażona w tonach oleju ekwiwalentnego stanowiącą różnicę między ilością świadectw wymaganą do umorzenia zgodnie z wymogami Ustawy o efektywności energetycznej, a ilością świadectw umorzonych na dzień sprawozdawczy.

Rezerwę wycenia się:

1. w pierwszej kolejności w oparciu o cenę nabycia dla posiadanych, ale nieumorzonych na dzień bilansowy świadectw efektywności energetycznej,
2. w drugiej kolejności w oparciu o cenę nabycia wynikającą z zawartych przez Spółkę umów sprzedaży, w zakresie tej części świadectw, które Spółka planuje otrzymać w pierwszej kolejności,
3. w trzeciej kolejności w oparciu o średnioważoną cenę w transakcjach sesyjnych zawartych na Rynku Praw Majątkowych prowadzonym przez Towarową Giełdę Energii S.A. w trakcie miesiąca, w którym przypada dzień sprawozdawczy, na który ustalana jest wartość rezerwy,
4. a w przypadku braku takich transakcji lub w przypadku niedoboru na rynku uniemożliwiających Spółce nabycie wystarczającej ilości praw wymaganych do realizacji obowiązku, brakująca ilość rezerwy wyceniana jest w oparciu o jednostkową opłatę zastępczą dla danego roku obrotowego.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

47.25. Ujmowanie przychodów

Zasady obowiązujące od 1 stycznia 2018 r.:

Spółka ujmuje przychód w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzeczonego dobra lub usługi (tj. składnika aktywów) klientowi, uzyskując jednocześnie prawo do wynagrodzenia i tytuł prawny do tego składnika. Przekazanie składnika aktywów następuje w momencie, gdy klient uzyskuje kontrolę nad tym składnikiem aktywów.

Przeniesienie kontroli może następować w miarę upływu czasu, gdy spełnione jest zobowiązanie do wykonania świadczenia oraz w miarę upływu czasu tj. gdy:

- klient jednocześnie otrzymuje i czerpie korzyści płynące ze świadczenia Spółki, w miarę wykonywania przez Spółkę tego świadczenia,
- w wyniku wykonania świadczenia przez Spółkę powstaje lub zostaje ulepszony składnik aktywów (na przykład produkcja w toku), a kontrolę nad tym składnikiem aktywów – w miarę jego powstawania lub ulepszania – sprawuje klient; lub
- w wyniku wykonania świadczenia przez Spółkę nie powstaje składnik aktywów o alternatywnym zastosowaniu dla Spółki, a Spółce przysługuje egzekwowalne prawo do zapłaty za dotychczas wykonane świadczenie.

Ustalając stopień spełnienia zobowiązania wykorzystuje się metodę opartą na wynikach i metodę opartą na nakładach, uwzględniając charakter transferowanego dobra lub usługi.

W pozycji przychodów z działalności podstawowej, Spółka ujmuje przychody ze sprzedaży następujących grup produktów i usług:

- usługi świadczone w sposób ciągły - wysokość przychodu uzależniona od zużycia (min. dostawa energii elektrycznej, gazu ziemnego). Ujęcie przychodu następuje, gdy Spółka przenosi kontrolę nad częścią świadczonej usługi. Spółka ujmuje przychód w wysokości wynagrodzenia od klienta, do którego ma prawo, a które odpowiada bezpośrednio wartości jaką dla klienta ma świadczenie dotychczas wykonane – wartość tą stanowi kwota, którą Spółka ma prawo zafakturować,
- dostawa towarów/usług rozliczanych w określonym momencie w czasie (min. sprzedaż praw majątkowych). Ujęcie przychodu następuje, w momencie transferu kontroli nad produktem/usługą. Transfer kontroli następuje w momencie udostępnienia klientowi towarów lub w momencie zakończenia realizacji usługi.

Ujęcie przychodów ze sprzedaży w kwocie wynagrodzenia netto następuje, gdy Spółka działa jako pośrednik (agent), tzn. jej zobowiązanie do wykonania świadczenia polega na zapewnieniu dostarczenia dóbr lub usług przez inny podmiot. Przychód taki jest wykazywany w formie opłaty lub prowizji, do której – zgodnie z oczekiwaniem Spółki – będzie uprawniona w zamian za zapewnienie dostarczenia dóbr lub usług przez inny podmiot. Opłata lub prowizja należna Spółce może być kwotą wynagrodzenia netto, które Spółka zachowuje po zapłaceniu innemu podmiotowi wynagrodzenia w zamian za dobra lub usługi dostarczane przez ten podmiot.

Przychody z tytułu odsetek ujmowane są memoriałowo przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, jeśli ich uzyskanie nie jest wątpliwe.

Przychody z tytułu dywidend ujmuje się w momencie nabycia prawa do otrzymania płatności. Przychody z tytułu

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

dywidend prezentowane są w sprawozdaniu z zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów poniżej zysku operacyjnego.

Zasady obowiązujące do 31 grudnia 2017 r.:

Przychody ze sprzedaży ujmuje się w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług, rabaty i opusty.

Przychody ze sprzedaży energii i usług dystrybucyjnych ujmuje się w momencie dostawy energii. Dla celów ustalenia wielkości przychodów za okres pomiędzy datą ostatniego fakturowania, a datą bilansową dokonywany jest szacunek przychodów, który wykazywany jest w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe.

Przychody ze sprzedaży świadectw pochodzenia nabytych w celu dalszej odsprzedaży ujmuje się według zasad opisanych w 47.14.

Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów ujmuje się, gdy jednostka przekazała znaczące ryzyko i korzyści wynikające z własności towarów i materiałów oraz istnieje prawdopodobieństwo uzyskania korzyści ekonomicznych z tytułu transakcji.

Przychody z tytułu najmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są w zysku metodą liniową przez okres trwania umowy.

Przychody z tytułu odsetek ujmowane są memoriałowo przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, jeśli ich uzyskanie nie jest wątpliwe.

Przychody z tytułu dywidend ujmuje się w momencie nabycia prawa do otrzymania płatności.

47.26. Wypłata dywidend

Płatność dywidendy na rzecz akcjonariuszy/udziałowców ujmuje się jako zobowiązanie w sprawozdaniu finansowym Spółki w okresie, w którym nastąpiło ich zatwierdzenie.

47.27. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe przeznaczone do zbycia są to aktywa spełniające następujące kryteria:

- ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przez transakcje sprzedaży, a nie przez dalsze wykorzystanie,
- Zarząd Spółki złożył deklarację sprzedaży i zainicjowano aktywne poszukiwanie potencjalnego nabywcy,
- aktywa są dostępne do natychmiastowej sprzedaży w obecnym stanie,
- transakcja sprzedaży jest wysoce prawdopodobna i można ją będzie rozliczyć w ciągu 12 miesięcy od podjęcia decyzji,
- cena sprzedaży jest racjonalna w stosunku do bieżącej wartości godziwej,
- istnieje małe prawdopodobieństwo wprowadzenia zmian do planu zbycia tych aktywów.

W przypadku spełnienia kryteriów po zakończeniu okresu sprawozdawczego nie dokonuje się zmiany klasyfikacji aktywów na koniec roku obrotowego poprzedzającego zdarzenie. Zmiana klasyfikacji zostaje odzwierciedlona w tym okresie sprawozdawczym, kiedy kryteria zostały spełnione. Z chwilą przeznaczenia danego składnika aktywów do zbycia następuje zaprzestanie naliczania amortyzacji.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Aktywa przeznaczone do zbycia wycenia się według niższej z dwóch wartości: wartości bilansowej netto lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży.

47.28. Stanowisko odnośnie nowych standardów i interpretacji Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej

Następujące nowe Standardy, zmiany do Standardów i Interpretacje nie zostały przyjęte przez UE lub nie są jeszcze obowiązujące dla okresów rocznych kończących się 31 grudnia 2018 r. i nie zostały zastosowane w jednostkowym sprawozdaniu finansowym:

- MSSF 16 Leasing - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r.,
- Zmiany do MSSF 9 Instrumenty finansowe – dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r.,
- MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe – dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2021 r.,
- Zmiany do MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach – dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r.,
- MSSF 3 Połączenia przedsięwzięć – dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2020 r.,
- MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych – dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2020 r.,
- MSR 19 Świadczenia pracownicze – dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r.,
- MSR 8 Zasady (polityka) rachunkowości – dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2020 r.,
- MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe – dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2016 r. – Komisja Europejska podjęła decyzję o niezatwierdzeniu tego przejściowego Standardu w oczekiwaniu na Standard właściwy,
- KIMSF 23 Niepewność związana z ujęciem podatku dochodowego – dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r.,
- Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2015-2017 – dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r.

Spółka ma zamiar zastosować je dla okresów, dla których będą obowiązujące po raz pierwszy.

Z dniem 1 stycznia 2019 r. wszedł w życie MSSF 16 Leasing. ENEA S.A. przyjęła zmodyfikowaną metodę retrospektywną, jako metodę wdrożenia standardu MSSF 16.

Zmianie ulegną zapisy polityki rachunkowości, które w przypadku umów, w których Spółka jest leasingobiorcą wprowadzą zwolnienia dla:

- umów krótkoterminowych tj. do 12 miesięcy;
- umów niskowartościowych tj. dla umów, w których zidentyfikowano składnik aktywów o niskiej wartości – do 10 tys. zł.

Umowa jest leasingiem, gdy:

- dotyczy zidentyfikowanego składnika aktywów, który może być albo wyraźnie określony w umowie (np. w oparciu o numer inwentarzowy lub wskazanie konkretnego piętra w budynku) lub pośrednio określony w momencie, gdy jest udostępniony do użytkowania klientowi;

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

- leasingobiorca otrzymuje zasadniczo wszystkie korzyści ekonomiczne z tego składnika aktywów w okresie jego użytkowania tj. zarówno podstawowe pożytki, jak i inne płynące z niego korzyści;
- leasingobiorca ma prawo do określenia sposobu wykorzystania zidentyfikowanego składnika aktywów.

Zgodnie z przeprowadzonym szacunkiem w Spółce aktywa wzrosną o:

- ok. 31 522 tys. zł – Prawa do korzystania ze składnika aktywów,
- ok. 5 870 tys. zł – Należności z tytułu leasingu,

oraz pasywa wzrosną o ok 37 392 tys. zł i dotyczą Zobowiązań z tytułu leasingu.

Spółka rozpoznała prawo do korzystania z aktywa do odpowiedniego zobowiązania z tytułu leasingu w dniu 1 stycznia 2019 r. w zakresie odpłatnego i nieodpłatnego prawa wieczystego użytkowania gruntów oraz umów najmu (subleasing), co prezentuje poniższa tabela:

	01.01.2019
Niedyskontowane przepływy	76 697
Efekt dyskonta	(30 041)
Inne	(9 264)
Całkowite zobowiązanie z tytułu leasingu	37 392

Pozostałe umowy wykazane w pozycji: Inne na 31 grudnia 2018 r. są nieistotne, dlatego Spółka zrezygnowała z przekształcania ich na leasing finansowy na 1 stycznia 2019 r.

Spółka przyjęła do wyliczenia bieżącej wartości przyszłych płatności z tytułu leasingu stopę dyskontową ustaloną w oparciu o długi ENEA S.A. – dla 2019 r. na poziomie 2,72%. Stopa dyskontowa będzie aktualizowana raz w roku, na koniec roku i będzie obowiązywała w kolejnym okresie.